

Serie nouă
IANUARIE 2018

1
(CLXLVIII)

48 pagini
ISSN
1220-742X

ACTUALITATEA MUZICALĂ

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

D i n s u m a r :

- ✓ Premiile publicațiilor UCMR pe 2017
- ✓ Interviu cu Sorin Petrescu
- ✓ Festivaluri și concursuri naționale
- ✓ Timișoara Jazz Festival
- ✓ Romanțe la Zlatna
- ✓ Șlagăre de Horia Moculescu

În imagine:
Laureați ai premiilor revistelor *Muzica* și *Actualitatea Muzicală*,
alături de redactorii șefi și conducerea UCMR
(foto: Dragoș Constantin)

Hai să ne distrăm!

Stăm cât se poate de bine la capitorul *entertainment*. Agreem în egală măsură bârfa, lăutărismul, maneaua. Se știe că avem umor. Suntem primii la bancuri, poante, mișto. Glumim cu lucrurile sfinte, în timp ce divertismentul îl luăm prea în serios. E un tablou pe care ar trebui să-l privim cu îngrijorare. Nu vreau să fiu luat drept un plângăcios ori un cârcotaș. Să discuți azi despre situația culturii în România, pare-se, înseamnă să faci musai radiografia unui eșec. Tentația negativismului și voluptatea imprecăției nu stau neapărat în siajul spiritului critic, creator și a verbului salubru, chirurgical. Nu împărtășesc obiceiul de a transforma resentimentul într-un principiu vital, nici de a denunța păcatele conașionalilor într-o baie acidă de adjective și de interogații implacabile, așa cum se întâmplă, îndeobște, la noi, în discuțiile publice sau private, în care perspectiva jumătății goale a paharului constituie fondul unei atitudini normative. Admonestarea realităților culturale interne nu denotă, implicit, vitalitate interioară și integritate morală. Prefer jerbele polemice în care negația are un sens dialectic, restaurator și nu unul de contestație juvenilă. Doar așa ocările pot sluji altceva decât bătăile cu pumnii în piept, reaua-credință sau frivolitatea. Să încercăm, deci, să re-descoperim latențele unei posibile construcții de ordin cultural și, de ce nu, spiritual. Condiția *sine qua non* este, cred, să facem ca exercițiul critic să-și recapete efectul purificator. Cum? Foarte simplu, printr-o singură schimbare de macaz: „hai să ne distrăm!”, dintr-un slogan gregar, hei-rupist, dar cu conotații favorabile la nivelul masei amorfe de indivizi, să devină o expresie peiorativă, care să-i ia în răspăr pe cei înstrăinați de urgențele culturale de prim rang, dezbrăcându-i de nevoile secundare, imediate. Aici rolul fundamental îl are, cel puțin conjunctural, presa, în special televiziunea. Patronii, prin redactorii angajați, sunt principalii responsabili ai stării de spirit ce domnește în cultura națională. Tactica lor este să niveleze prin amestec și contaminare. Răscolind în haznaua muzicii de divertisment, ei scufundă cu aplomb reperele normalității. Ați auzit pe posturile tv, publice, ca să nu mai spunem de cele private, pomenindu-se măcar săptămânal, numele vreunui compozitor contemporan de muzică savantă? (Cât despre mostre de creație nici nu poate fi vorba!). Excepție face oarecum televiziunile publice teritoriale – Iașul (care are un redactor excepțional în persoana lui Alex Vasiliu) Craiova și Timișoara. Bravo lor! În rest, flegma sonoră câștigă audiență și premii. Uitați-vă la concursuri gen „Vocea României” sau „Români au talent”. Cine sunt jurații? Unul mai mediocru ca altul! Biografii conjuncte, care tăifăsuiesc într-o manieră (precum și o limbă) mizerabilă, răspândind schimonoseala, falsă compasiune ori, dimpotrivă, disprețul suveran. Ca să aibă, chipurile, prestață și să câștige ceea ce ei consideră a fi reputație, vizibilitate, pun la dispoziția privitorilor un întreg cofraj de ouă stricate și lădițe cu fructe putrede, cu care se hrănește bezna intelectuală, vedenia monstruoasă. Dar cum poate fi anihilat acest desant al afectelor joase, care se spune, sporesc, torențial, *rating*-ul? 1) Prin acordarea de avantaje materiale, sociale, canalelor de televiziune care reduc funcția de divertisment și amplifică funcția culturală, spirituală a programelor lor. 2) Prin introducerea unei discipline de studiu la nivelul ciclului de învățământ gimnazial și liceal care să orienteze opțiunile tinerilor înspre arta înaltă și nu, neapărat, spre cea de consum. 3) Prin limitarea audienței; pur și simplu comutăm pe alte posturi sau chiar închidem televizorul atunci când ni se livrează producții artistice de doi bani, ambalate în punguțe de prost-gust. Ca în politica eliminării nuriturilor contrafăcute (pline de aditivi și alte substanțe nocive), prin care, doar ne mai achiziționându-le, scăpăm de ele, fără chin ori tam-tam. Deloc sentimentale, aceste gesturi, firești, sunt convins, ne-ar putea de-branșa de la aroganța subculturii, mediocrități,

kitsch-ului. Cât despre încărcata notă de plată a răzgâielilor solidare divertismentului, ea va fi suportată, cu siguranță nu numai de generațiile prezente, ci, în special, și de cele viitoare. Pornind de aici, vom putea cândva reinventa decența și prosperitatea culturală. Nu-i nevoie să înjuri, pentru a convinge că stăpânești limba.

Liviu DĂNCEANU

A fost ultima scriere a lui Liviu Dănceanu ca editorialist constant al revistei noastre începând cu nr. 3 / 2010. Memorabile, aceste eseuri ale sale poate că se vor regăsi vreodată într-un singur volum. Evitând cu bună știință interpretarea actualității de pe urma evenimentului, textele de editorial semnate de Liviu Dănceanu se conturează sub chipul reflecției asupra a ceea ce poate transcende fenomenalul, spre a servi drept suport unei continuități de gândire savantă și totodată profundă. Vor fi fiind astfel nu doar bornele unor reflecții de odinioară, dar și reperele unor rostiri perene prin chiar corespondența cu actualitatea fiecăruia dintre viitorii cititori. Prin aceste texte, ca și prin multe altele, dar mai ales prin multitudinea compozițiilor sale muzicale, Liviu Dănceanu necontenește printre noi, contribuind neprețuit la extinderea lui *acum* către *mereu*. (G.B.)

DIN SUMAR

Premii revistelor UCMR.....	2-3
INTRADA - Interviu cu Sorin Petrescu....	4-6
Festivaluri și concursuri.....	6-15
Pe scena Atheneului Român.....	16-20
Pe scena Studioului “Mihail Jora”.....	21-25
În țară.....	27-30
Despărțiri.....	31-34
Timișoara Jazz Festival.....	38
Romanțe la Zlatna.....	40-41
Pop-rock.....	42-43
Șlagăre de Horia Moculescu.....	44-45

Actualitatea Muzicală

George Balint

Elena Vieru Conta

Pe 7 decembrie 2017 a avut loc, în Aula Palatului Cantacuzino, decernarea premiilor pentru cele mai bune scrieri muzicologice publicate în revistele *Muzica* și *Actualitatea Muzicală*, ambele publicații ale Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. Aceste premii au fost acordate în baza regulamentelor pentru *Cronică muzicală* și *Studii de muzicologie*, în urma unor întâlniri de jurizare între redactorii celor două publicații. Calitatea și transparența sunt două dintre cele mai importante atribute ale celor două reviste: oricine poate trimite pentru publicare un material – o cronică de concert, o recenzie, un studiu de specialitate din domeniul muzical. Redactorii sunt deschiși întotdeauna pentru colaborări, sub însemnul unor scrieri pertinente, reale, obiective și, desigur, cu un plus pentru promovarea muzicii românești, atât în țară cât și în străinătate.

Pentru categoria *Studii de muzicologie* promovată, desigur, de revista *Muzica*, au fost premiați doi dintre cei mai îndrăgiți compozitori și analiști de care se bucură viața muzicală actuală, **Corneliu Dan Georgescu** pentru studiile *Categoriile sintactice muzicale după Ștefan Niculescu. Noi contexte și perspective* și *Tragicul contradicțiilor irezolvabile. „Privirea în gol”* a lui Aurel Stroe și **Octavian Nemescu** pentru studiile *Aurel Stroe* –

Dana Georgescu

Irinel Anghel, Andra Apostu, George B

Vlad Văidean

editate de UCMR

Muzica

Originalul și Metabizantinirikon. Practicarea la altitudine TRANSCULTURALĂ a muzicii. Din păcate, niciunul dintre cei doi nu a putut fi prezent, însă Corneliu Dan Georgescu ne-a făcut surpriza transmiterii unui mesaj video cu un conținut ceva mai special, după cum ne-am fi și așteptat, de altfel, de la domnia sa.

Cronica muzicală a fost premiată de către revista *Actualitatea muzicală* și a mers către patru autori: **Grigore Constantinescu** pentru *Cronică de spectacol liric și Concert simfonic*, **Elena Vieru Conta** pentru *Cronică de recital*, **Oana Georgescu** pentru *Cronică la Evenimente de divertisment* și **Vlad Văidean** ca tânăr cronicar de muzică contemporană. Dacă domnul Grigore Constantinescu nu mai are nevoie de nicio introducere, trebuie menționat și salutat spiritul critic al doamnei Elena Vieru Conta care împarte dragostea pentru muzică între cariera de interpret și aceea de critic muzical. Oana Georgescu este, și ea, un reputat jurnalist în domeniul artistic în special în zona muzicii de divertisment, iar colaborarea sa cu revista *Actualitatea Muzicală* este completată de experiența îndelungată pe care o are în media, atât presă cât și televiziune. Poate cea mai plăcută surpriză a evenimentului este prezența lui Vlad Văidean, doctorand la Universitatea Națională de Muzică din București, un tânăr cronicar cu un spirit critic obiectiv și cu un evident talent pentru cuvântul scris. Cu siguranță îl vom mai citi pe Vlad și în anii care urmează, presimt că va avea multe de spus.

Evenimentul s-a bucurat de un public numeros, poate din ce în ce mai numeros an de an iar atmosfera a fost una deosebit de frumoasă. În prezența domnului Președinte al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, compozitorul Adrian Iorgulescu și a domnului vicepreședinte, compozitorul Ulpiu Vlad, premiile au fost oferite de către cei doi redactori șefi ai revistelor *Muzica* și *Actualitatea Muzicală*, Irinel Anghel, respectiv George Balint, cu susținerea financiară a Ministerului Culturii și Identității Naționale din România. (Foto: Dragoș Constantin) **Andra APOSTU**

Irinel Anghel

Corneliu Dan Georgescu

Octavian Nemescu

Balint, Costin Aslam

Grigore Constantinescu

Festivalul internațional de muzică contemporană de la Timișora INTRADA - interviu cu Sorin Petrescu

George Balint: *Domnule Sorin Petrescu, sunteți un muzician cu notorietate ca pianist și membru fondator al unui ansamblu deosebit de performant, dedicat exclusiv muzicii contemporane – Trio Contraste. Mai puțini sunt cei care știu că, la Timișora, vă aflați în resortul ideatic-inițiativ al unui festival dedicat generic muzicii noi sau de actualitate, pe care l-ați numit INTRADA, derulat sub organizarea Filarmonicii Banatul cu concursul nemijlocit al Directorului general Ioan Garboni. Ce v-ați propus cu acest proiect și de unde/ce această denumire?*

Sorin Petrescu: Acest gen de festival a rămas, din păcate, singurul mod de supraviețuire pentru muzica nouă. Prezența ei în stagiunile filarmonicilor este sporadică și întâmplătoare: câte un director mai deschis, câte un dirijor sau

un solist de ispravă... Dincolo de aceste excepții, lucrările contemporane nu sunt programate pentru că publicul nu este obișnuit cu ele. Și de ce, pentru că nu sunt programate. Prin urmare, ce să ne propunem? Să atragem mai multă atenție măbind doza de muzică nouă. Consider cele patru ediții ale festivalului INTRADA un început. Nu întâmplător, prima ediție a avut ca motto apoftegma brâncușiană "Arta nu face decât să înceapă continuu". Așa este și titlul festivalului. *Intrada* este denumirea unei părți introductive cu caracter de semnal care cheamă la parcurgerea unei lucrări ample: suită sau operă. Termenul nu este deloc nou, dar alegerea lui se datorează unei anume *Intrada*: aceea de la opera "Eumenidele" de Aurel Stroe. De altfel, aceasta servește, de mulți ani, drept emblemă sonoră în promovarea radiofonică a "Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi" din București. Mă leagă foarte multe și de acest festival și de Aurel Stroe.

G.B.: *În intervalul 13 - 17 noiembrie 2017 s-a derulat deja a patra ediție (consecutivă anual) a Festivalului internațional INTRADA. Care sunt reperele de ordin stilistic și repertorial pe care le-ați avut în vedere pentru această din urmă realizare a festivalului?*

S.P.: Anul aceasta, tema festivalului a fost: *Folclor - Autor - Ordinator - Viitor...?* De aici, o diversitate stilistică amănunțită pentru unii (care nu mai știu de unde să "apuce" muzica nouă) și o perspectivă istorică asupra controversatului personaj, veșnic acuzat de elitizarea muzicii. Dintre "dosarele" INTRADA 2017: muzica tradițională "fără euri", îmbrățișată de muzica contemporană, dar nu până la efuziune, în concertul-spectacol „Ecouri din Străbuni” din 13 noiembrie – sub auspiciile participării extraordinare a lui Grigore Leșe căruia i s-au alăturat (din perspectiva modernității) prestigiosul Trio CONTRASTE (Ion Bogdan Ștefănescu – flaut, Sorin Petrescu – pian, Doru Roman – percuție) și Cvintetul de coarde al Filarmonicii Banatul (Lucian Petrilă – vioară,

LUCRĂRI PREZENTATE ÎN CADRUL BIROURILOR SECȚIILOR DE CREAȚIE ȘI ACHIZIȚIONATE DE CĂTRE UCMR

SECȚIA DE MUZICĂ INSTRUMENTALĂ ȘI MULTIMEDIA

Apostol Elena – *Hubble* – trio pentru flaut, pian și percuție; **Anghel Irinel** – *Fără titlul*, pentru alarme soliste și ansamblu de ceasuri; **Beleav Vladimir** – *Ascensius* – pentru orchestră de coarde și timpane; **Cărneci Carmen** – *Piesă pentru chitară solo*; **Cibișescu Iulia** – Simfonia a II-a; **Ciobanu Ghenadie** – *Vreme trece* – *Capriccio* pentru clarinet și pian; **Colțea Victor** – *Fractures*, pentru flaut, clarinet, vioară, cello și pian; **Crețu Cătălin** – *Richblick*, compoziție electronică; **Dediu Dan** – *Hypercardia IV*, pentru pian la patru mâini și orchestră de cameră; **Iorgulescu Adrian** – *Simfonia a V-a*; **Mălăncioiu Gabriel** – *Dans ritualic*, pentru saxofon, chitară, acordeon și pian; **Măniceanu Mihai** – *Concert pentru pian și orchestră*; **Odăgescu Irina** – *Lamento*, pentru flaut solo; **Petra Basacopol Carmen** – *Concert pentru pian și orchestră*, partea a III-a; **Teodorescu Ciocănea Livia** – *String Quartet nr.2* – *Infloribus*; **Vîrlan Petre-Marcel** – *Sonata pentru 2 pian*; **Vlad Roman** – *Prințesa X-4*, pentru violă și bandă; **Vlad Ulpiu** – *Prin sunetele florilor albastre* – cvartet de coarde; **Vodă Bogdan** – *Voyageurs du temps*, pentru orchestră; **Zbarcea Lucian** – *Muzică arhaică* – septet.

Subsecția vocal – instrumentală (mixtă)

Balint Georgică – *Zî* – lucrare vocal-camerală pentru soprană, vioară, violă și pian; **Cherciu Alexandra** – *Povești din galleria oglinzilor*, operă-lied (text: Alexandra Chericiu, H. Ch. Andersen, basme populare); **Doxan Adrian** – *Amurg de iarnă* – muzică instrumentală pentru violoncel solo, orchestră de coarde, recitator și percuție; **Dumitriu Leonard** – *Ars poetica* – 5 lieduri pentru mezzosoprană și orchestră (text: Nicolae Crevedia, Ștefan Augustin Doinaș, Nichita Stănescu, Florența Albu); **Iacob Claudius Tiberiu** – *Ici-Bas*, litanie pentru cor, flaut alto, corifei și orchestră (texte editate).

Subsecția de fanfara

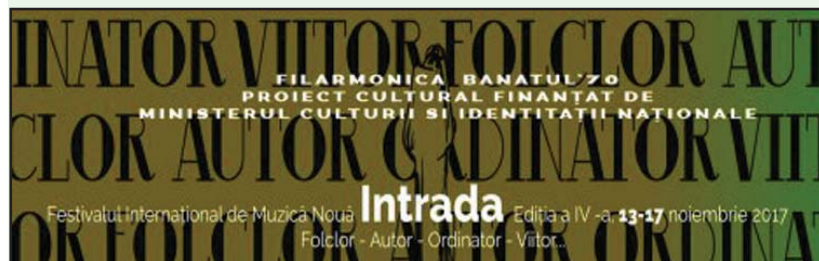
Biriș Alexandru – *Căutând nemărginirea* – fantezie; **Buga Aurel** – *Polifonii I* – cvartet; **Mihai Florian** – *SI... MI... LA... RE* – divertisment; **Zorilă Marius** – *AB...ces* – fantezie; **Țuguș Gheorghe** – *Pe Dumnezeu îl preamărește cerul* – orchestrație.

SECȚIA DE MUZICĂ VOCALĂ

Apostol Elena – *Dreptatea leului* – cor mixt (text: La Fontaine); **Arvinte Constantin** – *Nunta păcurarului* – cantată pentru tenor solo, cor mixt și pian (versuri populare); **Buciu Dan** – *Tatăl nostru* – poem coral pentru 7 soliști și cor mixt (19 voci) a cappella (text religios); **Cojocaru Daniela** – *In vestigiis Ovidii* – poem pentru recitator, soprană și pian (text: Publius Ovidius Naso); **Costea Marcel-Octav** – Variațiuni pe tema melodiei religioase „*Vino Isuse în inima mea*” – cor mixt cu acompaniament de orgă; **Cudalbu Grigore** – *Sonet* – cor mixt (text: Francesco Petrarca); **Dembinski-Vodă Diana** – *Balada dorului cu mâini legate* – cor mixt

Horațiu Bălan – vioară, Iuliana Ambăruș – violă, Darius Teleu – violoncel, Florin Lupulescu – contrabas) cu lucrări de Violeta Dinescu, C. D. Georgescu, Gabriel Mălăncioiu, Ionică Pop, Lucian Meșianu. Pianul tradițional (nepreparat) stăpânit de Amit Dolberg (Israel), într-un peisaj sonor generat de computer, având lucrări de Matthias Pinter, Ayal Adler, Rebecca Saunders, Ofer Pelz, Josef Tal – s-a putut admira în seara de 14 noiembrie, în cadrul unui program finanțat de ambasada Israelului în România.

Tot în cadrul programului din 14 noiembrie menționez și participarea unor soliști și ansambluri camerale timișorene:

trombonistul Vlad Faur, ca protagonist al lucrării *Soliloque IV* de Nicolae Brânduș; Trio Atem (Cristina Mălăncioiu – vioară, Victor Părău – pian, Rut Iovescu – soprană), în interpretarea lucrării *Legat* de Diana Rotaru; Duo Vivo (Marko Ristic – acordeon, Radu Țaga – fagot), în *Rapsodie dobrogeană* de Paul Jelescu; Duo-ul instrumental alcătuit din Carmen Iuga – vioară și Dorel Iuga – flaut alto, în interpretarea lucrării *Mesto* de Doina Rotaru; Ansamblul Percutissimo (Daniel Jumuga-Cuibariu, Amelia Trifu), format și coordonat de Doru Roman, în excepționala execuție (în p.a.a.) a compoziției *Intersecții* de Adrian Iorgulescu; Corul pe voci egale al Colegiului Național de Artă „Ion Vidu” condus de Maria Gyuris, cu lucrări

semnate de Remus Georgescu (*Născătoare de Dumnezeu*), Arne Mellanäs (*Aglepta*), Jukka Linkola (*The Joiku*).

Trebuie să subliniez că ne-am bucurat și de colaborarea cu două solide ansambluri profesionale în cadrul unor programe de factură simfonică. Mai întâi (15 noiembrie) Orchestra Filarmonicii de Stat din Arad, dirijor invitat Carmen Cârneli-Cavassi, soliștii instrumentiști Dan Cavassi – violoncel, Sorin Dogaru – pian și ansamblul Trio SYRYNX (Dorel Baicu - flaut, Dorin Gliga - oboi, Pavel Ionescu - fagot), într-un concert realizat cu sprijinul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România, cuprinzând lucrări de Aurel Stroe

(*Fantasia quasi una sonata* – violoncel pian și orchestră de cameră), Carmen Cârneli (*Sunet vechi-copac de sunet* – orchestră de coarde), Robert Dycke (*Nocturne* – violoncel și orchestră de coarde), Günther Zobl (*Orakel* – orchestră de coarde), Ulpiu Vlad (*Sonorități și anemone IV* – flaut, oboi, fagot și orchestră de coarde), Andrei Tănăsescu (*...ce știi mai bine!* – variațiuni parodice pentru flaut, oboi, fagot și orchestră de coarde). Apoi, la finalul ediției (17 noiembrie), Orchestra Filarmonicii Banatului din Timișoara, avându-l ca invitat pe dirijorul Tiberiu Oprea, într-un consistent program concertant cu lucrări semnate de: Gabriel Alamas – *The mysterious journey of life* pentru orchestră; Sergey Pilyutikov – *OCHI (OKO)*, concert pentru acordeon și orchestră – solist Roman Yusipey (Ucraina); Giorgos Koumendakis – *The pedal tone for a middle aged man* pentru pian și orchestră, compozitorul aflându-se și ca interpret protagonist; George Balint – *Cumplitul nefamiliar* pentru bariton (Cristian Ardelean – Opera Națională din Timișoara), grup de recitatori (studenți de la Facultatea de teatru și muzică din Timișoara), trombon (Barrie Webb – Anglia) și orchestră; Remus Georgescu – *Invocation* pentru trombon (Barrie Webb) și orchestră.

(text: Vasile Voiculescu); **Dobrinescu Ioan** – *Tatăl nostru* – motet pentru cor mixt cu acompaniament de pian (text religios); **Fiț Ioșif** – *E Moș Crăciun* – prelucrare pentru cor mixt (text propriu); **Goia Dan-Mihai** – *Vis vegetal* – poem coral pentru cor mixt pe 8 voci și pian (text : Magda Isanoș); **Vodă Bogdan-Iulian** – *3 Crochiuri* – 3 lieduri pentru soprană și pian (text : Doina și Alexandru Vodă).

Subsecția didactică

Arvinte Constantin – *Capricio Moldav*; **Munteanu Viorel** – *Suită de colinde*” pentru cor mixt la 3-4 voci („Sculați, sculați, boieri mari; Ieșiți, ieșiți, mari boieri; Sus în poarta Raiului; Întorcu se-ntorc”); **Popescu Virgil** – *A fost odată*, muzică ușoară – cântec pentru copii (versuri: Raluca Bolocan); **Șorban Elena** – *Lista de bucate date pe cantata*, 10 cântece pentru preșcolari (versuri proprii); **Ștefănescu Petre** – *La concert*, diptic pentru voce și pian la patru mâini („La Ateneu; La Operă”)

SECȚIA DE MUZICĂ JAZZ/POP

Andrei Petrică – *Dedicated Waltz* – jazz instrumental; **Caragia Nicolae** – *Singurătate* – romanță (text: Caragia Nicolae); **Covaci Viorel** – *Vreau întreaga iubire* – vocal-instrumental (text : Covaci Viorel); **Dedeian Capriel** – *Wednesday in Paphos* – jazz instrumental; **Dedeian Garbis** – *Blues de toamnă* – blues instrumental; **Drăgan Mircea** – *Vânt de toamnă* – instrumental R&B fusion; **Gondu Laurențiu** – *Afel* – instrumental, rock acustic alternativ; **Kerestely Andrei** – *You took my soul* – muzică ușoară, vocal-instrumentală (text: Kerestely Andrei); **Kerestely Jolt** – *Dedicație pe un disc* – muzică ușoară, vocal-instrumentală (text : Marian Stere); **Popescu Virgil** – *Seara asta visele ne-mplinesc* – vocal-instrumental (text : Popescu Virgil); **Simion Nicolae** – *Old Saga* – jazz cameral (text: Nadia Trohin); **Soleanu Cristian** – *I remember Johnny* – jazz instrumental; **Târcolea Cătălin** – *Sketches of Absurdistan* – instrumental etno-world-jazz; **Tiberian Anca** – *Wherever you are* – muzică ușoară-pop, vocal-instrumentală; **Vârlan Petre-Marcel** – *Klarijazz* – pentru cvartet de clarinet op.11; **Vrabete Iulian** – *Treisprezece* – instrumental, jazz-rock.

SECȚIA DE MUZICOLOGIE

Angi Ștefan – *Aforisme enesciene despre interpretare în muzică* (studiu); **Bădulescu Alexandru** – *George Enescu - conducătorul muzical al concertului public în care s-a prezentat pentru întâia oară, în seara zilei de 3 martie 1946, oratoriul „Patimile Domnului” de Paul Constantinescu* (studiu); **Coman Lavinia** – *George Enescu și Dinu Lipatti - un model de comuniune spirituală* (studiu); **Cosma Lazăr Octavian** – *Paradigme ale creației enesciene* (studiu); **Coroiu (Măniuț) Petruța** – *Imagini iconice ale doinei în creația camerală enesciană* (studiu); **Lupu Olga** – *Naratologia muzicală, un posibil instrument în analiza muzicii enesciene? Studiu de caz : Simfonia a III-a, op.21* (studiu); **Popa Florinela** – *1946-1955 : George Enescu văzut de o parte și de alta a Cortinei de Fie* (studiu); **Spinei Marcel** – *George Enescu „violoncelist” și creator de muzică pentru violoncel* (studiu); **Stan Tufan Constantin** – *George Enescu și spațiul multiethnic cultural al Banatului* (studiu); **Theodoru Petecel Despina** – *Opera „Oedip” sub lentila „logicii dinamice a contradictoriului* (studiu); **Țăranu Cornel** – *Noi restituiri enesciene* (studiu); **Vasile Vasile** – *Activitatea de academician a lui George Enescu* (studiu).

Un eveniment aparte, de anvergură camerală în cadrul festivalului (16 noiembrie), l-a constituit programul *Future Landscape* (acompaniat și cu proiecții foto de Sorana Petrescu) realizat cu sprijinul Goethe-Institut, având o semnificativă participare internațională: israelianul Doron Kaufman - live electronics, acordeonistul ucrainean Roman Yusipey, contrabasistul german Thomas Niese și tânărul ansamblu timișorean Volte (Ramona Morărița - soprană, Laura Roman - vioară, Iuliana Ambăruș - violă, Andreea Olariu - pian). Repertoriul a cuprins lucrări de Lucian Beschiu - *Văz-duhul*, Horst Lhose - *E.A. Poe's Dreams* (p.a.a.), Laura Manolache - *Coline* (p.a.a.), Roman Vlad *Domnișoara Pogany* pentru vioară și mediu electroacustic, Violeta Dinescu - *Meerstiefe* (p.a.), George Balint - *Zî* pentru soprană, vioară, violă și pian, Doron Kaufman - *Future Landscape* pentru acordeon, contrabas și live electronics (p.a.a.).

Sunt de remarcat uluitoarele prime audiții absolute de anvergură concertantă - camerală, simfonică și vocal-sinfonică ale lucrărilor dedicate

festivalului de Adrian Iorgulescu, Carmen Carneci, Doron Kaufman, George Balint, care "dau de bănuț" un plauzibil viitor al muzicii.

Prezența în festival, alături de interpreții consacrați, a studenților (ansamblul *Percutissimo* condus de Doru Roman) și a elevilor (corul Colegiului Național de Artă "Ion Vidu" dirijat de Maria Gyuris) ține de o strategie la care nu renunț. Muzica nouă își așteaptă (cu înfrigurare!) promovarea, nu doar în "tabăra" publicului, ci și în aceea a interpreților.

G.B.: *Ne puteți spune ceva despre felul în care au privit colegii din Filarmonică și elita culturală a Timișoarei acest proiect, dat fiind că muzica nouă stă încă sub semnul prejudecății de inaccesibilitate?*

S.P.: În privința (sau "privirea") colegilor nu este nimic nou: unii pro, alții contra. Din fericire, oponenții sunt moderați și buni profesioniști. Cât despre elită, iată ce cred. Există o elită a scriitorilor, o elită a artiștilor plastici, o elită a arhitecților ș.a.m.d., stimabile dar separate, deci, adunate, nu fac o elită culturală. Sau, poate, o fac, cred alții, pur și simplu ca sumă aritmetică. Nu acuz pe nimeni. Timpul accelerează,

comunicarea se tot împotmolește. Oricum, nu am conceput INTRADA cu speranța străngerii elitelor în jurul muzicii contemporane. Nici chiar genialul Goethe nu avea capacitatea de a prețui muzica lui Beethoven. Sunt, totuși, semne că elita muzicii contemporane își poate forma o elită a auditorilor. În zilele noastre, aceștia sunt numiți fani. Fie și așa!

G.B.: *Ce vă doriți pe mai departe sau, punctual, pentru ediția imediat următoare a Festivalului internațional INTRADA?*

S.P.: Îmi doresc o creștere realistă a festivalului. Dacă până acum am avut concerte în 11 spații (din care 7 neconvenționale), expansiunea teritorială ar putea să aibă un punct culminant în 2021, când Timișoara va fi Capitală Culturală Europeană. Tot atunci s-ar petrece și o sporire a timpului alocat derulării festivalului. Ambianța multiculturală, care a fost atul în câștigarea titlului, va trebui să fie animată în tot cursul anului. Muzica nouă ar fi principala sursă pentru umplerea acestei onorante forme cu un conținut viu, original și, în mod netrucat, european.

Interviu de **George BALINT**

Festivalul Internațional "SERILE DE CHITARĂ"

Considerată capabilă de a influența trăirile afective, chiar cu anumite conotații "magice", chitara s-a desprins treptat de postura unui simplu acompaniament (al dansurilor, melodiilor lirice, momentelor poetice ori rapsodice), consolidându-și cu persuasiune un loc propriu în galeria instrumentelor solistice și ținând pasul cu upgradarea diverselor stadii tehnologice, a urcat în topul aparatului muzical. De-a lungul timpului, și-a constituit una din cele mai numeroase familii instrumentale ale cărei exemplare au însoțit însăși istoria artei sunetelor. Primatul chitarei în amploarea dezvoltării unor tipuri de cultură precum cele pop, folk, rock și derivatele acestora i-a accentuat popularitatea și i-au extins aria de exprimare artistică la dimensiuni universale. În contextul "foamei" progresive de efectologie electronică, s-ar putea pune, însă, întrebarea: în ce măsură și la ce nivel sonoritatea "timidă" a "vechii" chitare clasice/acustice (aparent "depășită" de plurivalența timbrală rezultată din multitudinea procedeelelor de amplificare și prelucrare sonică, proprii celor mai recente construcții instrumentale) și-a menținut capacitatea de a satisface expectanța auditoriului contemporan?

Asumându-și pe deplin responsabilitatea unui asemenea demers de anvergură, interpretul și profesorul **Costin Soare**, președintele Asociației Culturale **Kitharalogs**, și-a propus să dezvolte conceptul unui festival internațional de chitară, un proiect de suflet care a crescut de la an la an, de la prima sa ediție până în prezent. Din 2015 s-a cristalizat și „arhitectura” festivalului, fiecare eveniment vizând un anumit palier al scopurilor și obiectivelor asociației Kitharalogs: recitaluri de chitară (ale unor chitariști de top de peste hotare dar și ale unor personalități de certă valoare din

România), un recital de muzică veche, conferințe, masterclass-uri, un workshop, precum și o gală a tinerilor în afirmare. După cum ne-a mărturisit Costin Soare, cele patru tipuri de activități ale proiectului - concert, conferință, masterclass, workshop -, la care s-a adăugat implicarea treptată a tinerei generații de compozitori în sfera fenomenului chitaristic, reflectă "o viziune unitară care are ca obiective atât satisfacerea și/sau formarea gusturilor muzicale ale auditoriului, cât și crearea unei emulații" în rândul muzicienilor profesioniști.

Cea de a șaptea ediție a festivalului „Serile de chitară” a debutat în 1 noiembrie la Palatul Suțu - însuși locul de unde au pornit, în 2008, alături de regretatul Petru Maier Bianu - cu gala

Costin Soare, Silviu Grosu, Tudor Niculescu, Radu Valcu

Foto: Mihaela Benea

extraordinară a tinerilor chitariști, în cadrul căreia patru dintre cei mai buni instrumentiști din țară au fost premiați de către partenerii și sponsorii întregii suite de manifestări. Am ascultat, în acest prim concert, lucrări relevante din creația lui Mauro Giuliani, Napoleon Coste, Francisco Tarrega, Agustín Barrios Mangoré, Isaac Albéniz și Radames Gnattali interpretate de

Ștefan Roman (Sibiu), Dorian Voinea (București), Zsombor Filip (Sfântu-Gheorghe) și Mihail Petre (București); vizibil pasionat de muzica veche, Zsombor Filip a primit, cu acest prilej, o lăută oferită din partea Asociațiilor Kitharalogos și Kitarodia.

Cele șapte masterclass-uri, precum și conferințele susținute în sala „Dinu Lipatti” a Universității Naționale de Muzică de către reputatul chitarist german **Reinbert Evers** (care a schițat o interesantă istorie a chitarei contemporane, presărată cu exemple muzicale concludente) și de inițiatorul și directorul artistic al „Serilor de chitară”, Costin Soare (care s-a axat asupra problematicei interpretării și editării transcripției pentru chitară a *Suitelor pentru lăută* de Johann Sebastian Bach și a exemplificat fiecare din aspectele cercetate), s-au adresat în principal celor care doresc să aprofundeze tainele instrumentului, analizând și asemilând tipare creatoare diferențiate.

Schițat în jurul minunatei povestiri a lui Marguerite Yourcenar, „*Izbăvirea lui Wang-Fo*”, scenariul recitalului lui Costin Soare din 2 noiembrie intitulat „*MUSICA ORIENTALIS*” a polarizat interesul nu doar al admiratorilor fuziunii spectaculare dintre muzică și literatură ci și al mass-mediei, seara respectivă – găzduită de Muzeul Național „George Enescu” –

Solo Duo - Lorenzo Micheli & Matteo Mela

fiind transmisă live pe enjoytv.ro ca parte a proiectului CAMERA, inițiat de Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România. Debutând în 2012, în aceeași elegantă ambianță a Aulei Palatului Cantacuzino, proiectul „*MUSICA...*” („*Musica Nocturna*”, apoi „*Musica Poetica*”, „*Musica del Delphin*”, „*Musica per due*” și „*Musica delle Città Invisibili*”) l-a individualizat pe muzicianul-chitarist Costin Soare în perimetrul cultural românesc. Pentru cea de-a șaptea ediție a „*Serilor de chitară*”, „*MUSICA ORIENTALIS*” a marcat simbolic, rodul celor mai recente provocări adresate – de către același Costin Soare – compozitorilor de muzică nouă. Au scris lucrări, anume pentru acest recital, Sebastian Androne – „*Improvisation*”, Gabriel Almași – „*Suspîn*”, Carmen Cârnci – „*Origami Orientalis*” și Dan Dediu – „*Zaira*” / „*Zemrude*”, toate aceste prime audiții absolute fiind integrate într-un concept artistic de o rafinată poezie. Jalonând un parcurs sinuos, preponderent meditativ, care a alăturat alura impresionistă a „*buclelor*” „*Suspînului*” lui Gabriel Almași de arabescurile melodice din „*Origami-ul*” lui Carmen Cârnci, circumscrise unui spațiu atemporal cu o timbralitate aparte, dar și partituri ancorate – în cazul lui Sebastian Androne și Dan Dediu – în ambianța multiplelor fațete ale fenomenului postmodern, remodelator de esențe stilistice, chitara lui Costin Soare – însoțită de lectura fragmentară a povestirii lui Marguerite Yourcenar datorată actorului Ștefan Nistor – a „scos din neființă”, cu acea eleganță discretă proprie pensulelor fermecate ale lui Wang-Fo, portretele sonore ale unui complex de stări interioare surprinse cu o admirabilă plasticitate.

Nota distinctivă adusă în seara de 4 noiembrie, în contextul general al manifestărilor festivalului, de cuplul interpretativ **Maria Răducanu – Maxim Belciu** s-a identificat

cu o sumă de trasee emoționale destinate să se intersecteze subtil, în funcție de disponibilitățile metamorfice ale solistei. Dotată cu o deosebit de atractivă forță de expresie, vocea Mariei Răducanu, susținută de vobletele chitarei acompaniatoare, a combinat – jucându-se permanent cu efectele obținute prin intermediul „*banalului*” microfon de amplificare – muzicalitatea bocetului românesc și a fado-ului portughez, explozia temperamentală proprie facturii dansante a melodiilor rusești marcate de o nedisimulată energie telurică, franchețea sentimentală a cântecului popular italian și inflexiunile aluzive ale celui spaniol, coroborate unei ritmicități ardente. Plusând, artista a adus în fața publicului din sala Institutului Cervantes, piese din barocul italian, vobdevilurile franțuzești, repertoriul elisabetan și chiar vechi romanțe românești, pendulând cu lejeritate între tehnica vibrato și cea non vibrato, genuri și maniere creatoare, epoci și stiluri, tradiție de sorginte populară și clasicitate universală, într-un puzzle impresionant de atitudini artistice.

Construind o punte de sensibilitate între generații, seara de 6 noiembrie a fost dedicată unui workshop în concert care a adus în fața numerosului public din sala Auditorium a UNMB nou-înființatul Cvartet **Kitharalogos**, format din Costin Soare, Silviu Grosu, Tudor Niculescu și Radu Vălcu, ansamblu unicat în peisajul cultural bucureștean, dar și evoluții solistice de o incontestabilă calitate ca cele ale studenților Alexandru Ștefănoiu, Silviu Grosu, Ana Bibescu. Programul serii a inclus, în mare parte, lucrări deja consacrate din repertoriul chitaristic, dintre care aș enumera delicatul *Peisaj cubanez cu ploaie* al lui Leo Brouwer minuțios „sculptat” în sunet de către cvartetul Kitharalogos, *La balada de la doncella enamorada* a aceluiași compozitor, conturată romantic, cu expresivă naturalețe, de Silviu Grosu și dificilele construcții dramaturgice aparținând lui Carlo Domeniconi și Manuel Maria Ponce – părțile a III-a și a IV-a din suita *Koyunbaba* și, respectiv, *Sonata a III-a* a lui Ponce fiind interpretate cu certă dezinvoltură și acuratețe stilistică de către Alexandru Ștefănoiu și Ana Bibescu. Compunând pentru cvartet de chitare, Sebastian Androne și Cătălin Ștefănescu-Pătrașcu au sondat universuri stilistice complementare, formulând – în „1242” și, respectiv, *Colind* – structuri ideatice complexe. Elemente și efecte aparținente chitarei contemporane au fost inserate atât în demersul liric cu iz neoromantic al lucrării lui Androne cât și în *Colindul* cu rezonanțe arhaice al lui Ștefănescu-Pătrașcu, conectat acelei tipologii improvizatorice specifice folclorului românesc.

Miercuri, 8 noiembrie „*Serile de chitară*” au continuat la Centrul Național de Artă „*Tinerimea Română*” cu un concert inedit intitulat „*Shakespeare – între două lumi*”. Lutistul **Constantin Lazăr** și tenorul **Dragoș Mihai Cohal** au inițiat o călătorie muzicală în lumea lui John Dowland, cel mai important lutist englez al timpului său, în timp ce chitaristul **Reinbert Evers**, prin intermediul lucrării lui Hans Werner Henze, *Royal Winter Music - First Sonata on Shakespearean Characters* – una din pietrele de hotar ale repertoriului chitaristic din secolul XX, a lansat o perspectivă sonoră modernă asupra universului creator shakespearean. Agreementând textele muzicale cu selecții din sonetele și monoloagele lui Shakespeare, actorii Claudia Ene și Ștefan Nistor i-au însoțit pe cei trei muzicieni în tentativa de a recrea atmosfera elisabetană și apoi simulând, pentru fiecare din părțile sonatei lui Henze – *Gloucester-Romeo and Juliet-Ariel-Ophelia-Touchstone, Audrey and Williams-Oberon* – evoluția live a fiecăruia din personajele inspirat invocate în partitură.

În opinia lui Costin Soare, „contactul direct al publicului larg și, de asemenea, al celui specializat (profesori, studenți, elevi ori chiar compozitori interesați atât de potențialul acestui instrument cât și de modul de abordare a primelor audiții) cu experiența și cunoștințele muzicale și tehnice ale unor interpreți aflați în avangarda fenomenului chitaristic la nivel internațional a constituit unul dintre punctele forte ale festivalului.” Și cum în privința repertoriului alcătuit din titluri clasice și moderne,

viziunile tehnico-interpretative „la zi” ale unor soliști consacrați au darul de a atrage, în general, curiozitatea și aprecierile unui public divers ca nivel de formare culturală, ultimele două recitaluri incluse în festival (care au avut loc succesiv, în 11 și 12 noiembrie, în luxoasa Aulă a Bibliotecii Centrale Universitare) au adus în prim plan nume marcante, precum cele ale italienilor Lorenzo Micheli și Matteo Mela care alcătuiesc remarcabilul **Solo Duo**, și, în final, cel al excepționalului chitarist argentinian **Pablo Márquez**, una din personalitățile „de calibru greu” din categoria performerilor artistici ai secolelor XX-XXI.

Programul renumitului duo italian, intitulat „În țara oglinzilor: o metamorfoză pe 12 corzi”, a pus în valoare aranjamentele unor lucrări a căror popularitate s-a menținut nealterată până astăzi: „Patetica” și „Sonata Lunii” (ambele sonate beethoveniene – op. 13 și op. 27 no. 2 – în versiune integrală), plus cele patru piese de caracter – *Prélude*, *Menuet*, *Clair de Lune* și *Passepied* – ce alcătuiesc la fel de celebra *Suite bergamasque* de Debussy. *Tonadilla* pentru două chitare de Joaquín Rodrigo a completat, sub aspectul specificității particularităților ritmice, tabloul unui demers interpretativ coordonat în tandem cu finețe și precizie de ceasornic de către Lorenzo Micheli și Matteo Mela. Considerat, de altfel, ca unul din ansamblurile „de top” din ierarhia europeană, **Solo Duo** și-a reliefat, și în acest recital bucureștean, virtuțile interpretative: tranziția inteligentă între

stiluri, fluiditatea frazării, controlul judicios asupra emisiei sonore, varietatea și echilibrul planurilor dinamice, omogenitatea intențiilor generatoare de stabilitate la nivelul întregului eșafodaj semantic.

Replică virtuală a recitalului celor doi italieni, ultima seară a ambițiosului proiect festivalier conceput de Costin Soare a adus în centrul atenției un desăvârșit artizan al actului interpretativ, un muzician versatil, neobosit explorator al structurilor

sonore inedite, distins cu premii marcante pentru calitatea cu totul specială a înregistrărilor sale: **Pablo Márquez**. Purtând titlul „Catalanesca”, parcursul repertoriului ales pentru a încheia ediția 2017 a „Serilor de chitară” a cuprins lucrări semnate de Fernando Sor (*Six airs de „La Flûte enchantée” de Mozart, Op.19*), Manuel Ponce (*Preludiu, variațiuni și fugă pe tema „Folias de España”*), Miguel

Llobet (*Romanza și Respuesta*), Gaspar Cassadó (*Leyenda catalana, Catalanesca și Canción de Leonardo*), Eduardo López Chavarri (*Sonata no. 2 în re minor*). Barceloneză de origine, ca și compozitorul Fernando Sor, chitara sa, construită acum nouă decenii, i-a fost un partener fidel, cu sprijinul căruia a construit atent fiecare edificiu fonic, metamorfozând dificultățile tehnice (care debordează din parcursul tripticului lui Ponce) în ghirlande filigranate de sunete. Stăpânind o plajă de nuanțe incredibil de extinsă, imaginând joncțiuni între perioade creatoare, calibrând mental parametrii constitutivi ai fiecărui reper componistic pentru a-și echilibra propria viziune, modelându-și imperceptibil energia atacului pentru a îmbogăți considerabil spectrul de culori și, nu în cele din urmă, conferind aura simplității asupra gestului interpretativ în integralitatea sa, Márquez și-a confirmat statusul valoric, investindu-și și această evoluție bucureșteană cu atributul excelenței.

La ora la care cea de-a șaptea ediție a „Serilor de chitară” devenea istorie, Costin Soare și Asociația **Kitharalogs** finalizau un nou proiect datorită căruia chitara clasică va urca din nou, ca personaj principal, pe podiumurile de concert ale capitalei. Le urăm ca, în 2018, eforturile lor să se materializeze în reușite cel puțin similare, iar festivalul „Serile de chitară” și provocările sale să devină o constantă de succes a peisajului cultural bucureștean!

Loredana BALTAZAR

Festivalul Clara Haskil, Sibiu, Sala Thalia, 27 - 29 Octombrie 2017

Primul proiect de talie internațională din România care onorează memoria legendarei pianiste de origine română Clara Haskil, *Festivalul Internațional de Muzică Clasică Clara Haskil*, ia ființă în 2014, într-unul dintre cele mai frumoase

orașe din țară, Sibiu, fostă Capitală Culturală Europeană, un oraș recunoscut pentru efervescența turistică și culturală. Armonie, interpretare la cele mai înalte standarde, pasiune și iubire necondiționată pentru muzica clasică sunt doar câteva dintre calitățile pe care le putem asocia numelui Clara Haskil,

calități pe care festivalul își propune să le împărtășească publicului și să le ducă mai departe. Acesta este motivul pentru care Festivalul Internațional de Muzică Clasică Clara Haskil reunește, chiar de la prima ediție, laureați de prestigiu ai concursurilor de muzică din întreaga lume, nume ce dau astăzi tonul în muzica clasică internațională: ediția din acest an a festivalului aduce la Sibiu artiști francezi, maghiari, elvețieni, precum și artiști români consacrați.

Festivalul Internațional Clara Haskil a luat naștere la inițiativa pianistei Alina Azario. Într-o vreme în care tendința tinerilor este aceea de a pleca din țară, o pianistă din România aflată în plină ascensiune în muzica internațională și-a propus să readucă acasă un simbol – un gest de reverență pentru România, dedicat uneia dintre cele mai talentate pianiste de origine română a tuturor timpurilor: Clara Haskil.

Clara Haskil, cea despre care Charlie Chaplin spunea că este „un geniu”, a marcat un secol de muzică internațională și a rămas până astăzi un reper în ceea ce privește căutarea perfecțiunii, interpretarea la cele mai înalte standarde și iubirea necondiționată pentru muzica clasică. Interpretările sale din Mozart și Schubert sunt legendare.

Născută la București, pe 7 ianuarie 1895, Clara Haskil avea să se perfecționeze la Paris, urmând să concerteze alături de mari muzicieni ai lumii, nume care au făcut istorie, de la dirijorul Herbert von Karajan, la inegalabilul pianist de origine română Dinu Lipatti, care i-a devenit și apropiat. În 1942, pianista s-a stabilit la Vevey, în Elveția, iar în prezent, într-un gest de meritată recunoaștere, unul dintre cele mai importante

concursuri de muzică clasică din lume, cu o tradiție pe peste 50 de ani, care are loc chiar la Vevey, îi poartă numele: Concursul Internațional de Pian Clara Haskil.

„Zilele trecute a venit la mine un doctor din România ținând de mână o fetiță în vârstă de șapte ani. Acest copil este o minune: n-a urmat niciodată o adevărată instrucțiune muzicală, dar nici nu era nevoie, de vreme ce poate reda din memorie, fără greșală, cu mânuțele ei de copil, tot ce i se cântă; mai mult încă, poate s-o facă în orice tonalitate. I-am pus în față o sonată ușoară de Beethoven; a descifrat-o perfect, fără să ezite măcar o secundă. Ne aflăm, fără îndoială, în fața unei enigme: o asemenea maturitate într-o minte de copil este într-adevăr tulburătoare.” – descria profesorul Anton Door prima întâlnire cu pianista, în volumul „Clara Haskil” de Jerome Spycet, Editura Muzicală, 1987.

Unii dintre cei mai importanți muzicieni ai tuturor timpurilor au apreciat talentul Clarei Haskil. „Într-o epocă în care pianistii prestigioși nu lipsesc, m-am întrebat asupra caracterului unic al cuvântului și interpretării Clarei Haskil. Ascultând-o cântând un concert de Mozart sau de Beethoven, aveai senzația că totul era corect în mod natural – tempi, nuanțe, frazare – ceea ce suscita între dirijor și solist un dialog care făcea inutilă orice discuție prealabilă, pusă la punct cu oricâtă trudă. Și artiștii muzicieni de orchestră, atât de sensibili la calitatea acestui acord, erau uluiți la prima repetiție și aveau o plăcere vădită să o acompanieze.” –

povestea dirijorul Herbert von Karajan în prefața cărții dedicate pianistei. „Ascultând-o interpretând Mozart, îți dai seama cât de departe de adevăr suntem noi toți.” – Dinu Lipatti.

Clara Haskil a lăsat nu doar o moștenire muzicală excepțională, ci și o mărturie unică, profund umană, despre fragilitatea artistului, despre dedicare până la abandonul de sine și despre respectul datorat publicului. Cu o dăruire inegalabilă față de muzica clasică și având dorința de a căuta cele mai bune acorduri până la perfecțiune, Clara Haskil a atins însă gloria abia la vârsta de 55 de ani. Lăsând să se vadă fragilitatea artistului, pianista era extrem de autocritică cu propriile interpretări și suferea de un „trac violent” înainte de concerte. Deși numeroși critici de renume internațional și muzicienilor de prim rang i-au pus în lumină valoarea, cariera concertistică a celei care, astăzi, este unul dintre reperaile muzicii clasice internaționale avea să se desăvârșească abia spre vârsta maturității târzii.

Festivalul Internațional Clara Haskil își propune să unească muzicieni internaționali și muzicieni români de vârf pe scena Sălii Thalia din Sibiu (România) și să ofere publicului un tip de emoție care poate fi trăit numai în intimitatea sălii de concert, într-un schimb direct între artist și ascultător. Prestigioase insituiții s-au alăturat demersului organizatorilor festivalului, în efortul de a readuce numele Clarei Haskil în România și de a-l repune în valoare: Fundația Internațională „Clara Haskil” (Elveția), Ambasada Elveției în România, Ambasada Israelului în România și Institutul Francez.

Ca și la edițiile anterioare, artiști valoroși ai scenei muzicale contemporane le dau întâlnire iubitorilor de muzică clasică din Sibiu în cadrul a patru mari concerte – trei evenimente de seară și un concert matinée, în data de 29 octombrie.

„Anul acesta, îndrăznim o nouă formulă: încercăm să punem în valoare diferitele posibilități care se deschid atunci când muzicienii invitați acceptă să urce pe scenă singuri, în duo, trio sau alături de orchestră, îmbinări în program care permit o explozie de diversitate în repertoriul propus. Repertoriul în sine al ediției din acest an este unul de care suntem extrem de bucurosi: de la ultimele lucrări scrise pentru pian de Robert Schumann (Gesänge der Frühe op. 133) și de Franz Schubert (Drei Klavierstücke D. 946), atât de complexe, la luminosul Mare Duo în La Major de Schubert, până la binecunoscutul și atât de apreciatul trio Dumky de Dvorak (programat în 27 octombrie, în interpretarea violoncelistului Adrian Iliescu – concertmaestru al Orchestrei Simfonice din Hamburg -, violoncelistului german Niklas Schmidt și a pianistei Alina Azario) – contrastul nu ar fi putut fi mai mare! Sperăm ca, și în acest an, publicul să recunoască spiritul festivalului, să aprecieze programul propus și să ne fie din nou alături cu emoții puternice în suita de concerte care îi așteaptă timp de trei zile pline la Sala Thalia” – a mărturisit pianista româncă Alina Azario (stabilită în Germania), inițiatorea și directorul artistic al Festivalului.

În data de 28 octombrie, Orchestra Simfonică București, sub bagheta lui Radu Postăvaru, îl va acompania pe violoncelistul Valentin Răduțiu (Germania, câștigătorul Premiului II la ediția din 2012 a Concursului Internațional „George Enescu”) în concertul în Do major de Haydn, iar apoi va interpreta „Noapte transfigurată” de Arnold Schönberg, o

lucrare mai rar interpretată în România, dar care rămâne una dintre creațiile cele mai cunoscute și apreciate de public ale acestui compozitor. Ca un ecou vor răsuna și suitele pentru violoncel solo nr. 1 și 2 de J.S. Bach în interpretarea lui Niklas Schmidt, care tocmai a terminat de înregistrat integrala lor – aceste piese fiind considerate drept „Everestul” oricărui

violoncelist, iar imortalizarea unei interpretări reprezintă pentru orice muzician o mare provocare. Duo-ul format acum mulți ani între violoncelistul Valentin Răduțiu și pianistul suedez Per Rundberg va închide festivalul cu un program extrem de contrastant: plecând de la Variațiunile de Beethoven pe tema „Bei Männern welche Liebe fühlen” din „Falutul Fermecat” de W.A. Mozart, continuând cu Sonata a 2-a de Brahms și culminând cu Sonata în re minor de Șostakovici.

Cu pasiune și cu perseverență, Clara Haskil ne-a arătat că un artist are nevoie de public, la fel de mult cum publicul are nevoie de un artist. Oamenii duc muzica mai departe. (G.B.)

(extrase din: site-ul Festivalului <http://clarahaskil.ro>; <http://www.ziarulmetropolis.ro/regal-de-concerte-de-muzica-de-camera-la-cea-de-a-iv-a-editie-a-festivalului-international-clara-haskil/>)

Alina Azario

Adrian Iliescu

Niklas Schmidt

Un festival de răsunet (II)

(urmare din nr. 12/2017)

Alături de *Tristian și Isolda*, celălalt punct de mare atracție, din punct de vedere muzical și istoric, a fost opera *Dama de pică*, prezentată de artiștii Teatrului Național de Operă și Balet "Maria Bieșu" din Chișinău. Pentru prima dată la Craiova, și după foarte mulți ani de când nici Opera din Cluj, nici cea din București (singurele care au avut în repertoriu această capodoperă) nu au mai prezentat-o. Am asistat la un spectacol în regie clasică, gândit și prezentat în spirit tradițional, cu unele voci mai celebre prin prisma titlurilor onorifice decât prin posibilitățile artistice actuale în aceste roluri.

Tot oaspeții moldoveni au prezentat și baletul *Spărgătorul de nuci*, nelipsit din repertoriul oricărei companii academice care

se respectă, un spectacol binevenit și necesar, mai ales că balerini din Chișinău sunt aureolați de o frumoasă tradiție.

Un omagiu adus activității pedagogice a Elenei Teodorini a fost organizarea unui master-class de canto, susținut de soprana Nicoleta Ardelean, una dintre nu foarte multe soprane din România care a cântat pe scena Teatro alla Scala din Milano.

Oaspeții de la Novi Sad au ales o formulă potrivită pentru festival și pentru un turneu, prezentând fragmente scurte, de fapt opere scurte, într-un act, cu foarte puține personaje, care pot fi susținute și de un grup instrumental redus. Este vorba despre celebra partitură *Telefonul* de Menotti, dar și, în premieră în România, *A Hand Of Bridge* de Barber și *Hin und Zurück* de Hindemith (prezentată în Caietul-program printr-un titlu în limba engleză?!). Din nou se cuvin laude managerului Antoniu Zamfir care reușește, iată, premieră națională, ba chiar două, aceste titluri fiind reprezentative pentru creația de operă modernă, aparținând unor titani ai componisticii secolului XX, din Anglia respectiv din Germania.

Romanțele și dansul contemporan au colorat derularea Festivalului, înainte de încheierea cu una dintre cele mai spectaculoase opere ale lui Verdi, *Don Carlo*. Rareș Zaharia, fost consilier în Ministerul Culturii, semnează punerea în scenă, fiind secondat de regizorul israelia Adi Bar, într-un spectacol în care a putut fi ascultată frumoasa voce a baritonului Șerban Vasile, în care a apărut atrăgătoarea mezzosoprană Ramona Zaharia (care se bucură de o notabilă carieră internațională), împreună cu tenorul belgian Mickael Spadaccini, soprana Madeleine Pascu și basul craiovean Sorin Drăniceanu.

Iată deci rezumatul unui eveniment major, ediția a 15-a a Festivalului "Elena Teodorini" impunându-se ca cel mai interesant și bogat eveniment internațional cu profil operistic din această parte a lumii.

Dama de pică revine în România

După premiera românească de la Cluj (noiembrie 1948) și după spectaculoasa montare cu care s-a inaugurat prima stagiuni din noua clădire a Operei bucureștene (ianuarie 1953), în România nu s-a mai prezentat nicio altă versiune scenică a capodoperei lui Ceikovski, ieșită din repertoriu încă din anii comunismului.

Publicul a avut deci satisfacția reîntâlnirii cu această minunată muzică, nu la Cluj, nu la București, ci la Craiova, în cadrul Festivalului Internațional de Operă "Elena Teodorini", unde a sosit în turneu Teatrul Național de Operă și Balet "Maria Bieșu" din Chișinău (Republica Moldova). Manageriat cu succes și cu abilitate de tânărul director al Operei craiovene, Antoniu Zamfir, acest Festival, ajuns la ediția a XV-a, a propus 15 evenimente, deosebit de atractive, dovadă sălile pline și răspunsul entuziast al publicului.

Dama de pică a fost programată în 29 octombrie, teatrul moldovean aflându-se pe drumul de întoarcere către casă după un turneu în Germania, dar pregătind special, numai pentru Festivalul craiovean, această reprezentație cu opera lui Ceikovski.

Este o producție (a Eleonorei Constantinov) care anul acesta a împlinit 34 de ani, a cărei vârstă își spune cuvântul, cel puțin din perspectiva unei regii schematice și primare, văduvită și de o neparticipare actoricească a personajelor principale, statice și egocentrice, ignorând construcția unor interacțiuni convingătoare. Scenograful Viaceslav Ocunev propune câteva costume frumoase, dar diversitatea coloristică prea mare a uniformelor militare apare neverosimilă, ca și ținuta burgheză a unora dintre bărbații implicați în acțiune.

Echipa teatrului moldovenesc se simte confortabil în redarea acestei partituri, mai ales, așa spune, în ceea ce privește orchestra și corul. Soliștii, cu o bună și naturală pronunție în limba rusă, cu voci mari și potrivite pentru accentele lirico-spinte ale rolurilor principale, au avut unele ezitări neașteptate,

conducând la improvizații de moment pentru repunerea pe rol a discursului muzical. Încă la o vârstă tânără, soprana Alla Mishakova (de la Opera din Harkov), în rolul Lizei, a etalat un timbru plăcut și o preocupare de a reda din interior frământările personajului său, văduvit însă de o prea mare insistență pe nuanțele ample și de un prea larg vibrato, care poate duce pe viitor în direcții nedorite. Oaspete format la Conservatorul și opera din Odessa, tenorul de origine germană Alexander Schulz, în rolul Hermann, a surprins printr-un costum unic, neutru, purtat pe tot parcursul operei, indiferent de loc, de anotimp, de situația scenică. Cu o evoluție vocală impetuoasă, specifică școlii ruse, el a etalat acute metalice și o vigoare binevenită, fiind în schimb total reticent la interacțiunea cu Liza, poate prea preocupat de concentrarea de a rezolva provocările de vocalitate ale partiturii. Un prea scund prinț Elefki, Vladimir Dragoș, cu o voce cam subțire pentru un bariton din această categorie muzical-dramatică, a aruncat încă o umbră asupra

teatralității spectacolului, subminată de improbabilitatea vreunei relații cu Liza sau de lipsa de impunere în fața celor din jur, cum ar fi fost cazul unui cneaz autentic. Rolul bătrânei contese este prin definiție un vehicul pentru succes pentru mezzosopranele cu voce gravă, așa cum a fost Liliana Lavric, care a cules aplauze

intense, la revenirea pe scenă din finalul reprezentației. O notă bună pentru tânărul dirijor Dumitru Cărciumaru, care a condus reprezentația într-un ritm alert, conferindu-i tensiune sau, dimpotrivă, efuziuni lirice, atent construite, încă din Introducere.

Mi s-a părut regretabil că, din

rațiuni de economie de forțe artistice (greu de neevitat, se pare, în deplasări), au fost omise secvențe importante și relativ extinse, cum ar fi, de exemplu, momente din Grădina de vară sau celebrul tablou pasticcio al Balului de la Curtea imperială.

C. MIHAI

Festivalul I. D. CHIRESCU - ediția a XXXVI-a

În pitorescul oraș de pe Dunăre - Cernavodă, la finalul frumosului anotimp al toamnei dobrogene, s-a desfășurat conform tradiției îndelungate - Festivalul Internațional de Muzică Corală I.D. Chirescu, ajuns la cea de-a XXXVI-a ediție, organizat sub egida Primăriei Cernavodă, Consiliul Local și Casa de Cultură I.D. Chirescu.

Invitați de Onoare ai Festivalului au fost personalități muzicale și culturale: dirijorul Voicu Enăchescu - Președinte A.N.C.R., compozitorul Constantin Arvinte, prof. univ. dr. Mariana Popescu, compozitor muzicolog, Laura Mânzat - realizator la postul de Radio - *România Muzical*, compozitor, prof. Alina Părvulescu - Secretar General al A.N.C.R., prof. Petre Ștefănescu, compozitor, Liliana Pispiris - fondator, Secretar General al Fundației *Madrigal - Marin Constantin*, Consilier al Corului Național de Cameră *Madrigal*, prof. Aneta Arvinte - membru fondator al Corului *Madrigal*, prof. Valeria Ionescu - Președinte al corului *Nicolae Oancea*, București, prof. Teodor Rădulescu - Centrul Cultural Județean Constanța.

Timp de două zile (18 - 19 noiembrie) au evoluat un număr impresionant de coruri, în cadrul celor două secțiuni ale Festivalului: secțiunea laică și religioasă.

În prima zi a Festivalului care s-a desfășurat la Casa de Cultură I.D. Chirescu, au evoluat 8 coruri.

Festivalul a avut o deschidere inedită, prin participarea în premieră absolută a Corului *Minisong - I.D. Chirescu*, din Cernavodă, dirijat de Doina Roșca Mihaela.

Corul I.D. Chirescu din Cernavodă, condus în premieră de tânărul dirijor Manuel Bălănică a surprins în mod plăcut asistența, demonstrând un salt calitativ, prin interpretarea pieselor: Eftimidis - *Karaguna*, Sebastian de Yradier - *Paloma*, Gheorghe Danga - *Sârba pe loc și Sârba în căruță*.

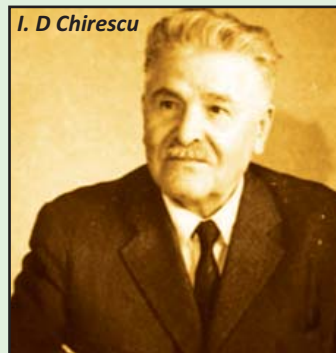
Din Silistra - Bulgaria, participant pentru a doua oară în cadrul Festivalului, Corul *Sedyanka* dirijat de Lidia Kuleva prezentând: Orlando di Lasso - *Io ti voria contar*, urmând apoi lucrări din repertoriul inedit al compozitorilor bulgari: Dobro Hristov - *Racnetsa*, Emanuil Manolov - *Kavka moma vidyah, mamo*, Parashev Hadgiev - *Perunika*.

Tot pentru a doua oară, a participat la Festival Grupul Coral *Arpeggio & Roua* de la Roma - Italia (diaspora românească), dirijat de Vasilică Amuza.

Corul *Preot Ion Ionescu* din Topoloveni - Argeș, dirijat de preot prof. univ. Ion Isăroiu, o prezență des întâlnită în Festivalul de la Cernavodă, a avut o evoluție într-un real progres.

O surpriză plăcută a Festivalului a constituit-o prezentarea corului *Plai întorsurean* de la Întorsura Buzăului, dirijat de Tatiana Teacă (de formație - psiholog).

Prima zi a Festivalului s-a încheiat într-un entuziasm general, cu evoluția corului bărbătesc *Armonia* a Arhiepiscopiei Tomisului, dirijată de arhidiacon lector univ. dr. Iulian Dumitru, cel mai titrat cor dintre formațiile participante la această ediție.

I. D. Chirescu

Cea de a doua secțiune a Festivalului - muzică religioasă, s-a desfășurat în biserica *Sf. Împărați Constantin și Elena*, unde au evoluat unsprezece coruri.

Renumitul Cor *Preludiu*, dirijat de Voicu Enăchescu a susținut un recital de muzică religioasă, demonstrând măiestria unei formații care s-a impus în muzica românească, menținând stacheta valorii la

cotele cele mai înalte, în cei 45 de ani de existență.

Corul de copii *Minisong - I.D. Chirescu* din Cernavodă, dirijat de Doina Mihaela Roșca, prin candoarea și cristalinitatea vocilor a adus atmosfera sărbătorilor de iarnă interpretând.

Corul I.D. Chirescu din Cernavodă, dirijat de Manuel Bălănică a emoționat prin lucrările: Dimitri Bortneanski - *Tebe poem, Se immunem* (autor necunoscut), Marius Cuteanu - *Lăudați, Nicolae Lungu - Doamne, auzi glasul meu*.

Corul *Plai întorsurean* de la Întorsura Buzăului, dirijat de Tatiana Teacă a interpretat: Mihai Cuteanu - *Ascultă Doamne, Mariana și Gelu Onțanu - Iartă-mă*, Gheorghe Cucu - *Miluieste-mă Dumnezeule*.

Corul *Sedyanka* din Silistra, dirijat de Lidia Kuleva a prezentat muzică liturgică aparținând compozitorilor slavi.

Grupul Coral *Arpeggio & Roua* de la Roma - Italia dirijat de Vasilică Amuza a prezentat: Dragoș Alexandrescu - *Tatăl nostru*, Gheorghe Cucu - *Miluieste-mă, Dumnezeule*, Nectarion - *Agni Parthene, La Vifleem colo-n jos* (colind).

Corul *Camerata Danubii* din Călărași, dirijat de Diana Vieru

Burlescu, participant la mai multe ediții ale Festivalului, a demonstrat un progres real abordând un repertoriu mai pretențios.

Corul bărbătesc *Armonia* al Arhiepiscopiei Tomisului, dirijat de arhidiacon Iulian Dumitru a încântat publicul cu un program generos de muzică religioasă și colinde.

O altă prezență constantă a Festivalului a fost Corul *Trison* din Brăila, dirijat de entuziaștii profesori Marcica Lupu și Ștefan Lupu.

Grupul bizantin *Sf. Ierarh Vasile cel Mare* al Arhiepiscopiei Tomisului dirijat de drd. Marian Bostan, a adus în fața publicului, ca de obicei, un repertoriu de muzică psaltică îmbinat cu colinde.

Cea de-a doua secțiune a Festivalului a fost încheiată cu prestația remarcabilă a două coruri reunite: Corul *Mihail Vulpescu* al Protoieriei Călărași și Corala bărbătească *Teodoxa*, dirijor asist. univ.dr. Valeriu Croitoru.

După două zile de încântare cu armoniile muzicii corale, ecurile Festivalului s-au stins, publicul știind că va renaște la următoarea ediție, pentru că Festivalul I.D. Chirescu demonstrează puterea magică a muzicii corale care reunește voci și spirite.

Mariana POPESCU

Corul mixt I. D. Chirescu

„Iubiți muzica românească!”

Da, iubim muzica românească! Mărturisirea este a publicul arădean și, mai întâi, a autorilor acestui proiect, finanțat de AFCN. Un proiect necesar, care ar trebui extins pentru țara întreagă – fiindcă cu o floare nu se face primăvară, iar în anii de postcomunism, muzica cultă românească a fost destul de neglijată.

Proiectul a fost conceput și realizat în mod exemplar de dirijorul Dorin Frandేశ și muzicologa Codruța Dogaru, susținuți de directorul artistic al Filarmonicii, Doru Orban. Prima ediție, desfășurată între 12-19 octombrie 2017, a cuprins un simpozion pe tema „Evoluția muzicii contemporane românești în context mondial” – coordonat de conf. dr. Veronica Demenescu (Timișoara) –, câte un concert simfonic, vocal-sinfonic, o operă, o seară de film și câteva concerte camerale.

Am participat la primele două zile ale Festivalului. La simpozion, doamna Heidemarie Ambros (președinta Asociației *musica suprimata*, Berlin) a prezentat compozitori originali din România, care au fost discipoli sau au fost influențați de Enescu, respectiv, de Schoenberg; Norbert von Hannenheim, Filip Herșcovici, Marcel Mihalovici. O sistematizare stilistică a creației instrumentale românești (conf. dr. Ani-Rafaela Carabenciov), creația de lied a compozitorilor bănățeni (conf. dr. Dana Chifu), muzica românească de tradiție bizantină (lect. dr. Ion Alexandru Ardeleanu), creația pianistică a lui Vasile Ijac (drd. Iulia Roman) au fost o parte dintre temele prezentate, urmând să fie publicate de Facultatea de Muzică din Timișoara.

Concertul de deschidere, desfășurat la Sala Cercului Militar (sediul Filarmonicii fiind în reparare), a fost dedicat compozitorilor bănățeni. Se poate constata o anume regionalizare a programărilor din viața muzicală actuală: la București sau la Cluj nu se cântă, de mulți ani, nici Sabin Drăgoi, nici Remus Georgescu, nici Walter Mihai Klepper – de fapt, toți cei din generațiile care au creat în anii 1940-1980 fiind vitregiți în ultima vreme. A fost o recuperare binevenită să ascultăm Divertismentele de Drăgoi (partea I, prelucrarea melodiei „O, ce veste minunată”) și de Klepper, cu valențe neoclase. *Toccata* pentru pian și orchestră de Remus Georgescu este o adevărată revelație, pusă în valoare inclusiv datorită contribuției solistice a pianistei Andreea Dumitrescu și a compartimentului de percuție. În piesa simfonică *The Mysterious Journey of Life* (p. a. a.), Gabriel Almasi articulează caractere epic-energice și liric-meditative. Alte creații recente programate în concertul de deschidere au fost *Hiperboreana* de Petru Stoianov (amintind de „Hiroshima” lui Penderecki) și „*Zamolxis*” pentru trompetă, recitator și orchestră de Gabriel Mălăncioiu. Pornind de la texte ezoterice apocrife contemporane (semnate cu pseudonimul Remer Ra), compozitorul încredințează „trompetei de foc” răspunsurile de dincolo de cuvinte, încheind cu o minunată reprezentare muzicală a luminii. Orchestra dirijată de Huba Hollókői, trompetistul Sergiu

Dorin Frandేశ

Doru Orban

foto: IA

Cârstea, actorul Adrian Korek au asigurat succesul, nuanțând emoțiile textului și ale muzicii.

O idee profitabilă pentru asemenea manifestări este invitarea unui dirijor din străinătate – care devine, astfel, un cunoscător al muzicii românești și un potențial propagator al ei. Huba Hollókői (Ungaria/Finlanda) și-a dus la îndeplinire atribuțiile laborioase de a conduce cele șase piese inedite, cu rezultate convingătoare, datorate, bineînțeles, și Orchestrei Filarmonicii din Arad.

Între pilonii reprezentați de Sabin Drăgoi și Gabriel Mălăncioiu, primul concert a prefigurat misiunea întregului Festival: aceea de recuperare a valorilor uitate și de promovare a creațiilor de ultimă oră ale muzicii românești. O misiune la care publicul arădean a răspuns pozitiv.

În a doua seară, un diptic de formații camerale a cuprins Cvartetul de clarinete *Academic*, al Filarmonicii „Gheorghe Dima” din Brașov (care a interpretat un repertoriu de popularitate), respectiv Ansamblul *Percutissimo*, al Facultății de Muzică din Timișoara.

Codruța Dogaru

Suita de Sabin Păutza este o lucrare de referință prin echilibrul instrumentației la cele patru partide de clarinete, dar și prin inventivitatea tratării jazzistice.

Piese pentru percuție – semnate de Darie Nemeș-Bota, Doina Rotaru, Aurel Stroe, Laura Manolache, Adrian Iorgulescu (în ordinea din concert) – au avut, fiecare, originalitate prin momente timbrale și soluții expresive și sintactice neașteptate. O trăsătură comună a majorității lor este includerea vocalității – cântate sau percutante – în arsenalul sonor.

În continuarea Festivalului: *Orestia III – Eumenidele* de Aurel Stroe – cu saxofonistul Daniel Kientzy; dirijor Cezar Verlan; în colaborare cu Centrul Cultural de la Bușteni; filmul mut *Tabu* cu muzică de Violeta Dinescu, cântată live de Trio *Contraste*, alături de clarinetistul Dorin Cuibariu; un inedit program cameral cu interpreți-cupluri de familie: lieduri și piese instrumentale românești cu soții Manoleanu, Dogaru, Faur, Iuga; recitalul „Muzica românească în mâinile tinerilor interpreți”, în colaborare cu Colegiul de Arte „Sabin Drăgoi”: *Duo Vivo* și Ansamblul *Volte*; Trio *Syrinx* – program Corneliu Cezar; duoul Diana Moș (vioară) și Mihai Ungureanu (pian), cu program Olah – Bentoiu – Enescu; concertul vocal-sinfonic al Filarmonicii: program Adrian Pop – Ulpiu Vlad – Dan Dediu; dirijor: Dorin Frandేశ – au oferit, desigur, valori componistice și interpretative de referință.

Da, iubim muzica românească! Pentru a putea face această afirmație, este nevoie ca ea să se facă mult auzită și să fie accesibilă. Intrarea liberă s-a dovedit eficientă în acest sens. Convingătoare au fost și prezentările, făcute prin viu grai de dirijorul Dorin Frandేశ, în calitate de amfitrion, de interpreți și de unii dintre compozitorii care au onorat Festivalul cu prezența lor.

Mare parte a programelor (dintre cele pe care le-am ascultat: primul concert simfonic, recitalul Ansamblului *Percutissimo*) ar putea fi produse reprezentative de export

cultural! De reținut afirmația doamnei Heidemarie Ambros (*musica suprimata*), care, prezentă la concertul de deschidere, apreciază că programul respectiv este demn chiar și de viața muzicală din Berlin.

Ce lipsește Festivalului „Iubiți muzica românească!”? Propagarea națională și europeană. În primul rând, Radio România este instituția care ar putea transmite concertele de la Arad și a cărei implicare ar fi de impact! De asemenea, merită aflate soluții – cu contribuția organizatorică a altor filarmonici și a ICR – pentru itinerarea acestor programe valoroase în țară și în străinătate.

Elena Maria ȘORBAN

Concertul de deschidere a Toamnei Muzicale Clujeane

Vineri, 13 octombrie 2017, ora 19, la Colegiul Academic, a avut loc Concertul de deschidere a Festivalului Toamna Muzicală Clujeană. În cadrul acestuia au cântat Corul și Orchestra Filarmonicii de Stat „Transilvania”, dirijate de Mykola Diadiura.

Concertul, în ansamblul său, și mai ales prima parte, s-a constituit în certificarea ideii că arta autentică este un mod de afirmare și conservare a unei spiritualități căreia – fie că vrem sau nu – îi aparținem ca individualități. Astfel, lucrarea de debut, Tripticul *Huțul* de Miroslav Skoric, o lucrare de substanță folclorică slavă, înveșmântată simfonic cu vitalitate și complexitate metrică, ce reflectă cultura huțurilor, a fost metamorfozată interpretativ în veritabile narațiuni dramatizate, cizelat și îngrijit expuse de către întregul aparat orchestral sub bagheta dirijorului ucrainean.

De asemenea, am audiat *Concertul nr. 3 pentru pian, în Do major, op. 26* de Serghei Prokofiev, o lucrare care conține toate „mărcile” compozitorului: sarcasm, ironie, virtuozitate, balet, poveste, magie. O lucrare a dualităților expresive, a durităților metalice, a succesiunilor neîncetate și percutante de sunete ascuțite și seci, dar și a feeriei și lirismului.

Interpretul acestuia a fost Antonii Baryshevskyi, un pianist ucrainean talentat, energic, care, la cei 29 de ani ai săi, are un palmares impresionant. Încă din prima parte a lucrării am remarcat apanajul său interpretativ: siguranța, dezinvoltură, virtuozitate, expresivitate emoțională, eleganță muzicală. Toate acestea au convers în spre redarea coerentă a acestui iureș sonor implacabil, motoric, cu contururi colțuroase, lineare, disjuncte, dar și lirice. Am remarcat expresivitatea și puterea de transmitere artistică și în câteva momente importante din partea a doua, care se definește prin virtualitățile expresive specifice baletului, prin atmosfera dansantă, cu o încărcătură imagistică consistentă. Într-adevăr, pe măsură ce demersul interpretativ se derula, am avut sentimentul că o cortină se deschide spre o altă lume, o lume blândă și fermecătoare (în prima variațiune), jubilantă (în a doua variațiune), apoi o *iarnă rusă* pe portativ, în variațiunea a patra (Prokofiev notează chiar *freddo* în partitură). Sub auspiciile indicației *meditativo*, am remarcat dialogul încheat între pian și corn și atmosfera înghețată aferentă. Finalul a fost interpretat cu inteligență și rafinement, moment în care pianul face un *ritorno assai* în mi minor și orchestra finalizează în mi major. Pentru mine, cheia minoră este ca o sentință la moarte (accentuată prin intervenția tobei de bas, care te face să realizezi că piesa nu este deloc amuzantă, că moartea

a fost întotdeauna prezentă. Iar acest pianist ne-a purtat prin toate aceste meandre emoțional-artistice cu atât de multă sensibilitate și inteligență muzicală, încât am uitat de imediatul cotidian și am urmărit toate aceste poteci expresive.

A treia parte este ca un mare *crescendo*. Începe într-un ritm moderat și dinamic, dar atmosfera morții nu s-a terminat încă, ci persistă apăsător. Interpretativ, am regăsit elementele specifice muzicii, exprimând bărbăție, duritate, asperitate; au fost rafinate, cizelate, și în același timp simple, aproape pătrate. Totodată, au fost reflectate sarcasmul și umorul. Nici o trăire nu îi era străină, iar mijloacele sale de exprimare par nelimitate.

În a doua parte am ascultat Cantata *Aleksandr Nevski*, semnată de același compozitor rus. Corul, pregătit de maestrul Cornel Groza, a avut o prestație excelentă (cu toate că, surprinzător, a fost omis de directorul Marius Tabacu în discursul său de mulțumire din debutul concertului/Festivalului).

Dirijorul Mykola Diadiura pare a fi un artist animat de simfonismul prokofievian, corect redat și receptat de Corul și Orchestra Filarmonicii. Acesta a reușit să determine ansamblurile să se transforme dintr-o masă eterogenă de individualități într-un instrument unic, suplul, prin intermediul căruia energia creatoare a maestrului s-a amplificat, s-a multiplicat și înfrumusețat. Discret, dar cu dezinvoltură și eficiență a condus ansamblul numeros pe care îl reclamă Cantata. Cu o gestică elegantă și precisă, și-a reliefat logica structurală într-un demers exprimat firesc, cu naturalețe. Astfel, lucrarea a sunat excelent, iar mezzosoprana clujeană Orsolya Veress a avut o intervenție artistică rafinată și sensibilă. Calificat ca o reușită incontestabilă, concertul a marcat un debut reușit al Festivalului, fiind incitantă această panoramă a valențelor spiritului slav din perspectiva ansamblurilor clujene, prospectând zone ale frumosului sonor care, într-adevăr, merită puse în lumină!

Cristina PASCU

Aurul Rinului de Richard Wagner în Toamna Muzicală Clujeană

Rar mi-a fost dat ca în urma unui spectacol sau concert să simt satisfacția artistică de care am avut parte la sfârșitul concertului în care s-a prezentat opera „Aurul Rinului”. A fost o interpretare pe măsura dimensiunilor lucrării executate. Operele lui Wagner din această a doua etapă a creației sale, cea de deplină maturitate artistică, nu au arii sau duete, totul fiind conceput sub forma unei melodii infinite care se întinde de la începutul lucrării până la sfârșit. Temele și leitmotivele se înlănțuiesc într-un tot unitar. Rolul primordial revine orchestrei, care este uriașă, etalând o mulțime de nuanțe de intensitate și culoare, sugerând cât se poate de pregnant, locuri, situații și sentimente. Voi recunoaște cu mândrie că orchestra Filarmonicii „Transilvania” a trecut cu succes acest dificil examen, afirmându-se încă odată ca una din cele mai valoroase ansambluri simfonice ale țării și ale Europei. Sub bagheta tânărului și entuziastului dirijor Gabriel Bebeșelea muzica lui Wagner a sunat superb. Este momentul să ne exprimăm admirația pentru acest dirijor de 30 de ani, care are deja un palmares impresionant. Deopotrivă dirijor principal al Operei Naționale și al Filarmonicii din Cluj-Napoca, sub bagheta sa au cântat ansambluri de mare prestigiu din Europa, fiind suficient să amintim: Philharmonia Orchestra din Londra,

Konzerthausorchester Berlin, Orchestra Simfonică Academică de Stat a Rusiei. Concertul a fost conceput de domnia sa ca un spectacol asigurând puțină regie prin iluminări sugestive a scenei, sau printr-un joc scenic al interpreților vocali. Il felicităm din suflet, realizarea sa fiind una cu totul deosebită. Interpreții vocali, toți, au fost la înălțime, în raport cu dimensiunea intervenției unii evidențiindu-se în mod deosebit. Au fost trei invitați externi, iar în rest numeroasele personaje au fost interpretate de soliști ai Operei Naționale și ai Operei Maghiare din orașul nostru.

În rolul lui Wotan, a evoluat bas-baritonul german Carsten Wittmoser, cu o voce amplă și penetrantă. Cartea sa de vizită ilustrează faptul că a cântat la Deutsche Oper din Berlin și din München, la Opera de Stat din Hamburg, la Teatrul Real din Madrid, la Palatul de Belles Artes din Mexico City și la Opera Metropolitană din New-York. În rolul Fricka a evoluat Ruxandra Donose, una din cele mai renumite și mai apreciate mezzosoprane ale lumii. A cântat peste tot de-a lungul sau de-a latul mapamondului, abordând o multitudine de roluri din diferitele stiluri muzicale. În rolul lui Alberich a evoluat baritonul german Michael Mrosek, format la Universitatea de Arte din Berlin

C. Wittmoser, R. Donose, M. Mrosek, G. Bebeșelea

și având un repertoriu care cuprinde „Don Quichotte” de Massenet, „Povestirile lui Hoffman” de Offenbach, „Bărbierul din Sevilla” de Rossini și opere ale lui Wagner. În rolul lui Loge a evoluat tenorul clujean Tiberius Simu. Interpretarea sa ne-a uimit. Știm că este un tenor liric cu mari posibilități de interpretare, dar după Alfredo din „Traviata”, Almaviva din „Barbierul din Sevilla”, Lenski din „Evgheni Oneghin” și Danilo din „Văduva veselă”, să fie atât de bun într-un rol wagnerian sincer nu mă așteptam. Il felicit din toată inima pentru această importantă reușită. În rolul Freia a evoluat soprana Apollonia Egyed, o soprană lirică-spinto de anvergură, o voce minunată,

una dintre solistele cele mai apreciate ale Operei Maghiare din Cluj, unde interpretează o largă gamă de personaje. Freia i s-a potrivit excelent. În rolul lui Donner, zeul tunetului o voce și ea ca de tunet, cea a baritonului Sándor Balla, o excelentă voce de bariton dramatic, amplă și penetrantă, solist de bază al Operei Maghiare. În rolul Erda mezzosoprana Liza Kadelnik, solistă a Operei Naționale, a avut o scurtă, dar de efect intervenție, etalându-și frumoasa sa voce. Cei doi uriași Fasolt și Fafner au fost interpretați de bașii Cristian Hodrea de la Opera Națională și Sándor Köpeczi de la Opera Maghiară, ambii foarte buni și potriviți vocal cu rolurile lor. Cele trei nimfe ale Rinului au fost interpretate de Oana Trîmbițaș (Opera Română), Daniela Păcurar (solistă a Filarmonicii) și Melinda Duffner (corul Filarmonicii). Toate trei au fost excelente etalând voci frumoase și bine conturate. O mențiune specială pentru Daniela Păcurar, care are o voce de soprană lirică-spinto f. valoroasă și deși în trecut am mai văzut-o pe scena Operei, regretăm că în ultimul timp o putem vedea și auzi atât de rar. Evoluții mai scurte, în concordanță cu rolurile care le-au fost încredințate, au avut tenorul Lorant Barta în rolul Froh și tenorul Adrian Dumitru în rolul Mime.

Cam acestea se pot spune despre acest concert deosebit, eveniment artistic rar în peisajul muzical clujean și chiar românesc. Am dori perpetuarea acestui obicei și prezentarea sub această formă și a celorlalte trei părți ale „Inelului”, deși suntem conștienți de dificultăți. Dintre acestea unul ar fi durata unui astfel de concert. Dacă „Aurul Rinului” are o durată de 2 ore și jumătate și a putut fi interpretat fără pauză, fiecare din celelalte trei părți durează mai mult de 4 ore și cu pauzele absolut necesare durata spectacolului ar crește f. mult. Dar pentru a realiza un act de cultură, cu toții, interpreți dar și spectatori suntem nevoiți să depunem un mic efort.

Adrian DIACONU

Concursul Național de Interpretare și Creație Muzicală „PAUL CONSTANTINESCU”, ediția a XXIII-a

Continuând - și în acest an - o frumoasă și importantă tradiție, în zilele de 17-20 noiembrie a.c. în orașul Ploiești a avut loc **cea de-a XXIII-a ediție a Concursului Național de Interpretare și Creație Muzicală „Paul Constantinescu”**, prestigioasă manifestare muzicală organizată de către Muzeul memorial „Paul Constantinescu” - Secție a Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova, împreună cu Filarmonica „Paul Constantinescu”, sub auspiciile Ministerului Culturii și Identității Naționale, Consiliului Județean Prahova și Primăriei Municipiului Ploiești.

Parteneri principali: Centrul de Excelență al UNMB și Colegiul de Artă „Carmen Sylva” Ploiești. Astfel, și în acest an, în zilele de 17-20 noiembrie a.c. Municipiul Ploiești a devenit timp de 3 zile o importantă capitală a marii și adevăratei muzicii românești.

Deschiderea concursului a avut loc vineri, 17 noiembrie, ora 10.00, în superba sală de concerte „Ion Baci” a Filarmonicii „Paul Constantinescu”. Au rostit alocuțiuni: Vlad Mateescu-dirijor, director al Filarmonicii „Paul Constantinescu”, prof.dr. Al.I. Bădulescu, prof. Constantin Stere- director al Direcției Județene de Cultură Prahova, muzeograf Mihai Dumitrache - director general adjunct al Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova și dr. Ilinca Dumitrescu - pianist concertist.

După cum se știe Concursul Național de Interpretare și Creație Muzicală „Paul Constantinescu”, încă de la primele ediții este deschis celor mai talentați elevi și studenți de la școlile gimnaziale, liceele colegiile și facultățile de muzică din țară și Republica Moldova, care studiază vioara, violoncelul, pianul, canto clasic și compoziția muzicală (secție organizată împreună cu UCMR și UNMB).

Repertoriul abordat a cuprins opusuri de referință din marile epoci, școli și stiluri muzicale ale creației clasice universale și contemporane - în raport și cu programa analitică ce se studiază în învățământul românesc de specialitate - preuniversitar și universitar.

La actuala ediție creația muzicală românească - clasică și contemporană a ocupat un loc primordial, multe dintre lucrări aflându-se în topul de performanță. Din acest punct de vedere, Concursul Național „Paul Constantinescu” nu este numai o rampă de lansare în viața muzicală din țară și de peste hotare a celor mai talentați tineri interpreți dar și o tribună de promovare constantă a operei compozitorilor români din toate generațiile.

Juriile de specialitate din cadrul fiecărei secții a concursului au fost alcătuite din personalități marcante ale artei interpretative și creației muzicale românești, cadre didactice de renume de la Universitatea Națională de Muzică București: pianista

concertistă dr. **Ilinca Dumitrescu** (președinte-Secția pian), conf.univ.dr. **Ioana Croitoru** (președinte - Secția vioară), prof.univ.dr. **Silvia Voinea**, soprana (președinte - Secția canto), prof.univ.dr. **Marin Cazacu** (președinte - Secția violoncel), prof.univ.dr. **Dan Buciu** (președinte Secția compoziție). Din juriu au făcut parte: prof.univ.dr. **Valer Maior** și prof. **Adrian Ceapă** (Secția vioară), prof.univ.dr. **Șerban Dimitrie Soreanu**, conf.univ.dr. **Carmen Manea** și prof.univ.dr. **Sanda Hirlav Maistorovici** (Secția pian), prof.univ.dr. **Mihai Cosma** și conf.univ.dr. **Cristina Șoreanu**, mezzosoprană (Secția canto), prof. univ.dr. **Răzvan Suma** și prof. **Anca Vartolomei**, solist concertist (Secția violoncel), prof.univ.dr. **Dan Dediu** - președintele senatului UNMB și secretar al UCMR și prof.univ.dr. **Doina Rotaru** (Secția compoziție).

Ca și la edițiile precedente, Președintele de onoare al concursului a fost prof.univ.dr. **Dan Buciu**-rectorul onorific al Universității Naționale de Muzică București, secretar al UCMR.

În urma unei atente jurizări, cei mai buni dintre cei buni, au fost răsplățiți cu premii.

Premiul I - Secția Vioară: **MANGÎR MIHAI**, cls. a V-a, **LUȚĂ ȘTEFAN - GABRIEL**, cls.a VI-a, **COMAN VICTORIA**; cls.a XI-a și **CROITORU OLIVIA**, cls.a XII-a de la Liceul-internat Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu, Chișinău; **HARTAC GABRIELA RALUCA**, cls.a VII-a și **ȚANEA ALIN CONSTANTIN**, cls. a VIII-a de la Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti”-București.

Secția Pian: **ANDRESCU IOANA CRISTIANA**, cls.a III-a, Colegiul de Artă „Carmen Sylva” - Ploiești, **CĂLIN NICOLE ISABELA**, cls.a III-a, Liceul de Arte „George Georgescu”- Tulcea, **DUMITRU ALEXANDRU**, cls.a IV-a, Colegiul Național de Muzică „George Enescu” - București .

Secția Canto: **ALEXE EDUARD-ALEXANDRU**, cls. a-IX-a, Colegiul de Artă „Carmen Sylva”- Ploiești și **MIULESCU IULIA ELIZA**, cls.a XI-a, Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti”-București(ex-aequo); **SAVIN ȘTEFANIA BEATRICE**, anul III, Academia de Muzică „Gheorghe Dima” - Cluj-Napoca și **CONSTANTINESCU MĂDĂLINA ANDREEA**, master anul I, UNMB.(ex-aequo); **ILINESCU TEODORA ECATERINA**, anul IV-UNMB.

Secția violoncel: **IORDACHI ȘTEFAN**, cls.a III-a, **SUCIU PAUL**, cls.a VI-a, **MOVILEAN IOANA**, cls.a VIII-a de la Școala Gimnazială de Arte „Iosif Sava”- București; **MAKSAY GERGO**, cls.VII-a, Colegiul de Muzică „S.Toduță” - Cluj -Napoca; **BLÂNDU SOFIA**, cls.a VIII-a, Colegiul Național de Artă „Dinu Lipatti” - București; **SIMION VALENTIN DIMITRIE**, cls.a X-a Colegiul Național de Muzică „George Enescu”- București și **CONSTANTIN DBORODIN**, student master I, UNMB.

Secția compoziție muzicală: **PETRACHE ANDREI**, anul I UNMB.

Premiul II - Secția Vioară: **VASILE MIHAI MARCO**, cls.a IV-a, **VASILE EUGEN MARIO**, cls. aVII-a, **RISTEA GABRIEL ȘTEFAN**, cls.a VIII-a de la Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti”-București, **DORIN VICTORIA**, cls.a VI-a, **DRUȚAC DOMINIC**, cls.a VI-a, **CROITOR ALEXANDRINA**, cls.a VIII-a, **CERĂȘĂU GABRIELA**, cls.a XI-a, de la Liceul-internat Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu, Chișinău **SMĂRÂNDESCU SOFIA**, cls.a VII-a, **ALEXE LEONARD CONSTANTIN**, cls. a VIII-a, **MÂNDRUȚ SÂNZIARA CRISTIANA**, cls.a X-a, **MATEI DENIS IOANA**, cls.a XI-a, Colegiul Național de Muzică „George Enescu”-București.

Secția Pian: **GHEORGHE MIHAI-CRISTIAN**, cls.a III-a, Liceul de Arte „George Georgescu” - Tulcea

Secția canto: **NĂSTASE ALINA FLORIANA**, cls.a XI-a, Colegiul Național de Muzică „George Enescu”- București și **VLAICU ANDREEA**, cls.a X-a Liceul de Arte „Dinu Lipatti” - Pitești(ex-aequo), **IONESCU ANDREI LUCIAN**, anul II și **PANTAZICĂ ELENA ADRIANA**, anul IV -UNMB.

Secția violoncel: **SANDU VICTOR**, anul III și **LUDUȘAN HORAȚIU**, master I, de la UNMB.

Secția compoziție muzicală: **ALIN CHELĂRESCU**, anul II, UNMB.

Premiul III - Secția Vioară: **VASILE ANA-MARIA**, cls. a VI-a, Colegiul de Artă „Carmen Sylva”- Ploiesti, **PLEȘCA RADU**, cls.a IX-a și **NISTREANU CĂLIN RĂZVAN**, cls.a X-a de la Liceul-internat Republican de Muzică „Ciprian Porumbescu”, Chișinău.

Secția canto: **MÂNDESCU ANDREI**, cls.a X-a, Liceul de Arte „Dinu Lipatti”- Pitești și **ROGACEV DANIELA VALERIA**, cls.a X-a, Colegiul Național de Arte „Dinu Lipatti”-București(ex-aequo), **STOICESCU AMELIA**, master anul I, și **ALDEA LOREDANA CORINA**, master anul II, UNMB(ex-aequo)..

Secția violoncel: **DAMIAN ANDREEA CRISTIANA**, anul II -UNMB

Secția compoziție muzicală: **SEBASTIAN ȚUNĂ**, master II, AMGD Cluj-Napoca.

Deasemenea, au fost acordate 6 Premii speciale pentru „**cea mai bună interpretare a unei lucrări semnate de Paul Constantinescu**”, 2 premii speciale oferite de către Ziarul „Ploiești”, pentru 2 premianți din Republica Moldova, Premiul „Ilinca Dumitrescu”, Premiul Asociației „Paul Constantinescu”-Ploiești, precum și 7 Mențiuni.

Marile Premii ale concursului au fost câștigate de către:

Secția canto: **ADETU EDITH GEORGIANA**, master anul II, Universitatea „Transilvania” -Brașov

Secția violoncel: **SEKACI JAN**, cls.a X-a, Colegiul Național de Arte „D.Lipatti”-București.

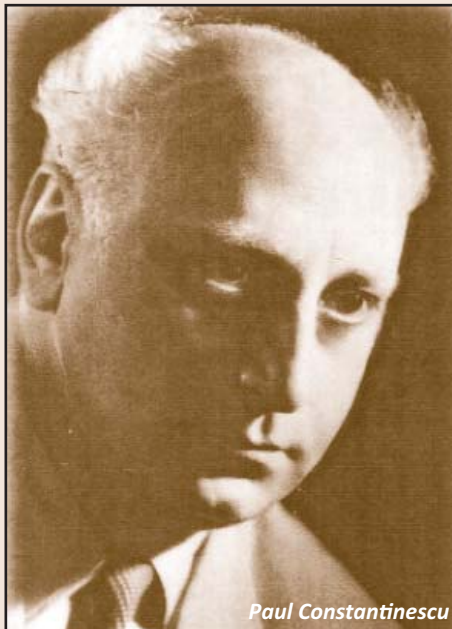
Festivitatea de premiere a candidaților și Gala tinerilor laureați ai concursului au avut loc Duminică, 19 noiembrie, ora 11.30 la Filarmonica „Paul Constantinescu”.

La spectacolul de gală și-au dat concursul câștigătorii Marelui Premiu și ai Premiului I de la secțiile concursului (vioară, pian, violoncel, canto clasic): Țanea Alin Constantin și Coman Victoria-vioară, Dumitru Alexandru-pian, Sekaci Jan - violoncel, Alexe Eduard-Alexandru, Miulescu Iulia Eliza, Ilinescu Teodora Ecaterina, Savin Ștefana Beatrice, Constantinescu Mădălina și Adetu Edith Georgiana-canto.

Felicităm din toată inima pe toți candidații la concurs și profesorii îndrumători - cu deosebire pe tinerii laureați ai actualei ediții precum și conducerea instituțiilor din învățământul muzical de specialitate din România și Republica Moldova care au răspuns invitației noastre -pregătind pe cei mai buni dintre cei buni.

Sincere sentimente de grație pentru toți membrii juriilor de specialitate pentru modul exemplar în care au examinat și evaluat potențialul de creativitate al fiecărui candidat, mulțumiri a fi adresate instituțiilor organizatoare, cu deosebire Muzeului de Istorie și Arheologie Prahova- manager arhg. Marinela Peneș, sponsorilor și tuturor celor care au dovedit receptivitate și sprijin astfel încât, concursul ce poartă numele unui muzician de geniu-Paul Constantinescu să devină o manifestare muzicală de excepție pe plan național și european.

A.I. BĂDULESCU

Paul Constantinescu

Capodopere Finale - Brahms/ Mozart, Mihaela Martin/ Marin Cazacu

În urma (ne)-așteptatelor evenimente care au marcat viața politică a României, ne referim la trecerea la cele veșnice a Majestății Sale Regele Mihai I, toate instituțiile culturale și-au adaptat programul în conformitate cu cerințele tragicului eveniment. Cu toate că pe afișul Filarmonicii bucureștene figura o lucrare de George Enescu (a cărui strânsă legătură cu Casa Regala a României este mult prea bine cunoscută), alături de un opus brahmsian târziu, 102, și de o simfonie de Schumann, și ea considerată printre ultimele sale capodopere (op. 120 în re minor, varianta finală purtând anul 1851), toate parcă anticipând desfășurări solemne, serile de 7 și 8 decembrie au păstrat doar *Concertul dublu pentru vioară, violoncel și orchestră* de Brahms, restul fiind înlocuit de către cel mai frumos *Requiem* conceput vreodată de un geniu, totodată un testament al marelui Mozart. După ce directorul general al Filarmonicii, dl. Andrei Dimitriu a rostit cuvenita alocațiune, iar sala a păstrat un moment de reculegere, și-au făcut apariția cei doi soliști, Mihaela Martin - vioară și Marin Cazacu - violoncel, însoțiți de dirijorul Gabriel Bebeșelea, care au dat măsura absolută a talentului lor tulburătoarelor pagini ale lui Brahms. Concertul în sine este o lucrare care frizează titanul în cel mai pur înțeles al cuvântului. Dimensiunea, bogăția materialului sonor, elaborarea atât la nivel orchestral cât și solistic au făcut de-a lungul timpului obiectul unor studii aparte. Artiștii (există un număr impresionant de înregistrări realizate de marii interpreți ai fiecărui lustru de veac) se confruntă astfel cu o scriitura complexă a unei concepții brahmsiene târzii, a unei gândiri care depășește

în epocă absolut tot ce s-a scris și care rămâne până astăzi un model, în opinia noastră, fără egal. Opusul este un "cântec de lebadă" și o capodoperă finală, o sinteză a simfonismului său având în vedere că după acesta Brahms s-a dedicat cu totul genului cameral. Cei doi interpreți, aflați în deplinătatea maturității și cu o experiență scenică pe care numai apartenența la elita artistică mondială o conferă cu adevărat, au evoluat în același spirit măreț pe care îl degajă concertul. Într-o sincronizare perfectă pe pasajele extrem de pretențioase și descoperite ale scriiturii, Mihaela Martin, cu o expresivitate hiper-elegantă, sunet superb și delicatețe specifică violii, a echilibrat impetuoșitatea și prezența virilă a violoncelului mănuit cu o deosebită siguranță de Marin Cazacu. Deși cei doi artiști sunt diferiți ca temperament, împreună cu dirijorul Gabriel Bebeșelea au oferit o interpretare unitară, perfect integrată în discursul simfonic, cunoscut fiind faptul că fluxul continuu a muzicii lui Brahms este foarte greu de realizat pentru absolut toții participanții la actul

artistic. Sala arhiplină a reacționat pozitiv răsplătindu-i cu îndelungi ovații. Partea a doua a fost dedicată *Requiemului*, ultimul opus mozartian scris în re minor (*Dies Irae* se desfășoară pe un re doric, iar Mozart îl asocia cu tragicul, cu solemnul) - o tonalitate cu totul specială dacă ne gândim că simfoniile a IX-a de Beethoven, a IV-a de Schumann, simfonia de César Franck și exemplele pot continua sunt scrise în re, centru relaționat cu un mod care corespunde misterului muzical al catedralei din Chartres. Cvartetul vocal, alcătuit din soprana Diana Țugui, mezzosoprana Sidonia Nica, tenorul Tiberius Sima și basul Justinian Zetea, a avut o frumoasă prestație, vocile grave susținând cu un plus de stil textul și dramaturgia propuse. Remarcabil a fost și solo-ul de trombon din *Tuba Mirum* care a deschis evoluția cvartetului, mai pe urma a corului, o noutate extraordinară pentru acel timp, reprezentând cel mai important rol atribuit acestui instrument din întregul repertoriu mozartian. Privit în ansamblu *Requiemul* a fost o reușită, impresionantele suprafețe polifonice - un simbol al omnității Divinității - fiind redată cu o mare claritate atât de cor (dirijor Iosif Ion Prunner) cât și de orchestra foarte bine condusă de Gabriel Bebeșelea. Tranzițiile de la o secțiune la alta prin felurite tipuri de cadențe, care toate au semnificația lor, au permis muzicii să-și transmită mesajul firesc, direct, iar la alt nivel prin inițiere, acordul final fiind unul vid. Economia cu care sunt realizate toate acestea este întotdeauna impresionantă. Așa dar, capodopere finale, care pot țese pe canavaua istoriei o istorie complexă, tumultoasă, adeseori tragică precum a fost cea a ultimului suveran al României, Regele Mihai I.

reușită, impresionantele suprafețe polifonice - un simbol al omnității Divinității - fiind redată cu o mare claritate atât de cor (dirijor Iosif Ion Prunner) cât și de orchestra foarte bine condusă de Gabriel Bebeșelea. Tranzițiile de la o secțiune la alta prin felurite tipuri de cadențe, care toate au semnificația lor, au permis muzicii să-și transmită mesajul firesc, direct, iar la alt nivel prin inițiere, acordul final fiind unul vid. Economia cu care sunt realizate toate acestea este întotdeauna impresionantă. Așa dar, capodopere finale, care pot țese pe canavaua istoriei o istorie complexă, tumultoasă, adeseori tragică precum a fost cea a ultimului suveran al României, Regele Mihai I.

reușită, impresionantele suprafețe polifonice - un simbol al omnității Divinității - fiind redată cu o mare claritate atât de cor (dirijor Iosif Ion Prunner) cât și de orchestra foarte bine condusă de Gabriel Bebeșelea. Tranzițiile de la o secțiune la alta prin felurite tipuri de cadențe, care toate au semnificația lor, au permis muzicii să-și transmită mesajul firesc, direct, iar la alt nivel prin inițiere, acordul final fiind unul vid. Economia cu care sunt realizate toate acestea este întotdeauna impresionantă. Așa dar, capodopere finale, care pot țese pe canavaua istoriei o istorie complexă, tumultoasă, adeseori tragică precum a fost cea a ultimului suveran al României, Regele Mihai I.

Corina BURĂ

Reverență a Filarmonicii la despărțirea de ultimul Rege al României

Personalitate marcantă a istoriei recente a țării noastre, Regele Mihai I a trecut la cele veșnice pe 5 decembrie, la venerabila vârstă de 96 de ani, după o viață marcată de cele două perioade de domnie (1927-1930, 1940-1947), de abdicarea forțată și de lungul și durerosul exil de peste cinci decenii. Dincolo de ceea ce au însemnat anii domniei sale în istoria românilor, Regele Mihai I a lăsat poporului său o impresionantă lecție de demnitate și onoare dar și o continuitate în prețuirea pentru cultura română, moștenită de la înaintașii săi regii Carol I, Ferdinand I și Carol al II-lea.

În semn de prețuire și omagiu pentru memoria Regelui Mihai I, Filarmonica George Enescu a organizat în zilele de doliu național ce au marcat momentul decedului și înmormântării Majestății Sale Defuncte, un concert vocal-sinfonic menit a fi reverența pe care cea mai importantă instituție muzicală a țării o face ultimului Rege la trecerea acestuia în eternitate. Programul ales a conținut o singură lucrare: *Requiemul* de Giuseppe Verdi, o veritabilă dramă sacră în care episoadele liturghiei funebre capătă o imagine sonoră ce amintește de cele mai vibrante pagini din marile sale creații destinate teatrului liric.

Precedate de scurtul cuvânt introductiv rostit de Andrei Dimitriu, directorul Filarmonicii bucureștene, sonoritățile primei secvențe a *Requiemului* verdian au creat aproape instantaneu atmosfera de reculegere specifică unor astfel de lucrări dar și momentului căruia i-a fost dedicat concertul. Conduse de la pupitrul dirijoral de Horia Andreescu, Orchestra și Corul Filarmonicii au construit o variantă interpretativă de ținută în care dincolo de acuratețea intonațională și atenția acordată tuturor detaliilor, am remarcat inteligența cu care au

Mihaela Martin

Oratoriul bizantin de Crăciun

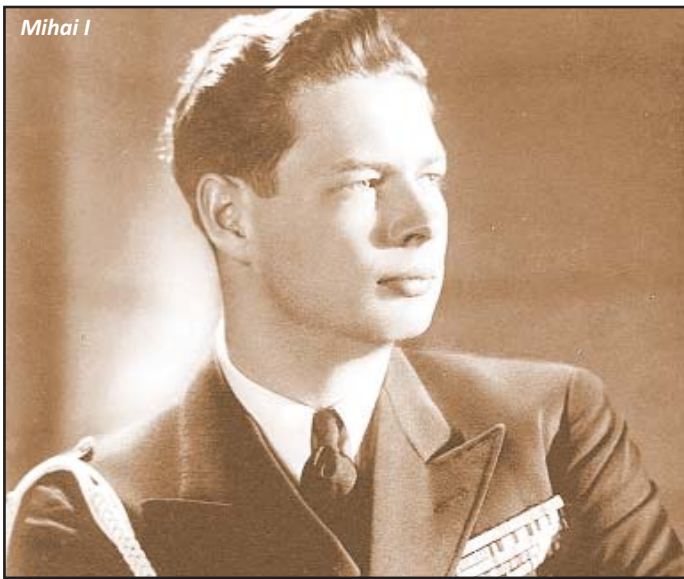
Pe afișul Filarmonicii bucureștene s-a aflat în zilele de 21 și 22 decembrie 2017 una dintre capodoperele muzicii românești: *Nașterea Domnului-Oratoriu bizantin de Crăciun* de Paul Constantinescu. Elaborată în anul 1947, lucrarea monumentală stă mărturie pentru viziunea compozitorului care a folosit în creația sa ca surse de inspirație elemente provenind din muzica populară arhaică (bocet, colind, baladă) precum și din muzica de strună, din muzica lăutarilor, ori romanța de salon etc. Majoritatea lucrărilor sale, ilustrează predilecția autorului pentru utilizarea elementelor melodice de tip vocal și de valorificarea la nivel artistic înalt a muzicii populare. Compozitorul a fost atras constant de genul muzicii religioase, reușind să realizeze armonizarea și polifonizarea unor vechi melodii de strună; printre creațiile sale reprezentative cu conținut religios se află: *Liturghia psaltică*, *Oratoriul bizantin de Crăciun* (1947) și *Oratoriul de Paști "Patimile Dnului"* (1946, revizuit în 1948).

În versiunea de înaltă ținută artistică realizată pe scena Ateneului Român, *Oratoriul Bizantin de Crăciun „Nașterea Domnului”* a beneficiat de o distribuție de excepție alcătuită din dirijorul Nicolae Moldoveanu, un cvartet de soliști de cea mai bună calitate, corul Filarmonicii pregătit cu profesionalism de Iosif Ion Prunner și orchestra instituției. Muzicienii au transmis întreaga bogăție a conținutului de factură lirico-epică, au realizat meditații în tonalități luminoase ori grave asupra personajelor și evenimentelor biblice pe care le evocă muzica. Soprana Irina Iordăchescu l-a întruchipat pe Arhanghelul Gabriel, altista Sidonia Nica a interpretat rolul Fecioarei Maria, tenorul Ioan Orheian a fost Evanghelistul, iar basul Iustinian Zetea a fost Irod. Fiecare dintre soliști și-a îndeplinit cu măiestrie și dăruire misiunea. O mențiune specială trebuie să facem asupra prestației de excepție a sopranei Irina Iordăchescu,

fost subliniate alternanțele expresive dintre umbră și lumină, ori plecăciune și înălțare. Acestea au părut a evoca însăși povestea vieții Regelui Mihai I, plină de urcușuri și coborâșuri, de la bucuria de a fi fost conducător al țării sale, la amarul exilului forțat început în urmă cu șapte decenii.

Revenind la desfășurarea concertului de joi, 14 decembrie, trebuie să menționez rolul important avut de dirijorul Horia Andreescu ale cărui alegeri în ceea ce privește gestică sau utilizarea anumitor frazări, au contribuit la reușita unei seri în care întreaga asistență a reflectat atât la însemnătatea personalității Regelui cât și la tulburătoarea capodoperă verdiană în care coexistă elementele specifice sacralității slujbei religioase și o varietate de trăiri profund umane exprimate prin intermediul unor mijloace de expresie împrumutate din zona teatrului liric.

Alături de orchestră și de cor (excellent pregătit și de această dată de Iosif Ion Prunner) ce au impresionat și prin momentele de *ppp* (*pianissimo possibile*), un aport important în reliefarea complexității expresive a *Recviemului* l-a avut cvartetul

solistic format din soprana Irina Iordăchescu, mezzo-soprana Liliana Matei Ciucă, tenorul Călin Brătescu și basul Marius Boloș, fiecare dintre aceștia punându-și amprenta personală asupra secvențelor pe care le-au interpretat. Astfel am remarcat voința și capacitatea deosebită a lui Călin Brătescu de a trece peste starea de sănătate nu foarte bună ce i-a influențat într-o oarecare măsură evoluția interpretativă, reușind o versiune decentă inclusiv a veritabilei arii *Ingemisco*, glasul profund dar blând, inclusiv în secvențe dramatice precum *Confutatis*, al basului Marius Boloș sau eleganța interpretativă, fermitatea vocii și siguranța intonațională ce au caracterizat prezența Liliane Matei Ciucă în cadrul partiturii verdiane. Impresionantă în *Libera me*, cea mai complexă secțiune a *Recviemului* destinată sopranei, Irina Iordăchescu s-a dovedit încă o dată a fi o interpretă inteligentă și abilă în dozarea frazărilor, muzicalitatea sa recunoscută contribuind la reliefarea dramatismului din secvența finală, urmat aproape brusc de liniștea ultimelor sunete cântate într-un *pianissimo* stins, ca o ultimă licărire de viață a unui om.

Având încă în memorie o bună parte din sonoritățile *Recviemului* verdian și privind apoi pe drum spre porțile Palatului Regal, unde oamenii așteptau să aducă un ultim omagiu Regelui Mihai I, pot afirma că a fost o seară în care m-a impresionat atât tulburătoarea muzică a lui Verdi cât și modul în care s-a simțit inclusiv în sala de concert importanța momentului istoric pe care îl traversam: despărțirea de ultimul rege al României și în același timp de o pagină de istorie a țării noastre.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

pe care am admirat-o recent pe scena Operei Naționale în *Recviemul* de Verdi. Sub bagheta magică a maestrului Nicolae Moldoveanu, muzicienii au dat dovadă de o mobilizare exemplară în realizarea la cei mai înalți parametri artistici și semantici ai partiturii. Ceea ce a impresionat, pe lângă profesionalismul și dăruirea interpreților, a fost dozarea sonorității în așa fel încât corul, orchestra și soliștii (atunci când cântau concomitent) să poată fi percepuți inteligibil și expresiv. Muzicienii au reliefat expresiv, în mod exemplar generozitatea melodică, originalitatea armonică (în care sunt integrate numeroase cromatisme, disonanțe și elemente modale) și complexitatea scriiturii contrapunctice. Mai presus de toate am perceput mesajul optimist al lucrării, care ne-a sugerat o strălucită întruchipare a celor trei condiții ale frumosului menționate de Tomasso D'Aquino: integritatea, armonia și lumina. Am remarcat tensiunea dramatică a recitativelor, în care

recunoaștem unele particularități ale doinei și baladei românești, precum și intervențiile deosebit de expresive ale corului. În același timp, am remarcat rafinamentul procedeeleor componistice ale lui Paul Constantinescu în ce privește utilizarea trăsăturilor recitării bisericești (realizate de preot și cântăreț), a procedeeleor contrapunctice, precum și alternarea ingenioasă a stilului silabic cu cel melismatic, armonizarea originală, impletirea sonorității vocale cu cea orchestrală, instabilitatea modal-tonală etc. Pe parcursul desfășurării acțiunii

complexe a lucrării – în cele trei mișcări importante intitulate sugestiv *Buna vestire, Nașterea și Magii* -, dirijorul a reușit să polarizeze atenția soliștilor, a orchestrei și a corului și să realizeze împreună cu aceștia o interpretare monumentală, pe măsura valorii incontestabile a muzicii. Momentele de patos și dramatism intens au alternat cu tablouri remarcabile prin poezia și puritatea expresivă. Publicul a aplaudat minute în șir această performanță interpretativă. Maestrul Nicolae Moldoveanu a amintit că se împlinesc 70

de ani de la prima audiție a Oratoriului de Crăciun, care a avut loc tot în sala Ateneului Român (în 21 decembrie 1947), avându-l la pupitrul dirijoral pe Constatin Silvestri. Programate în preajma Sărbătorilor Crăciunului, concertele de la Filarmonică au adus bucurie și lumină în sufletele spectatorilor, au transmis un călduros mesaj cu caracter augural și spiritual; toți cei prezenți la evenimentele s-au simțit mai buni, mai generoși, mai aproape de Dumnezeu.

Carmen MANEA

Andrei Gologan, un tânăr prinț al claviaturii

O seară de început de toamnă blândă i-a gratificat, la 10 octombrie, pe spectatorii sălii mici a Ateneului Român cu un recital de aleasă ținută. Tânărul pianist **Andrei Gologan** (24 de ani) a prezentat un splendid program de capodopere, cărora le-a dat viață într-un fel personal, plin de farmec. Pentru început, ne-am delectat cu suita *Le Tombeau de Couperin* de Maurice Ravel, bijuterie de la a cărei ivire pe lume se împlinesc, chiar în aceste zile, o sută de ani. Prima mișcare, *Preludiu*, de o fluiditate mângâietoare, a sunat elegant, agrementată gingaș cu mordente clavecinistice, subtilă în conturarea liniilor și a micronuanțelor. *Fuga* la trei voci în *Allegro moderato* a avut delicatețe, remarcându-se prin sublinierea firească a individualității fiecărei voci în contextul fluxului sonor general. Interpretul ne-a transmis sentimentul că îi face mare plăcere ceea ce cântă, stare indusă prin empatie ascultătorilor. A treia mișcare, *Forlana*, s-a evidențiat prin conturarea elegantă a profilurilor. Încântător a fost momentul final, când tema a rămas suspendată, ca un ecou, pe sensibila tonalității. Cea de a patra piesă, *Rigaudon*, desfășurată în atmosfera voioasă a unei întâmplări bucolice, a fost însuflețită de artistul care i-a dat o tentă de nostalgie discretă, plină de tandrețe. Piesa a cincea, *Menuet*, a sunat cu grație aristocrată, evocând serbările galante ale curților princiere de odinioară. Doar crescendoul patetic din trio a adus o notă puternic reliefată de entuziasm jubilant. La sfârșit, freacățul s-a estompat în tr-un tril vaporos, pe un acord neașteptat, întrebător, de nonă. Ultima parte a suitei, celebra *Toccată*, splendidă piesă concluzivă a ciclului, a beneficiat de o interpretare sărbătorească, în care s-a remarcat virtuozitatea pianistică, subliniind și valorificând virtuțile sonore ale instrumentului modern, ca o replică actuală a vechiului clavecin, mănuit cu măiestrie neîntrecută de Francois Couperin. Întreaga alcătuire sonoră a suitei a fost receptată ca un omagiu contemporan adus cu grație marilor artiști ai clavecinului baroc.

Cu piesa a doua din program, am făcut un salt în urmă, la epoca de glorie a romantismului muzical, în cel de al patrulea deceniu al secolului al XIX-lea. Andrei Gologan a creat sonor *Poloneza – Fantezie* în la bemol major op. 61 în cel mai pur stil chopinian. Lucrarea, apărută ca rod al unui episod dureros din viața lui Chopin, anume perioada dificilă a rupturii sentimentale de Georges Sand, solicită o înțelegere cu totul specială din partea celui ce o cântă. Caracterul subtil al evoluțiilor lirice și dramatice petrecute în piesă constituie o provocare pentru orice interpret. Și tocmai această libertate naturală, sinceritatea directă cu care creează celebrul rubato chopinian, ne-a convins de măiestria tânărului artist tălmăcitor. Am fost martorii unei emoționante interiorizări a trăirilor intense ce se succedau de la un episod la altul, într-o continuitate admirabilă a conținutului și a formei de exprimare. Înconjurată de lumină, însăși figura pianistului radia, arătând că înțelege și participă cu totul la povestea de suferință și iubire a eroului.

Ultima lucrare a recitalului a fost monumentală *Sonată op. 22 în sol minor* de Robert Schumann, opus de referință din repertoriul romantic pentru pian. Viziunea personală asupra textului s-a caracterizat prin discursul liber, tumultuos, energic, capricios, trăsături specifice ale stilului schumannian, reflectate cu putere în această muzică. În prima parte a sonatei, interpretarea a realizat foarte bine acea pendulare continuă între natura tenebroasă, involburată și seninătatea poetică a lui Schumann. În partea a doua, cantilena de inspirație celestă, îi dă prilejul interpretului să-și exprime seducătoarea lume intimă. În partea a treia, *Scherzo*, artistul a declanșat un vârtej, o furtună zăgăzuită de constrângerile tiparului consacrat de menuet tripartit. Partea a patra, finală, a fost construită ca o formă de sonată liberă, având la bază evoluția în contradictoriu a celor două personaje/firi schumanniene, Florestan cel dezlănțuit și Eusebius visătorul. Acesta din urmă apare doar de două ori aici,

Andrei Gologan

cu motivul lui frumos de patru sunete. Interpretarea a evidențiat cu fervoare elanul triumfător al lui Florestan, care pune stăpânire pe atmosfera tensionată, paroxistică a finalului. Ca o particularitate individuală, țesătura scriiturii, care e densă, chiar păstoasă în această lucrare, a fost tratată acum cu claritate programată, dorită în mod intenționat, în beneficiul unei transparențe neechivoce a conținutului și implicit a mesajului. Tânărul pianist și-a vădit aici puterea personală de a dramatiza evenimentele sonore. La insistențele publicului entuziast, ne-a fost oferit un supliment, preludiul *Fata cu părul bălai* de Claude Debussy, ca o reverență delicată de rămas bun.

Impresia produsă de întreaga seară pianistică a fost puternică. Andrei Gologan apare ca un artist ce posedă deja o experiență profesională semnificativă. A acumulat numeroase premii și distincții la competiții relevante, s-a perfecționat și continuă să-și desăvârșască arta la școli înalte, cu profesori de prestigiu. Înzestrat cu un talent nativ ieșit din comun, cu școală de nivel înalt și cu un palmares bogat de distincții, Andrei Gologan se impune în generația lui. E un prinț al claviaturii, elegant, interiorizat, rezervat în gesturi exterioare și concentrat pe valorile profunde, înzestrat cu darul de a comunica empatic miracolul frumuseții dincolo de text, de partitură și chiar dincolo de sunete.

Lavinia COMAN

Seară Bach

În ultimele zile de noiembrie, dirijorul Nicolae Moldoveanu alături de Orchestra și Corul Filarmonicii George Enescu au propus publicului bucureștean o întâlnire cu acordurile muzicii lui J. S. Bach, într-un concert vocal-simfonic de ținută în care am putut remarca alegerea unor formule interpretative ce pot fi înscrise în ceea ce la nivel internațional se numește interpretare autentică. Astfel, ansamblul orchestral a avut structura și dimensiunile celui din secolele XVII-XVIII iar dirijorul Nicolae Moldoveanu a asigurat în prima parte a serii și interpretarea partiturii clavicinului, reamintind astfel de rolul de conducător al orchestrei baroce pe care îl avea de obicei un virtuoz al acestui instrument.

Din punct de vedere al programului ales, a atras atenția preocuparea pentru selectarea unor lucrări care să reliefeze geniul bachian în trei dintre genurile în care marele compozitor german s-a exprimat. Mai întâi, am auzit unul dintre cele mai faimoase opusuri orchestrale ale lui J. S. Bach, *Suita a III-a în Re major* realizată de Nicolae Moldoveanu și Orchestra Filarmonicii într-o versiune ce s-a remarcat prin rigoare, virtuozitate și o

Corul Filarmonicii "G. Enescu", dirijor Iosif Ion Prunner

diversitate expresivă menită a evidenția diferența dintre vivacitatea și spiritul german al scriiturii polifonice din Gavotă și Bourrée și atmosfera interiorizată, de o puternică încărcătură spirituală apropiată chiar de cea unei rugăciuni, a celebrei Arie pe coarda sol, scrisă în stil italian.

Al doilea moment al serii ne-a introdus în lumea creației concertante bachiene, din care a fost selectat și interpretat *Concertul în Mi major pentru vioară și orchestră*. Solistul invitat alături de Orchestra Filarmonicii George Enescu a fost Florin Paul, muzician român cu o apreciată activitate la nivel internațional, care a oferit o variantă a concertului lui J. S. Bach ce s-a remarcat prin tehnica de bun nivel, sunetul cald și sensibil și ingeniozitatea frazării, aceste particularități contribuind la evidențierea complexității unei partituri tipice pentru stilul bachian în care întâlnim laolaltă severitatea contrapunctului de tip german, cantabilitatea melodiei de sorginte italiană și pedanteria dansurilor franceze.

Ultima parte a concertului a stat sub semnul muzicii sacre compuse de J. S. Bach, din care am putut auzi *Magnificat* în Re major, o cantată scrisă pe textul Cântării Mariei din Evanghelia după Luca. Urmărind fidel semnificațiile versetelor biblice, lucrarea reprezintă o adevărată mostră a măiestriei lui Bach în valorificarea artei polifonice și a resurselor vocilor umane. De altfel, și varianta interpretativă a Corului și Orchestrei Filarmonicii George Enescu a evidențiat calitățile corului, foarte bine pregătit de dirijorul Iosif Ion Prunner, care a fost convingător în paginile unde a avut prim-planul, și pe cele ale celor cinci soliști – sopranele Irina Ionescu și Lavinia Mamot, mezzosoprana Sidonia Nica, tenorul Ionuț Popescu și basul Ștefan Lamatic – cărora le-am putut remarca siguranța intonațională, dexteritatea vocală în momentele de virtuozitate sau profunzimea glasurilor. Versiunea prezentată marți seara a fost una de ținută și datorită lui Nicolae Moldoveanu, care a demonstrat, încă o dată, capacitatea sa deosebită în coordonarea

unui efectiv important de artiști cărora le-a conturat fiecareia rolul în dramaturgia lucrării printr-o gestică bine aleasă.

Impresionați o dată în plus de frumusețea și multitudinea de semnificații ale creației bachiene pe care le putem descoperi la fiecare auzire a marilor opusuri ale „cantorului din Leipzig”, am aplaudat de această dată și calitatea muzicienilor noștri care au prezentat un program integral Bach în maniera interpretării autentice a muzicii vechi, atât de vehiculată în ultimele decenii la nivel internațional.

Mădălin Alexandru STĂNESCU

Corul Symbol

Programat în preajma Sărbătorilor de iarnă, concertul corului *Symbol* din 6 decembrie 2017 a avut caracter de poveste exemplară, în accepțiunea conferită de Eminescu: „Poate că povestea este partea cea mai frumoasă a vieții omenеști”. O poveste despre magia Sărbătorilor Crăciunului, despre generozitate și solidaritate umană. Personajele originalei feerii au îmbrăcat costume populare superbe, având pe ele tricolorul, ca simbol al apropiatului centenar al Marii Uniri. Prezentatoarele **Liana Stanciu** (de la televiziune) și **Daniela Greere** – care și-a făcut ucenicia în corul *Symbol* și a devenit un medic respectat –, au contribuit semnificativ la reușita de excepție a manifestării artistice. Sub bagheta inspirată a dirijorilor **Jean Lupu** și **Luminița Guțanu Stoian**, apreciatul ansamblu a prezentat un repertoriu bogat și divers din muzica românească și universală, în care s-au regăsit colinde tradiționale, precum și creații noi, interpretate în primă audiere absolută.

În debutul programului, corul *Symbol*, dirijat de maestrul **Jean Lupu** a prezentat *Leru-i Doamne, ler* de **Ștefan Andronic** și *Linu-i lin* de **Ioan D. Chirescu**, care au introdus publicul în atmosfera magică a sărbătorilor. În cel de-al doilea colind am apreciat calitatea înaltă a prestației artistice a sopranei **Andreea Dascălu**. Din creația regretatului compozitor **Mircea Neagu** a fost interpretată în primă audiere absolută

Colindita, piesă emoționantă prin expresivitatea și sinceritatea discursului muzical. Publicul a admirat inegalabila capacitate de comunicare artistică, precum și creativitatea în relația directă a dirijorului cu ansamblul. Privirea pătrunzătoare a maestrului, ascunzând blândețea și bunătatea, dusă uneori până la smerenie, impresionează puternic publicul și îi încurajează pe colaboratori să-și valorifice calitățile. Contemplând o astfel de figură poți intui luminile interioare, răsfrânte de la cel care este un nume de referință în arta corală românească și un mentor al multor generații de tineri muzicieni. În continuare, sub conducerea dirigoarei **Luminița Guțanu Stoian** au fost interpretate colindele *S-a născut Domnu Sfântu* de **Costică Andrei** și *Hristos s-a născut* de **Constantin Arvinte** (în primă audiere absolută, în prezența distinsului compozitor). În continuare, am ascultat *Floricea* de **Fr. Hubic**, piesă plină de fantezie și prosepțime, care a valorificat plenar calitățile corului și ale distinsei dirigoare. Pe aceleași coordonate calitative s-a

situat lucrarea *Shchedrik de Mikola Leontovich* (aranjament realizat de dirijoare).

Bagheta i-a revenit din nou maestrului **Jean Lupu** în colindul *Crăciunul* scris de **Ion Baston** (prezentat în aranjamentul realizat de **Olguța Lupu**), creație cu valențe expresive și semantice profunde, ce evocă magia sărbătorii creștine. A urmat *Căprița* de **Gelu Stratulat**, colind fermecător, plin de vervă, în care corul a dialogat cu violonista Alexandra Șerbănescu, în timp ce pe scenă dansa personajul mult îndrăgit printre colindători, întruchipat cu sarm de Simona Rontescu. Din repertoriul dedicat copiilor a fost aleasă *Dă-ne gazdă colăcei* de **Ștefan Andronic**, lucrare ce evocă sugestiv ritualul colindatului. În primă audiție absolută a fost prezentat *Sus la drumul mare* de **Gelu Stratulat**, în care am admirat acuratețea, expresivitatea și omogenitatea ansamblului. Un mare impact la public l-a avut colindul *Junelui, Bunu* de **Constantin Arvinte**,

interpretat cu măiestrie, dezinvoltură și dăruire.

Sub bagheta dirijoarei **Luminița Guțanu Stoian**, apreciatul ansamblu a cântat *Velerim și Veler, Doamne* de **Vasile Popovici**, iar din repertoriul internațional, în primă audiție, *Deck the hall* (un aranjament pentru cor de voci egale realizat de dirijoare). Spectatorii s-au bucurat să asculte cunoscutul *Jingle bells* de **James Pierpont** într-o versiune antrenantă, plină de virtuozitate și strălucire. A urmat *Urătura* de **Gelu Stratulat**, dedicată tuturor celor prezenți. Mult așteptat și aplaudat a fost celebrul *Noël* de **Charles Adolphe Adam** (în aranjamentul realizat de **Olguța Lupu**), sub bagheta maestrului **Jean Lupu**, având-o solistă pe talentata soprana **Andreea Blidariu**. În încheierea programului, corul *Symbol* a interpretat îndrăgitul colind *Steaua sus răsare* (prelucrare de **Ioan D. Chirescu**). La cererea insistentă a publicului, ansamblul a interpretat piesa *Mulți ani trăiască* și un buchet de colinde: *O, ce*

veste minunată, Moș Crăciun, Domn, Domn, să-nălțăm (în care spectatorii și-au unit vocile cu artiștii de pe scenă).

Pe întreg parcursul concertului, am remarcat excepționala calitate expresivă a prestației artistice. Frumusețea muzicii și sentimentul sublimului se degajă în cântul valorosului ansamblu prin exteriorizarea unor puternice trăiri și a unor stări sufletești de excepție, situate, cum spunea Hegel „deasupra oricărei exprimări cu ajutorul finitului”. Nu știm dacă există un secret (sau poate un miracol) în reușita acestei colaborări artistice. Sunt convinsă că dirijorii corului *Symbol* sunt înzestrați cu multă pasiune, cu talent și cu un har aparte, prin care entuziasmează și emoționează sufletele artiștilor de pe scenă și ale spectatorilor. Concertul corului *Symbol* de la Atheneu a făcut elogiul celor mai înalte aspirații umane. Prin intermediul muzicii, minunații artiști au evocat în tonalități luminoase magia Sărbătorilor Crăciunului și frumusețile lumii. **Carmen MANEA**

Seara muzicii vechi

Seara din 11 noiembrie 2017 a fost marcată într-un cadru intim la Școala Gimnazială de Arte nr. 3 din București printr-un program muzical ce a transpus ascultătorii în vremuri străvechi pe tărâmurile străine dar și autohtone. Momentul a avut trei „acte”: premiera concurenților participanți la Concursul *Toamna muzicii vechi*, recitalul de chitară *Duo de Amiciția* și recitalul vocal-instrumental susținut de Mihaela Andrei și Adrian Andrei.

Concursul aflat la cea de-a doua ediție reprezintă inițiativa profesorului Daniel Castravete, vicepreședintele

Asociației de chitară *Valahia* și se adresează tinerilor chitariști cu vârste cuprinse între 7-18 ani. Obiectivul principal al organizatorilor este de a familiariza și mai ales de a include lucrări renaștentiste și baroce în repertoriul elevilor ce studiază chitara clasică, știind de altfel că în Europa secolelor 16-18 s-au scris numeroase lucrări pentru lăută, acesta instrument fiind foarte răspândit în Anglia, Franța și Germania, utilizat inițial ca acompaniament pentru voce apoi solistic. Fiecare premiant a primit câte un volum din *Muzica Veche Transilvania*, o culegere cu 30 de aranjamente pentru chitară solo din *Codex Caioni*, semnată de Adrian Andrei. Premiera s-a încheiat cu interpretarea unor lucrări executate de laureații acestui concurs.

Al doilea moment al serii a fost marcat de recitalul de chitară susținut de *Duo de Amiciția*, protagoniști fiind Daniel Castravete și Lucian Naste. Programul acestui recital a conținut lucrări ce au păstrat aceeași notă elegantă de curte, cu dansuri viguroase sau genuri tradiționale, piesele fiind, fie transcripții pentru chitară, fie aranjamente realizate chiar de interpreți. Au fost audiate lucrări de un farmec aparte din repertoriul

renascentist și baroc, cu autori precum, Henry Purcell - *Prelude for the witches, Witches Duet, Two in one upon a Ground*, lucrări din opera *Dido și Aeneas*, Francesco da Milano - *Canone și Spagna*, Thomas Robinson - *Gagliarde, A plain song, Toy*.

Seara muzicală s-a încheiat cu recitalul vocal-instrumental susținut de soprana Mihaela Andrei și Adrian Andrei, acesta din urmă având o dublă ipostază: de compozitor și interpret (chitară). Cei doi au prezentat în primă audiție absolută un moment muzical original, care îmbină sonorități autohtone cu influențe apusene și răsăritene deopotrivă, imaginând o muzică medievală de curte. Lucrarea intitulată *Codex Brâncoveanu* este o suită de 12 piese - *Dans de curte, Încoronarea lui Constantin Brâncoveanu, Poem de dragoste, Seară la Palatul Mogoșoaia, Dans valah, Colind brâncovenesc, Cântec de leagăn brâncovenesc, Zidire de monastire, Dans brâncovenesc, Cântec de luptă brâncovenesc, Vodă Brâncoveanu în captivitate, Brâncoveanu Domn creștin* - care s-a dorit a fi o istorisire

muzicală a evenimentelor reprezentative din viața domnitorului român. Autorul însuși a afirmat că această lucrare este o mărturisire târzie într-o epocă modernă despre viața lui Brâncoveanu. Piese, ale căror versuri sunt semnate tot de către compozitor, au realizat o simbioză perfectă între voce și chitară, cei doi interpreți construind o atmosferă aparte, printr-un limbaj sonor de tip arhaic în care ritmurile asimetrice, structurile sonore, măsurile mixte, formulele de ostinato sau formele strofice devin mijloace specifice de exprimare.

Prin ambianța emoționantă creată și modul deosebit de desfășurare, întregul moment a reușit să evidențieze activitatea complexă a protagoniștilor îmbinând într-un mod armonios calitatea de pedagogi cu cea de interpreți.

Iliana VELESCU

Eveniment la Palatul Cantacuzino

În 26 octombrie 2017, în Aula Palatului Cantacuzino s-a desfășurat un eveniment de marcă dedicat patronului spiritual al instituției. Manifestarea organizată de Muzeul Național Enescu în parteneriat cu Institutul Cultural Român (inclusă în programul *Luna Enescu la ICR*) a cuprins două secțiuni: lansarea volumului *George Enescu - Muzicianul de geniu în imagini*, elaborat de regretatul muzicolog Viorel Cosma (prezentat de prof. univ.dr. Mihai Cosma) și un recital instrumental susținut de violonistul Gabriel Croitoru, violoncelistul Marin Cazacu și pianistul Iulian Ochescu - cu lucrări de Enescu și ale unor contemporani ai săi.

În calitate de amfitrioană a evenimentului, directoarea Muzeului Enescu, muzicologul Cristina Andrei a evocat cu multă sensibilitate și grație figura legendară a

muzicologului Viorel Cosma, subliniind rolul esențial al acestuia în cadrul cercetării personalității și a creației enesciene și în formarea multor generații de muzicologi. În continuare, a luat cuvântul prof. univ. dr. Mihai Cosma, care a prezentat volumul *George Enescu - Muzicianul de geniu în imagini* (vol.2), care face referire la perioada maturității artistice și la ultimii ani de viață petrecuți de Enescu departe de țară. Cartea aduce numeroase informații noi și pertinente, dar și imagini inedite provenind din arhivele Muzeului Național Enescu, ale Teatrului Național din București, ale Muzeului Național de Istorie și fotografii din arhiva personală a autorului. Muzicologul Mihai Cosma a subliniat contribuția maestrului Viorel Cosma în cadrul acestui ultim volum al domniei sale, care completează datele acumulate în cercetările anterioare. "Dacă ar fi să ne uităm la grafică și la numărul foarte mare de imagini sigur că este un album, dar este un album care se auto-povestește, care te îndrumă, care îți

ghidează pașii și te călăuzește prin cariera lui George Enescu aproape mai bine decât dacă ar fi fost o carte de text scris, muzicologic, pur și simplu. E o foarte nimerită combinație între imagine și textul explicativ care însoțește aceste imagini".

În alocuțiunea sa, președintele ICR, doamna Liliana Țuroiu a menționat preocupările instituției pentru promovarea contribuției inestimabile a lui Enescu în cadrul patrimoniului mondial, făcând referire la manifestările incluse în *Luna Enescu la ICR* (în capitale europene, la Sinaia în septembrie 2017 și la evenimentul de la Muzeul Enescu). Așa cum era firesc, a luat cuvântul și o reprezentantă a familiei autorului cărții, Roxana Cosma, fiica muzicologului Viorel Cosma. Aceasta a evocat momente din viața și activitatea tatălui ei și i-a îndemnat pe cei prezenți să contribuie la promovarea moștenirii culturale impresionante lăsate de acesta.

A urmat recitalul instrumental de înaltă ținută artistică. În deschiderea programului, pianistul Iulian Ochescu a prezentat *Bourée* din *Suita op. 10 în Re major* de George Enescu; interpretul s-a preocupat de reliefarea pregnanței ritmice, a optimismului și bravurii pe care piesa le întruchipează. Pe parcursul recitalului, pianistul s-a achitat onorabil în postura de acompaniator și ca membru al formației de trio. În *Serenada română* pentru violoncel și pian de Constantin Dimitrescu, Marin Cazacu a evocat cu multă sensibilitate și dăruire un evantai emoționant de imagini muzicale și de stări sufletești. A urmat *Balada* pentru vioară și pian de George Enescu, lucrare de mare vibrație afectivă, căreia Gabriel Croitoru îi descoperă mereu noi valențe expresive. În *Cântec vechi* de Paul Constantinescu, am admirat capacitatea excepțională a violoncelistului Marin Cazacu de a evoca nobile sentimente și frumusețea limbajului compozitorului. În cele *Șase dansuri românești* de Béla Bartók, Gabriel Croitoru a întruchipat imagini de o rară frumusețe, pline de poezie, de energie, de patos și strălucire.

Programul muzical s-a încheiat cu o superbă creație enesciană: *Sérénade lointaine* pentru vioară, violoncel și pian, în care publicul a fost fascinat de muzica evocatoare, plină de emoție și nostalgie, redată la cotele cele mai înalte expresive de cei trei protagoniști. La bis, Gabriel Croitoru și Marin Cazacu au interpretat *Passacaglia* de Johan Halvorsen pe o temă de Händel, lucrare pe care Enescu a prezentat-o cu succes în numeroase concerte. Interpreții au realizat un dialog plin de culoare, de inedit și impetuositate, în care au desfășurat un impresionant arsenal de efecte instrumentale. Cuvintele rostite după recital de maestrul Marin Cazacu rezumă elocvent bucuria și onoarea artiștilor de a participa în cadrul evenimentului care "în sine are o conotație și emoțională și vibrantă în același timp și, mai ales pentru noi, interpreții muzicii lui George Enescu, într-un context în care a fost lansată o carte despre George Enescu."

Carmen MANEA

Pe scena Studioului "Mihai Jora"

Duelul viorilor – ediția 2017

Aflat la cea de-a șaptea ediție, turneul *Duelul viorilor* din acest an s-a desfășurat într-un format nou, care a adus în fața publicului, alături de artiștii din anii precedenți - violoniștii Gabriel Croitoru și Liviu Prunaru și pianistul Horia Mihail -, încă două apreciate interprete: Simina Croitoru și Valentina Svyatlovskaya Prunaru. După recitalurile de succes de la Deva, Alba Iulia și Arad, muzicienii au fost întâmpinați cu entuziasm de publicul tradițional din capitală. Repertoriul acestei ediții a cuprins piese de anvergură din creația compozitorilor: Kreisler, Mendelssohn, Poldini, Saint-Saëns, Sarasate, Brahms, Wieniawski, Spohr, Beriot, Dancla. Așa-zisa confruntare a însemnat ca și în anii precedenți o demonstrație de bun gust, de

artă instrumentală de cel mai înalt nivel și de excelență colaborare artistică. Dacă prima parte a programului a cuprins 4 microrecitaluri de vioară cu acompaniament de pian, în partea a doua, publicul a ascultat lucrări scrise pentru duo și ansamblu de 4 viori.

În deschiderea programului, Gabriel Croitoru a interpretat *On wings of song* de F. Mendelssohn, *Rondino pe o temă de Beethoven* de Fr. Kreisler și *Doll waltz* de E. Poldini, lucrări cuceritoare prin melodicitatea, originalitatea scriiturii și diversitatea imaginilor muzicale, care i-au prilejuit ocazia de a valorifica plenar atât calitățile sale de excepție cât și sonoritatea particulară a vioarei Guarneri del Gesu "Catedrala", care i-a aparținut lui George Enescu. Originalitatea și creativitatea interpretărilor sale impresionează de fiecare dată; de aceea, fiecare lucrare își găsește întruchiparea unică, ideală.

În continuare, violonista Valentina Svyatlovskaya Prunaru a oferit o versiune plină de strălucire și virtuozitate a celebrei lucrări a lui Camille Saint-Saëns, *Introducere și Rondo capriccioso*. Interpreta a mai prezentat *Preludiu și Allegro* de Fr. Kreisler, lucrare elaborată în stilul muzicii baroce (inspirată de o temă de Pugnani), ce evidențiază calitățile compozitorului precum și ale interpretului.

Pe scenă s-a aflat apoi Simina Croitoru, care a oferit două lucrări contrastante din punct de vedere stilistic și expresiv: *Lieblied* de Fr. Kreisler și *Melodii lautărești* de Pablo de Sarasate. Publicul a fost fascinat de muzicalitatea și sinceritatea cu care violonista a redat miniatura de Kreisler, dar și de profunzimea, cantabilitatea și virtuozitatea fără egal pe care aceasta le-a dezvăluit în complexa lucrare a lui Sarasate. Finalul plin de virtuozitate, de culoare și strălucire a încununat prestația de excepție a talentatei violoniste.

În încheierea primei părți a programului, l-am ascultat pe Liviu Prunaru, care a inclus în programul său: *Scherzo în do minor* (din Sonata FAE) de J. Brahms și *Souvenir de Moscou*, op. 6 de H. Wieniawski, creații remarcabile prin varietatea imaginilor muzicale și modalitățile specifice de exprimare instrumentală.

Dacă în *Scherzo-ul* de Brahms violonistul a realizat contrastul dintre temele energice, pline de patos și momentele cantabile, în lucrarea de Wieniawski, acesta s-a preocupat de evocarea expresivă a fiecărui tablou muzical în parte. În demersul său artistic a fost susținut de sonoritatea vioarei Stradivarius "Pachoud", construită în 1694. Am admirat de asemenea prestația pianistului Horia Mihail, "arbitrul" duelului, care i-a susținut cu profesionalism și dăruire pe cei 4 violoniști.

Partea a doua a programului a debutat cu *Duo-ul Concertant op. 67 nr. 2* de L. Spohr, într-o versiune cuceritoare realizată de violoniștii Gabriel Croitoru și Simina Croitoru. Publicul a fost impresionat de energia debordantă, de cantabilitatea generoasă și entuziasmul pe care artiștii le-au dezvăluit. A urmat *Duo concertant op. 57* de Ch. Beriot, în interpretarea Valentinei Svyatlovskaya Prunaru și a lui Liviu Prunaru, muzicieni experimentați, care au evidențiat convingător colaborarea artistică fructuoasă și nivelul înalt al artei lor instrumentale. Publicul aștepta cu emoție și nerăbdare să-i asculte pe cei doi "dueliști" tradiționali, Gabriel Croitoru și Liviu Prunaru. Aceștia au prezentat *Capriciu pentru două viori pe teme norvegiene* de J. Halvorsen, lucrare plină de bravură și virtuozitate, ce pune în valoare inspirația generoasă a compozitorului și arta violonistică a interpreților. Inspirata versiune a entuziasmat publicul care i-a aplaudat îndelung pe

cei doi maestri. Cum era de așteptat, în încheierea programului, cei 4 violoniști s-au aflat împreună pe scenă; ei au oferit superbe *Variațiuni pe o temă de Mozart - "Ah, vous dirai-je, maman"*, de Ch. Dancla. Publicul a putut admira prestația valoroasă a fiecărui violonist în parte, dar și excelența artistică a ansamblului. La cererea insistentă a publicului, violoniștii au reluat la bis finalul lucrării.

Desfășurat pe 1 octombrie, de Ziua Internațională a Muzicii, evenimentul de marcă de la Sala Radio prefigurează o stagiune de succes pe scena institutiei, în care profesionalismul, creativitatea și pasiunea constituie cheia reușitei artistice.

Carmen MANEA

Eveniment la Sala Radio

Pe 13 octombrie 2017, în studioul de concerte al Radiodifuziunii Române a fost programat un concert simfonic cu lucrări de Camille Saint-Saëns și Serghei Rahmaninov. La pupitrul Orchestrei Naționale Radio s-a aflat dirijorul Gabriel Bebeșelea, binecunoscut publicului pentru performanțele sale artistice, iar solistul serii a fost Gabriel Croitoru, cel care oferă de fiecare dată interpretări de referință ale repertoriului violonistic. În deschiderea programului a fost prezentat celebrul poem pentru orchestră *Danse macabre op. 40 în sol minor* de C. Saint-Saëns, lucrare în care compozitorul traduce în forme noi vechi frumuseți.

Versiunea realizată de ansamblul orchestral dirijat de Gabriel Bebeșelea s-a remarcat prin muzicalitate, sinceritate și sublimă elevație. Dincolo de semnificația funebră a titlului, am perceput dinamismul și energia fără egal a muzicii, aspectul ei consolator, încrederea în valorile perene ale vieții. Sub bagheta inspirată a dirijorului, orchestra a reliefat cu măiestrie noblețea melodică, pregnanța ritmică, ineditul armonicilor (în care un rol important îl ocupă tritonul și secvențele cromatice), contrastul dintre imaginile avântate și cele cu conținut liric, bogăția expresivă.

În continuare, am ascultat *Concertul nr. 3 în si minor op. 61* de C. Saint-Saëns, în care Gabriel Croitoru a evoluat în postură solistică. Pe parcursul

celor trei mișcări ale lucrării, am admirat reușita artistică incontestabilă și colaborarea fructuoasă dintre solist, dirijor și orchestră la nivelul concepției estetice și al realizării interpretative. Prima mișcare, *Allegro non troppo*, a transmis un evantai bogat de sentimente, de la elan, la patos și lirism interiorizat. Gabriel Croitoru are harul de a captiva publicul prin interpretările sale unice, pline de generozitate și creativitate. Fiecare temă ori motiv muzical repetat capătă noi valențe expresive, fascinează și emoționează. În mișcarea a doua, *Andantino quasi allegretto*, am perceput dialogul armonios dintre solist și orchestră, precum și valorificarea expresivă a tuturor elementelor limbajului muzical. Finalul *Molto moderato e maestoso - Allegro non troppo*, a încununat o prestație de excepție, asemănătoare unei feerii mișcătoare, pline de culoare și de sentimente nobile, epurate de discursuri reflexive. Acuratețe și stil elegant, rigoare și sensibilitate, creativitate și vocație umanistă sunt câteva dintre atributele interpretării concertului de Saint-Saëns. La cererea publicului, Gabriel Croitoru a cântat *Recitativ și Scherzo* de Fritz Kreisler, lucrare impresionantă prin diversitatea expresivă și bravura instrumentală. Am admirat și de această dată îngemănarea armonioasă a virtuozității cu gândirea muzicală elevată a minunatului violonist. În cazul său, viziunea artistică asupra

Gabriel Bebeșelea

foto: Ionuț Macri

unei piese nu e repetabilă, ci înlocuită cu alta, îmbogățită cu noi valențe expresive și semantice; fiecare etapă are chipul ei unic, inconfundabil.

În partea a doua a programului, orchestra dirijată de Gabriel Bebeșlea a prezentat o creație valoroasă a compozitorului Serghei Rahmaninov: *Dansurile simfonice op. 45*. Interpretarea plină de fantezie și elan a artiștilor de pe scenă a entuziasmat publicul. Sub bagheta inspirată a dirijorului, orchestra a realizat tablouri muzicale contrastante, a evocat original particularitățile specifice ale dansurilor, a evidențiat amploarea și echilibrul formei și bogăția inspirației compozitorului; mai presus de toate, a evidențiat într-o manieră cuceritoare tematica variată, extrem de ofertantă ce poartă aceeași amprentă personală, unificatoare a lui Rahmaninov. Versiunea propusă de dirijor - remarcabilă prin originalitate, insolit și ingenioase asocieri imagistice -, a cucerit în egală măsură orchestra și publicul. Am admirat eleganța, eficacitatea și rafinamentul prestației dirijorale, care stau mărturie pentru talentul, profesionalismul și dăruirea artistului. Gabriel Bebeșlea a redat cu măiestrie caracterul specific al fiecărei mișcări în parte, punând accent pe latura expresivă și pregnanța ritmică, a creat imagini pline de culoare și pitoresc, precum și o gamă variată de stări sufletești, situate între generozitate și entuziasm, eroism și lirism cuceritor. O mențiune specială trebuie acordată nivelului artistic înalt al instrumentiștilor ce alcătuiesc Orchestra Națională Radio; pe parcursul întregii manifestări muzicale, aceștia au demonstrat profesionalism, maturitate, concentrare și dăruire. Publicul nu mai pricepea mai multe voci distincte, ci una singură - orchestra -, o minunată *forma dicendi*. Dirijorul Gabriel Bebeșlea este adeptul unui stil ce postulează sub diversitatea eurilor (instrumentiștilor), un singur eu și sub diversitatea clipelor, un timp universal. Concertul de la Sala Radio constituie un model de artă interpretativă și viziune estetică de cel mai înalt nivel, ce merită să fie integrat în categoria evenimentelor muzicale ale anului 2017.

Carmen MANEA

Concert simfonic la Sala Radio

În 25 octombrie ac, Orchestra de Cameră Radio, dirijată de Andrei Gocan a susținut un concert simfonic în care a prezentat câteva creații valoroase ale repertoriului universal. Solistul serii a fost apreciatul pianist Horia Mihail, un interpret polivalent, care surprinde de fiecare dată prin versiunile originale, pline de prospețime și creativitate pe care le realizează. În deschiderea programului am ascultat Suita simfonică *Mormântul lui Couperin, M 68a* de Maurice Ravel, lucrare originală, plină de fantezie și culoare. Sub bagheta inspirată a dirijorului Andrei Gocan, orchestra a realizat patru tablouri muzicale contrastante, corespunzând celor patru mișcări ale suitei. Am admirat rafinamentul, frumusețea ornamentației și ingeniozitatea discursului muzical din *Preludiu*, noblețea expresivă și caracterul dansant din *Forlana*, simplitatea și melancolia evocată în *Menuet*, ca și pregnanța ritmică și vivacitatea *Rigodon*-ului. A urmat *Concertul nr. 2 în Si bemol major op. 19 pentru pian și orchestră* de Ludwig van Beethoven, în care Horia Mihail s-a aflat în postură solistică; la mai bine de 2 secole de când a fost scrisă, această creație de anvergură instrumentală, plină de optimism și candoare

fascinează interpreții și publicul de pretutindeni. Versiunea plină de luminozitate și noblețe oferită de pianistul Horia Mihail a entuziasmat publicul. Dacă în I mișcare, *Allegro con brio*, interpretul a impresionat prin virtuozitate, elan sentimental și bogăție expresivă, în mișcarea a II-a *Adagio*, artistul a reliefat cu multă sensibilitate și dăruire frumusețea discursului muzical; în rondo-ul final, *Molto allegro*, a realizat un caleidoscop cuceritor de imagini și stări sufletești caracterizate prin vervă, grație și optimism. Am admirat remarcabilul simț al frazării, rafinamentul tușeului, expresia poetică specific beethoveniană, integrarea armonioasă a detaliilor în arhitectura lucrării; dincolo de sonoritatea particulară, interpretările sale au darul de a revela laturi temperamentale puternice și o spectaculoasă combustie interioară. La realizarea performanței artistice au contribuit semnificativ dirijorul și orchestra, care au reușit să valorifice bogăția expresivă și să susțină demersul solistic. La bis, Horia Mihail a interpretat *Visare* de Robert Schumann, miniatură plină de poezie și de rafinament care a evidențiat plenar măiestria artei sale pianistice.

Andrei Gocan

În partea a doua a programului au fost prezentate două lucrări valoroase din repertoriul simfonic. În *Serenada pentru orchestră de coarde op. 20* de Edward Elgar, dirijorul Andrei Gocan a reușit să contureze cu multă subtilitate trăsăturile caracteristice ale acestei bijuterii muzicale. Pe întreaga desfășurare a lucrării, de la *Allegro piacevole*, la *Larghetto* și în finalul *Allegretto*, dirijorul a urmărit să reliefeze melodicitatea și rafinamentul sonor, profunzimea expresivă și complexitatea discursului muzical. Prestația sa convingătoare de la Sala Radio a confirmat calitățile personalității artistice, precum și experiența dobândită prin studiile făcute la Academia Regală din Londra și la Conservatorul din Paris, precum și în concertele de pe scenele mondiale și românești. În încheierea

programului, a fost interpretată *Suita cehă în Re major, op. 39, B. 93* de Antonin Dvorák, creație remarcabilă prin varietatea paletelor sonore și expresive, prin pregnanța ritmică și caracterul antrenant. Cu mult aplomb, cu eleganță și dăruire, muzicienii au conferit un plus de strălucire, de dinamism, de subtilitate și de culoare partiturii. Publicul a admirat eficacitatea și eleganța gesticii dirijorului, care a reușit să polarizeze atenția orchestrei, să valorifice calitatea sonoră și omogenitatea partidelor de coarde, dar și timbralitatea specifică a instrumentelor de suflat. Remarcabil prin claritate, sinceritate și ingenioase asociații imagistice, concertul de la Sala Radio ne-a amintit cuvintele lui Mircea Eliade: "Nimic nu poate dura până nu i se oferă un suflet".

Carmen MANEA

Orchestra Simfonică Radio

Îndeobște Studioul Mihail Jora este destul de aglomerat în serile de vineri când au loc concertele Orchestrei Simfonice Radio, dar atunci când absolut toate locurile sunt vândute și pe la casierie se mai așteaptă vreo minune pentru procurarea unui bilet, cu siguranță are loc un eveniment deosebit. Într-adevăr, atunci când au fost anunțate *Concertul de Beethoven în interpretarea lui Alexandru Tomescu și Simfonia a III-a "cu orgă"* de Saint Saëns, toate dirijate de binecunoscutul șef de orchestră și organist Nicolae Moldoveanu, sala a fost plină până la refuz. O eleganță și o atmosferă distinsă au învăluit foaierele și sala în așteptarea celor patru lovituri de timpane care vestesc începutul olimpiului Concert în Re pe care Beethoven l-a terminat în

1860. Alura violonistului Alexandru Tomescu dezvăluie imaginea instrumentistului care își dedica întreaga energie studiului și șlefuirii talentului cu care a fost înzestrat, iar *Concertul op.61* reprezintă lucrarea în care se relevă maturitatea gândirii artistice, rafinamentul stilistic și tehnica fără greș necesare unei interpretări de mare clasă. În acest context este de la sine înțeles ca abordarea opusului beethovenian devine un eveniment la care, din păcate, asistăm din ce în ce mai rar. Spre satisfacția publicului cei doi interpreți au colaborat excelent. Orchestra, prin dirijorul Nicolae Moldoveanu, a fost un partener egal, cu o prezență sonoră eficientă în acest dialog, părțile de tutti susținând travaliul beethovenian în toată frumusețea lui. Violonistul a avut astfel posibilitatea să se desfășoare în voie pe dificilele pasaje (arpegii și game genial aranjate), majoritatea în registrul foarte înalt, care ornamează temele. O frazare elegantă, cu mișcări interioare subtile adaptate dramaturgiei textului, unele intrate deja în tradiția interpretativă, un sunet consistent, iată câteva dintre calitățile care au contribuit la crearea acestei capodopere. Fritz Kreisler a fost autorul

Alexandru Tomescu

cadențelor - unele dintre cele mai frumoase și potrivite, foarte bine executate - precum și al bisului, *Recitativo și Scherzo Capriccio* pentru vioară solo, în care Alexandru Tomescu a apărut în ipostaza violonistului virtuoz.

Simfonia a III-a în do minor, op. 78 "cu orgă" rămâne pentru totdeauna un punct de referință al creației lui Saint Saëns și, după mărturisirea autorului, lucrarea cuprinde tot ce a izvorât ființa sa mai bun la momentul respectiv. S-au făcut multe speculații în legătură cu acel fragment extras din *Dies Irae* (mult exploatat în literatura muzicală de toate genurile, în cazul nostru se presupune a fi legat de *Totentanz*, Liszt fiind cel căruia i-a fost dedicată lucrarea ulterior) care se transformă în Tema Temelor pe parcursul întregii simfonii. Credem că linia melodică ascunde în sine multiple calități care pur și simplu stimulează imaginația creatorilor, tot așa cum *Lucis Creator* (un alt cântec gregorian, asemenea lui *Dies Irae*) i-a inspirat pe Mozart și pe Haydn la vremea lor. Pe de altă parte compozitorii care au fost și mari organiști (Saint-Saëns la Madeleine, César Franck la Sainte Clothilde, Gabriel Fauré tot la Madeleine, Charles-Marie Widor la Saint-Sulpice, Louis Vierne la Notre-Dame de Paris, ca să ne referim cu precădere la cei din Franța) au o scriitură bogată, generoasă, asemenea sonorității grandioase a instrumentului în fața căruia au petrecut foarte mulți ani și au căutat să folosească orchestra cât mai eficient pentru a obține efectul dorit. Este foarte posibil ca la elaborarea celebrului *Adagietto* (din Simfonia a V-a) Mahler să fi fost impresionat de acel *Poco adagio* al primei secțiuni din Simfonia a III-a, în care deja orga aduce acel sentiment "religios" comun amândurora! Ținând cont de toate acestea, excelentul organist Nicolae Moldoveanu l-a completat pe dirijor în talmăcirea vie, dinamică și foarte expresivă a acestui emoționant opus. Ca și în cazul

Concertului de Beethoven tempo-urile au fost foarte bine alese, liniile melodice s-au evidențiat cu claritate mai ales în complicata țesătură contrapunctică a finalului, metamorfozele teme conducătoare putând fi urmărite cu ușurință. Orchestra simfonică Radio a participat cu un vizibil entuziasm la realizarea acestui program la care și-au dat concursul organista Simona Săndulescu și cei doi pianiști virtuozii care au completat aparatul orchestral. Ce poate fi mai convingător decât o interpretare oferită de un artist dirijor-organist care are o profundă înțelegere a acestei splendide muzici scrise de Saint Saëns?

Corina BURĂ

Orchestra de Cameră Radio

Sub bagheta dirijorului englez William Kunhardt, Orchestra de Cameră Radio a susținut în 29 noiembrie un concert de aleasă ținută artistică. Solistul serii a fost reputatul violonist Gabriel Croitoru, artistul care descoperă mereu noi fațete ale capodoperelor muzicale, oferind publicului versiuni pline de emoție și sinceritate. În deschiderea programului a fost prezentată *Suita capriol pentru orchestră de coarde* de Peter Warlock, creație cuceritoare, alcătuită din șase mișcări contrastante, inspirate dintr-o colecție de piese publicate în 1588. Compozitorul prezintă structura unui intelectual de emoție reținută, disciplinată, prefăcută în idee, dar exprimată în imagini inedite, de mare plasticitate. Muzica surprinde prin mobilitatea fanteziei și prin modernitatea procedeele componistice. Interpretarea lucrării s-a remarcat prin diversitate dinamică, pregnantă ritmică, sulețe și consecvență.

În continuare, a fost interpretat *Concertul nr. 4 în Re major pentru vioară și orchestră, KV 218* de W. A. Mozart, cu Gabriel Croitoru în ipostază solistică. Pe întreg parcursul

William Kunhardt

lucrării, am apreciat excelenta colaborare dintre solist și orchestră, nu doar în ce privește sincronizarea, ci și maniera de expunere a ideilor muzicale. În această situație, rolul dirijorului ni s-a părut a fi secundar. Ne aminteam că în aceeași sală, cu aceeași orchestră, violonistul a interpretat cu succes *Anotimpurile* de Vivaldi, în postura de solist și dirijor (lucru pe care ar putea să-l facă și în cazul altor lucrări, ca de exemplu concertele de Mozart). Revenind la prestația de excepție din 29 noiembrie, amintim aplombul și exuberanța pe care le-a transmis violonistul în prima mișcare *Allegro*, precum și noblețea expresivă din mișcarea a II-a, *Andante cantabile*, care a emoționat profund publicul. Finalul, scris în formă de rondo-sonată, a evidențiat imaginile contrastante întruchipate în cele două secțiuni *Andante grazioso* și *Allegro ma non troppo*. Acompaniat

cu atenție și profesionalism de orchestră, solistul a realizat o versiune plină de prosepțime, de impetuoșitate și farmec a partiturii mozartiene. La bis, Gabriel Croitoru a interpretat *Allemanda* din *Partita în si minor* de J. S. Bach, pe care a dedicat-o memoriei fostului său profesor Mihai Constantinescu, de la cărui moarte au trecut 30 de ani. Piesa făcea parte dintre preferințele maestrului - violonist apreciat în școlul trecut -, pe care o prezenta adeseori în concertele sale. A fost un gest emoționant de recunoștință și admirație a discipolului față de profesorul său.

În partea a doua a programului, sub atenta coordonare a dirijorului William Kunhardt, orchestra a prezentat *Simfonia a II-a în Re major, opus 36* de L. van Beethoven, capodoperă ce fascinează și astăzi publicul de pretutindeni. Evoluând într-un ritm ascendent în ultimii ani, orchestra a ajuns la o autonomie deplină, confirmată prin prestații artistice de înalt nivel. Împreună cu muzicienii ansamblului, tânărul dirijor a reușit să realizeze o versiune viabilă, plină de elan și culoare a lucrării ce a vizat: acuratețea textului muzical, calitatea sonoră, expresivitatea, evidențierea elementelor limbajului specific. Viziunea sa asupra creației beethoveniene ne-a amintit cuvintele poetului Charles Baudelaire, care susținea că "imaginația este cea mai științifică dintre facultăți". Prima mișcare, *Adagio molto. Allegro con brio* s-a remarcat prin gravitate și profunzime expresivă (din partea introductivă), prin relieful pregnantă a temelor, prin caracterul energic și strălucitor al discursului muzical (din *Allegro*). Mișcarea a II-a, *Larghetto* a fost redată cu sensibilitate și noblețe, în contrast cu *Scherzo-ul* plin de dinamism și luminozitate (mișcarea a III-a). Finalul *Allegro molto* (care, prin caracterul lui impetuos îi sugera lui Berlioz un al II-lea *Scherzo*, deși este scris în ritm binar), a entuziasmat publicul prin verva, exuberanța și frenezia pe care le-a transmis. Am apreciat efectele dinamice și timbrale inedite, care, asociate cu pulsația ritmică și accentele umoristice, au contribuit la creionarea unor imagini muzicale pline de energie și strălucire. Simfonia de Beethoven a fost o bună alegere pentru a încheia în notă optimistă o seară muzicală frumoasă.

Carmen MANEA

Seară de muzică franceză

Cea de a doua instituție culturală care și-a adaptat programul în conformitate cu uzanțele cerute de doliul național în onoarea Regelui Mihai I, - eveniment al cărui ceremonial nu a mai avut loc de 90 de ani, dacă ne referim la moartea regelui Ferdinand I în 1927 - a fost Orchestra Simfonică Radio, la pupitrul căreia s-a aflat dirijorul Matthias Manasi. Seara de 8 decembrie a prezentat un program de o cu totul altă factură decât cel al Filarmonicii, organizatorii optând pentru o seară cu muzică romantică de secol XIX. În prima parte violonistul Alexandru Tomescu a interpretat celebrul *Poème* op. 25 de Ernest Chausson, *Romanța nr. 2 op.50 în Fa* de Beethoven și *Méditation* din opera *Thaïs* de Massenet. Partea a doua a concertului a prezentat o altă capodoperă a muzicii vocal simfonice, *Requiemul op. 48 în re minor* de Gabriel Fauré. Dacă este să privim seara în ansamblu, ea s-a detașat complet de caracterul funebru, dramatic, terifiant uneori, care însoțește prin ritualuri specifice asemenea inevitabile evenimente și s-a axat pe o muzică a păcii, a meditației, care generează sentimente de înălțare spirituală și de speranță. Deși tensionată, muzica lui Chausson face trimiteri indirecte la țăriile cerului și se aseamănă cu paleta unui pictor care zugrăvește metamorfozele acestora pe timp de vară, liniile melodice fiind vectorii prin care se realizează trecerea de la culoare spre senzație. O interpretare care este considerată ideală este cea a lui George Enescu, iar Alexandru Tomescu a urmat în linii mari această minunată concepție, cu un plus de pasionalitate (titlul inițial este totuși *Le Chant de l'amour triomphant*), subliniind fluctuațiile care izvorăsc

din stilul armonic destul de modern în epocă, generator al unor schimbări rapide de dispoziție sufletească. Toate acestea edifică o structură suplă, un mare arc fluid ca marcă a genialității lui Chausson. Al doilea punct al programului a fost selectat din minunatul repertoriu beethovenian, *Romanța în Fa op.50* ale cărei teme inspiră pace, serenitate, desprindere de materialitate. Publicul reacționează întotdeauna la frumusețea solemnă, la umanismul nobil al acestor pagini, sala fiind cuprinsă de o liniște absolută în care aproape și-e este frică să respire pentru a nu risipi vraja de care este cuprinsă audiența. Alexandru Tomescu a excelat și de această dată prin sunetul său pur și foarte elaborat care transmite înaltul mesaj filosofic al compozitorului. Celebrul Intermezzo din opera cu titlul omonim, scris de Massenet, *Thaïs*, este renumit pentru expresivitatea sa, o adevărată meditație, așa cum sugerează și titlul, îndreptată spre valorile spirituale către care cu toții suntem invitați să ne conducem în viața terestră. Este o descoperire personală a dorinței sufletului de a se întoarce la Origini, parcursul fiind însoțit de acordurile serafice ale harpei. Această construcție a programului fost foarte bine gândită deoarece *Requiemul* de Fauré, care, după spusele autorului "este

Matthias Manasi

dominat pe toată întinderea lui de un sentiment uman centrat pe credința în odihna veșnică", se înscrie într-o teologie care nu exprimă teama de moarte, aceasta din urmă fiind văzută ca o eliberare, împlinirea unei aspirații către fericirea eternă. Dirijorul Matthias Manasi a preluat partitura eroului principal, cunoașterea temeinică, marea experiență și aprofundarea textului oferind o versiune extrem de reușită în cele mai mici detalii. Așa cum se știe, Fauré se depărtează de tiparul tradițional al *missae da requiem* și elimină dramaticul ostentativ folosind suprafețele polifonice doar ca puncte de contrast într-o curgere continuă a muzicii care suprapune două planuri stilistice distincte: sonorități de Ev Mediu și ale unui superb Romantism. Corul s-a remarcat prin timbruri catifelate, o foarte frumoasă frazare și dicție impecabilă în limba latină și, atât cât au fost posibile, pronunția și înțelegerea unui text din *Kyrie* scris într-o limbă greacă vorbită acum 1000 de ani. Soprana Veronica Anușca, ale cărei performanțe sunt remarcabile datorită versatilității cu care abordează stiluri foarte diferite, a intonat un emoționant *Pie Jesu* (care înlocuiește în mare parte *Dies Irae*) și un foarte liric *In Paradisum*, ultimul nefăcând parte din serviciul liturgic ci din ritualul de înmormântare propriu-zis. Binecunoscutul bariton Ștefan Ignat a avut o intervenție cumva oedipiană în *Offertoire*, sonoritățile amintind de momentul în care personajul din capodopera enesciană își află eliberarea în crângul sacru al Eumenidelor! *Libera me*, penultima secțiune, l-a readus în prim plan pe bariton, într-o ipostază vocală plină de demnitate, axată pe împăcare și liniște eternă. Pentru aproape două ore cei care au preferat să vină la acest concert au avut parte de o muzică dătătoare de pace și izvor de speranță.

Corina BURĂ

O noapte la Veneția

Cui nu i-ar place o noapte la Veneția, așa cum am văzut-o eu? Cu atmosfera plină de nostalgicele case, poduri, canale și palate, cu nume de istorie și cu romantismul gondolelor ce își îngână melopeea tangajului pe clipocirea apei? Cui nu i-ar place să simtă mângâierea boarei ce încă păstrează discretul parfum al timpurilor trecute, dar și tăria celui prezent acum? Cui nu i-ar place explozia de culori a hainelor, costumelor, a micilor grădini și restaurante ce se asortează atât de bine cu nuanțele zidurilor sau ale apei? Cui nu i-ar place să se joace de-a ghicitul misterelor din spatele măștilor de carnaval sau nu? Cui nu i-ar place de fapt, "O noapte la Veneția"? Și așa

cum am văzut-o eu, sincer o recomand cu tot entuziasmul tuturor vizitorilor și doritorilor de frumos, de inedit, de acțiune, de muzică, de dans, de veselie, mai ales că pentru asta nici măcar nu e nevoie de avion, de cazare, de zile libere sau bagaje, ci doar de un bilet de intrare la spectacolul Operei Comice pentru Copii din București, pentru opereta "O noapte la Veneția" de Johann Strauss -fiul. Eu am fost la avanpremieră ei din data de 10 noiembrie și mi-a plăcut nespuse. Pentru că, de la primul pas făcut în teatru, publicul e întâmpinat cu scene și locuri din Veneția, pictate pe toți pereții foaierei, picturi care acaparează atât de intens și definitiv cumva privirea încât după acel WOW general, aproape că nu se mai îndura nimeni să-l părăsească pentru a intra în sală. Și asta a fost doar începutul. Deoarece după ce fiecare și-a ocupat locul și s-au stins luminile uzuale, odată cu ridicarea baghetei dirijorului s-au umplut pereții în totalitatea lor longitudinală și verticală,

cu minunatele clădiri emblemă ale Veneției, proiectate într-un asemenea mod și în asemenea tonuri pastelate, încât aproape că îți taie respirația. Și... gata. Miracol! Te afli deja la Veneția, înconjurat de ea. Apoi... se ridică cortina și începe spectacolul, în continuarea mai concentrată a decorurilor din sală, cu o scenografie sprintenă, ingenios realizată de Adriana Urmezescu și talentatul Traian Marin, cu luminile și proiecțiile lui de efecte speciale, cu povestea-i cunoscută și o grămadă de alte minuni care au tălmăcit-o. Pe mine chiar m-a emoționat pentru tot ce am văzut. Un spectacol fermecător, de excepție, atât de real, încât părea imaginar. Și m-a impresionat pentru modul cum desuetul, intriga, întâmplarea, au fost atât de decent dar bine frazate și frumos povestite prin cânt, prin dans, prin costume, prin culori. Mi-au plăcut în mod deosebit:

Mișcarea scenică, care a pus în valoare calitățile fiecărui personaj sau grup de personaje, prin gesturi sau suita de mișcări clasice, dar și moderne, chiar cu atitudini de karate, discrete și clare în același timp, dificile tehnic, dar elegante și fluide și asta datorită limbajului coregrafic bogat, imaginativ și adecvat fiecărei situații, cu sublinieri subtile, hazoase, fără a cădea în ridicol și cu elemente lirice, duioase, fără a deveni dulcege (în originală partitură coregrafică a lui Mihai Măndruțiu).

Vocile tinere, bine impostate, cu frazări limpezi, cu dicție bună și ceea ce e mare lucru, dublate de vizibila bucurie de cânta.

Regia personalizată a lui Cristian Mihăilescu, care nu are cum să nu te prindă.

Orchestra care deși numeric foarte restrânsă, a sunat bine sub îndrumarea dirijorului Gheorghe Iliuță.

Toți balerini ce au dat viață cu multă grație și siguranță discursului aferent poveștii.

De fapt, mi-a plăcut tot. Și de atunci, din 10 noiembrie, îmi tot repet exclamativ, ce frumoasă a fost... noaptea la Veneția!

Reușit spectacol. Reușit, luminos, vesel, proaspăt și în pofida vârstei operetei lui Strauss, foarte nou. Mai adaug aplauzele mele la scenă deschisă pentru realizatorii (deja menționați) și interpreții de certă valoare: Daniel Trandafir, Andrei Petre, Răzvan Răduță, Lorena Sandală, Adriana Gheorghisor, Daniela Bucșan, Cosmin Vijeiu, Mădălin Mandin, Sergiu Neamțu, Ionuț Picincu și arlechinii: Sabina Chirișă, Ana Badea, Alexandru Chiș, Taiga Ueno și ansamblul de balet al instituției în cauză.

Doina MOGA

2CELLOS, în concert *live* la Sala Palatului

Au cucerit publicul cu șapte ani în urmă, imediat după ce cover-ul video al celebrului "Smooth Criminal" lansat de Michael Jackson a "explodat" pe Youtube, întrunind peste 3 milioane de vizualizări în primele două săptămâni și mai mult de 18 milioane în cinci ani! Muzicienii de formație clasică, croatul **Stjepan Hauser** (deținător al nu mai puțin de 21 premii la competiții naționale și internaționale) și croato-slovenul **Luka Šulić** (câștigător al concursurilor internaționale **European Broadcasting Union "New Talent" - 2006**, **Lutoslawski - Varșovia 2009**, **Royal Academy of Music Patron's Award - Wigmore Hall 2011**) - sau, mult mai simplu, **2Cellos** - au ales, în locul unei "firești" rivalități competiționale, să alcătuiască unul din cele mai cunoscute și bine

cotate cupluri interpretative din întreaga lume.

Valorificând profunzimea sound-ului specific acestui dublet instrumental, conținutul celor patru albume editate de Sony Music Masterworks: *2Cellos* (2011), *In2ition* (2013), *Celloverse* (2015) și *Score* (2017) reflectă juxtapunerea abilă a unor mostre stilistice pop, rock și crossover clasic, prin intermediul unei serii de cover-uri combinate cu demersuri componistice originale, care i-au propulsat pe Hauser și Šulić în poziții de vârf ale ierarhiei discografice din Europa, SUA (topul Billboard), Japonia ("Discul de Aur" pentru *In2ition*), Australia și Noua Zeelandă. Aranjamentele inovative realizate de cei doi muzicieni explorează, în cele mai amănunțite detalii, vastul arsenal timbral de care dispune, cumulat, atât violoncelul clasic cât și corospondentul său electronic. Și pentru că *2Cellos* au acceptat provocarea postmodernă a deschiderii către accesibilitate, actul interpretativ a devenit, în viziunea lor, un liant al "tiparelor" clasic, pop și rock, demonstrație finalizată cu un succes de proporții în cazul concertului "*Back to the Roots*" susținut în 2015, la Zagreb (care a alăturat repere reprezentative din creația lui Bach, Vivaldi, Haendel, Bruch, Massenet, Rahmaninov, Kreisler, Monti și Piazzolla, unor compoziții purtând

semnătura lui Ennio Morricone, Hans Zimmer, Michael Jackson și, respectiv, a formației U2).

Sondând un univers tangential celui clasic, proiectul *Score* a plasat lansarea CD-ului cu același nume în ambianța unui turneu mondial, care a debutat în martie 2017 în Marea Britanie și se va încheia, în același loc, în iulie 2018. Inepuizabilii Stjepan și Luka au ajuns, în 5 decembrie 2017, și la București, după ce au urcat până acum – însoțiți de flexibilul percuționist, de asemenea croat, **Dušan Kranjc** și de multipremiatul ansamblu versatil **Zagreb Soloists** – pe unele din cele mai renumite scene de spectacol din Serbia, Italia, Slovenia, Japonia, Polonia, Austria, Franța, Elveția, Belgia, Olanda, Germania și Bulgaria. Programul lor a inclus, pe lângă piesele extrase din coloana sonoră a filmelor "*Chariots of Fire*" (Titles – Vangelis), "*The Godfather*" (Love Theme – Nino Rota), "*Breakfast at Tiffany's*" ("*Moon River*" – Henry Mancini), "*Rain Man*" (Hans Zimmer), "*Love Story*" (Francis Lai, Carl Sigman), "*Titanic*" ("*My Heart Will Go On*" – James Horner, Will Jennings), "*Gladiator*" ("*Now We Are Free*" – Hans Zimmer, Klaus Badelt), "*Game of Thrones*" (Ramin Djawadi), cuprinse și în albumul *Score*, și alte pagini de o virtuozitate revigorantă ca "*Mombasa*" lui Hans

Zimmer, "*Thunderstruck*" semnat de Angus & Malcolm Young, parodicele "*The Trooper*" al lui Iron Maiden mixat cu uvertura rossiniană "*Wilhelm Tell*" și "*Wake Me Up*" aparținând lui Avicii (toate patru regăsindu-se și pe CD-ul *Celloverse*), precum și piese de atmosferă ca "*You Shook Me All Night Long*", "*Highway to Hell*" (atribuită albumului *In2ition*) și "*Back in Black*" din repertoriul lui AC/DC, "*I Can't Get No Satisfaction*" – Rolling Stones, recentul hit incendiar al lui Luis Fonsi – "*Despacito*", "*Smells Like Teen Spirit*" – Nirvana, nelipsind, evident, binecunoscutul "*Smooth Criminal*" și nici extrem de sensibilul "*With Or Without You*" – U2 (ultimele trei piese fiind inserate și în albumul de debut *2Cellos*).

Travestindu-se cu uimitoare dezinvolvură în fiecare din personajele narațiunilor prefigurate virtual, **Stjepan Hauser** și **Luka Šulić** și-au propus – și au reușit – să ne proiecteze imaginea unor scenarii sonore inedite pentru fiecare construcție melodică, agrementate cu comentarii sugestive care au îmbinat umorul cu ironia într-un impresionant cocktail de energie. Și, când și-au luat rămas bun, ne-au promis că vor reveni la următoarea graniță dintre ani...pentru a o pulveriza, din nou, pe cea dintre stiluri...

Loredana BALTAZAR

În țară - retrospectivă

Filarmonica „Lyra - George Cavadia” din Brăila

De peste un an, brăilenii trăiesc bucuria unui vis împlinit: existența unei filarmonici, cu o orchestră de cameră proprie, cu o stagiune simfonică ce susține în egală măsură evenimente simfonice și camerale, la care participă ca invitați personalități artistice din țară și străinătate. La data de 30 mai 2016, Consiliul Județean Brăila a hotărât, la propunerea consiliului de administrație condus de managerul Ionuț- Săndel Balaban, reorganizarea instituției de spectacole existente, pe care a denumit-o „Filarmonica Lyra-George Cavadia”. Această nouă denumire a fost dată ca un omagiu adus personalității de

excepție a celui care a fost compozitorul și cântărețul George Cavadia, cel care a marcat istoria culturală a Brăilei prin înființarea în 1883 și susținerea materială a Societății Filarmonice „Lyra”, contribuind la construirea și dotarea cu mobilier și pian a clădirii care adăpostește și astăzi sala de concerte. Totodată, George Cavadia a fost cel care a susținut-o pe tânăra Haricleea Hartulary și i-a îndrumat primii pași pe drumul artei lirice, intuind valoarea inestimabilă a vocii acesteia. „Lyra” și George Cavadia sunt două simboluri ale începuturilor istoriei muzicale brăilene, pe care actuala instituție își propune să le reînvie și să le promoveze atât în plan local cât și național.

Prima stagiune 2016-2017 s-a desfășurat după un program adaptat bugetului noii instituției și dorinței de a veni în întâmpinarea cerințelor entuziastului public brăilean. Astfel, în fiecare lună a avut loc câte un concert simfonic susținut de orchestra de cameră, un recital cameral și concerte educative pentru elevi. Programele, determinate de componența camerală a ansamblului, au adus în atenția publicului, cu precădere lucrări aparținând barocului și clasicismului dar și numeroase creații românești. Meritul selectării repertoriale și a susținerii de la pupitrul dirijoral a majorității concertelor programate îi revine devotatului muzician brăilean, colonel Petrea Gogu, o personalitate

activă și recunoscută a vieții muzicale a orașului de la malul Dunării. Îmbinând în mod fericit rigoarea și disciplina căpătate pe băncile Școlii Militare cu excelența muzicală din timpul studiilor efectuate la Facultatea de Compoziție, Muzicologie și Pedagogie din cadrul Universității Naționale de Muzică din București, colonel Petrea Gogu s-a remarcat printr-o activitate artistică susținută de peste douăzeci de ani la conducerea diferitelor ansambluri instrumentale și corale brăilene, dar și ca inițiator și manager al unor evenimente precum Festivalul Internațional al Muzicilor Militare - Brăila timp de zece ediții, 1996-2012.

Stagiunea actuală a debutat devreme, pe 20 septembrie 2017, cu un program alcătuit din capodopere ale clasicilor vienezi: Wolfgang Amadeus Mozart – *Uvertura la Opera "Don Giovanni"* și *Concertul nr. 3 pentru vioară și orchestră, în Sol Major*, în prima parte și Josef Haydn – *Simfonia nr. 104, în Do Major, "London"*, în partea a doua. În seara concertului, sala de evenimente a Palatului "Lyra" a devenit neîncăpătoare, organizatorii fiind nevoiți să suplimenteze numărul de locuri.

Invitatul serii a fost **Sabin Laviniu Penea**, un excelent reprezentant al tinerei generații de violoniști români în plină afirmare, prin solicitarea sa, conducerea filarmonicii materializând unul din dezideratele importante ale actualei stagiunii, formulat în nenumărate rânduri de directorul **Ionuț-Sândel Balaban**: "Ne dorim, în măsura posibilităților, să oferim publicului brăilean și nu numai, evenimente culturale de calitate, cu artiști consacrați, dar și să promovăm tinerele talente muzicale pe scenele filarmonicii brăilene."

Discipol al apreciatului violonist Gabriel Croitoru, Sabin Penea este licențiat și absolvent al cursurilor de master ale Universității de Muzică din București și are deja o bogată activitate concertistică numărând peste 500 de concerte susținute atât în calitate de solist cât și ca membru în diverse ansambluri camerale în țară și străinătate. Calitățile sale au fost apreciate de juriile unor competiții naționale și internaționale, obținând o serie de premii și distincții și a participat cu succes la numeroase festivaluri de gen. În calitate de solist al concertului de Haydn, Sabin Penea a abordat o atitudine simplă și sinceră în interpretare, reținută în expresivitate, dar în același timp comunicativă. La bis, în *Lăutarul* lui George Enescu, s-a simțit mult mai în largul său, lucrarea oferindu-i elemente coloristice și dinamice mai libere față de canoanele și tradițiile muzicii clasice.

Orchestra condusă de colonel Petre Gogu a susținut discret acompaniamentul, intervenind și subliniind cu elan discursul muzical din momentele orchestrale.

Deopotrivă în *Uvertură* și în *Simfonie* am remarcat sonoritatea îngrijită și omogenă a ansamblului, precizia în atac, unitatea și colaborarea permanentă dintre instrumentiști și dirijor.

Pe tot parcursul concertului, audiția fiecărei lucrări a fost prefațată de expunerile documentate, entuziaste și binevoitoare ale doamnei profesor Marilena Niculescu, venind astfel în întâmpinarea dorințelor publicului de a cunoaște și afla cât mai multe informații despre compozitori, lucrări și interpreți.

În încheiere, directorul Ionuț Balaban a mulțumit atât artiștilor cât și publicului, făcând precizarea că următoarele concerte vor fi susținute în sala mult mai încăpătoare, recent renovată a Teatrului Dramatic "Maria Filotti", o adevărată bijuterie arhitectonică. Ne bucurăm și apreciem faptul că administrația orașului a găsit resursele necesare pentru a susține și reinvia cultura muzicală cu vechi tradiții ale Brăilei.

Laura SAVA

OPERA OMNIA. Sabin Păutza sau despre fascinația sonorului

Deschiderea anului universitar 2017-2018 la Universitatea Națională de Arte „George Enescu” a coincis cu debutul celei de-a doua stagiuni a proiectului **OPERA OMNIA. AUTOPORTRETE COMPONISTICE**, inițiat și realizat de prof. univ. dr. **Gheorghe Duțică** și însuflețit de numele care deja constituie temelia vie a anului precedent: Adrian Pop, Dan Dediu, Doina Rotaru, Nicolae Brânduș, Octavian Nemescu. Practic, *Opera Omnia* oferă prilejul unor confesiuni personale și profesionale, cu mireasmă de pronie, o otheadă privilegiată în laboriosul univers al compozitorului de lumi sonore, o holografie a intimității actului său de creație.

Bucuria reîntâlnirii cu proiectul a fost dublă, o perspectivă vizând continuitatea seriei de conferințe ce ilustrează pe viu astfel de portrete de compozitori, iar cea de-a doua fiind marcată de personalitatea investită cu magie, charismă și umor a invitatului care deschide noul „sezon”, **Maestrul Sabin Păutza**. Astfel, joi, 5 octombrie, artiști și iubitori

Sabin Păutza, Ghe. Duțică

de frumos au fost invitați la întâlnirea specială cu „*Sabin Păutza – muzica mea, itinerarii, anotimpuri, sonorități*”, un popas într-un peisaj sonor încărcat de seducție, fascinație și farmec.

Cu emoția și cu freacățul parcă ale unui copil revenit acasă, Maestrul își mărturisește la fiecare vizită la Iași apartenența spirituală și culturală la orașul în care a activat, s-a format și a fost formator de muzicieni. Debutând de foarte tânăr în profesia de cadru didactic universitar prin votul de încredere acordat de Achim Stoia, rectorul de la acea vreme și reîntemeietorul Conservatorului ieșean, Sabin Păutza are în palmaresul pedagogic o întreagă pleiadă de personalități care s-au ridicat din Iași și au dus în toată lumea talentul și pregătirea muzicale sau care au activat în Iași și au îmbogățit nivelul cultural al lumii muzicale. Astfel, nume precum Viorel Munteanu, Ionel Voineag, Romeo Cozma, Nancy Brandes, Teodor Caciora, Gheorghe Duțică, Virgil Popescu, Laura și Alex Vasiliu, Cristian Misievici, Carmen Misievici, Bujor Prelipcean, Adrian Anania dar și altele sunt rostite cu mândrie de către Maestrul.

Întâlnirea cu Sabin Păutza este de fiecare dată ca o poveste încărcată de substanță, umor, demonstrații muzicale și este pecetluită cu senzația atemporalului. Despre el, muzicologul Gheorghe Duțică declara chiar în debutul conferinței că „Sabin Păutza este omul pe care îți dorești să-l fi întâlnit, omul în preajma căruia îți dorești să te fi aflat pentru a învăța, pentru a cânta, pentru a compune, pentru a glumi,

pentru a iubi și, mai ales, pentru a iubi muzica, toată muzica bună”.

Afirmarea și confirmarea frumosului sonor în creația sa sunt adaptate cu măiestrie parametrilor oricărui gen și stil, chiar și în condițiile muzicilor experimentale, pe care le-a testat cu succesul garantat de receptivitatea publicului și de frecvența în sălile de concerte. Ca o succintă dovadă, Sabin Păutza a făcut o trecere în revistă a **creației sale**, asimilând și prezentând clasificarea pe care muzicologii care s-au aplecat asupra partiturilor sale au identificat-o ca putând fi împărțită în **5 etape**, reliefate prin ilustrație muzicală, dar și prin istorisiri cu tușe de umor, uneori cu aluzii autoironice, alteori cu emoții tremurânde în glas. Iar asta pentru că providența i-a prilejuit experiențe deosebite și i-a scos în cale personaje legendare, făuritoare ale culturii, fiecare lucrare având câte o poveste și profilând contururile unei personalități, de la Richard Stănescu la Leonard Bernstein, de la Richard Oschanitzky la Marin Constantin și mulți, mulți alții.

Debutul componistic s-a manifestat în zona **tendințelor muzicale de natură matematică**, probă de „condei” sonor trecut cu succesul ce include, pe lângă aplicabilitatea tehnică, și veșmântul esteticului, datorat atât atașamentului compozitorului față de unul din dezideratele esențiale ale artei – capacitatea de a mișca sufletului ascultătorului –, cât și profesorilor cu care s-a format, Ștefan Niculescu, Aurel Stroe, Tiberiu Olah, Dinu Ciocan ș.a. Așadar, afectivul reușește să depășească abstractul în muzica lui Sabin Păutza de orientare stohastică sau dodecafonică, chiar și într-un moment al civilizației artistice când însăși simțirea poetică a ființei sonore era periclitată de obscuritatea și austeritatea unor experimente mult prea depărtate de planul emoțional, implicita intrinsecă a fenomenului muzical.

O a doua etapă de creație stă sub influența contemplativă a lui **Béla Bartók**, cel despre care Sabin Păutza afirmă că este cel mai mare compozitor român. Păutza își extrage suflul vital și generator al muzicii sale din ritmica și modalismul colindelor, ale bocetelor și ale jocurilor populare românești, fie prin înveșmântarea lor în straie împărătești, prin rafinată stilizare, fie prin împrăștierea lor în stare pură, asimilate cu naturalețe, lăsându-se ghidat de luminescența arhetipurilor. Organizarea sonoră este laborios construită, într-un areal componistic în care nimic nu este lăsat la întâmplare, parametrii muzicali reprezentând unelte de mecanică fină ce șlefuiesc expresii vii.

Perioada americană se datorează atracției față de coloritul special al sonorităților de jazz, născută încă din copilărie prin câteva audiții datorate de hazard, imaginată firesc prin spiritul ludic și conturată deplin prin experiența de peste trei decenii pe meleagul american. Deși a asimilat și s-a integrat cu naturalețe și în noul peisaj cultural, sinceritatea apartenenței etnice transpare ca o pecete imună, un cod genetic reafirmat și reiterat cu ostinație și cu aceeași forță intrinsecă de fiecare dată în fața oricărei tentații sonore transmigratoare. Din destinul său jazzistic, și nu numai, face parte și Richard Oschanitzky, cel despre care Sabin Păutza afirmă că este „omul care mi-a modelat viața, cariera și existența”.

Muzica americană de coerență spirituală românească a compozitorului Păutza i-a adus recunoaștere autorului fie prin prestația sălilor în care a fost interpretată (de exemplu *Simfonieta* a avut prima audiție la Carnegie Hall, din New York), fie prin diverse premii, fie prin colaborări cu muzicieni deosebiți, din care nu putem să nu-l amintim pe marele Leonard Bernstein.

O a patra etapă se manifestă prin **reîntoarcerea la muzica românească**, dar bazată pe citate (seria de *Jocuri* de la 1 la 9), Păutza etalându-și cu strălucire simțul timbralității, capacitatea de a jongla cu sintaxele, abilitatea „punerii în scenă” a mai

multor genuri și tipologii, toate slujind mesajul semantic adânc imprimat în conștiința compozitorului.

Nu în ultimul rând, **o altă fațetă a creației** sale care atestă complexa personalitate componistică ce mănuieste iscusit toate stilurile și genurile vizează muzica de scenă, căreia i-a dedicat 24 de *musical*-uri. Fie adresată copiilor, fie spectacolelor pentru adulți, orientarea spre această zonă reiterează talentul de a da viață unui tematism mereu nou, captivant și de impact.

Călătoria muzicală propusă de compozitor și secondată de povestiri presărate cu umor și tâlc a inclus **selecțiuni din cele 15 CD-uri** editate, amplul periplu sonor delectând publicul prezent. Astfel, au fost audiate fragmente din *Cinci piese pentru orchestră*, *Jocuri 2*, *Ofrandă copiilor lumii*, *Cvartetul nr. 3*, *Simfonieta*, *Concertul pentru saxofon*, *Concertul pentru clarinet bas*, *Divertismentul nr. 2*, dar și piese de muzică ușoară precum *Răsfoind un album* (solistă Anca Parghel), *Toamna sună în geam* (solist actorul Sergiu Tudose) și *Vă mulțumesc* (solist Cornel Constantiniu), de pe ultimul album (ce include 21 de șlagăre), lansat cu doar câteva zile în urmă, pe 30 septembrie, la Iași, cu ocazia aniversării a 50 de ani de la înființarea celebrei corale *Animosi*, fondată de Sabin Păutza la Conservatorul ieșean.

Sensibilitatea și imaginația creatoare mereu vii, exploratoare și fascinante, atât pe filonul tradițional, cât și pe cel reînnoitor, sunt conjugate cu numitorul unității semantice date de apartenența spirituală a compozitorului care, după cum afirma și muzicologul Gheorghe Duțică în finalul conferinței, „te face să călătorești în timp”.

Maestrul deține statutul unui clasic, al cărui îndemn pentru studenții participanți este unul simplu, dar esențial: **„Studiați-i pe toți și găsiți modelul propriu**, ca să fiți voi înșiși! Fiți sinceri!”

Sabin Păutza nu este un căutător, ci este un trăitor al muzicii în întreaga sa ființă, nouă rămânându-ne vibrația meditativă de după întâlnirea cu el și așteptarea următorului moment de grație în care să ne lăsăm **fascinați de universul său sonor**.

Anca SÎRBU

Soprana Nicoleta Ardelean și performanța în învățământul superior

Miercuri, 13 decembrie 2017, ora 17, la Muzeul de Artă, Constanța a avut loc concertul destinat Sfințelor Sărbători de Crăciun *Colindam, colind, colind...*, oferit de studenții Facultății de Arte, specializarea Interpretare muzicală-Canto. Pregătirea muzicală a fost asigurată de conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean și prof.univ.dr. Ioan Ardelean. Acompaniamentul a fost susținut de cele două remarcabile pianiste, conf.univ.dr. Gabriela Oprea și Natalia Gribinic.

Inițiativa unui astfel de concert este una firească, pentru sfârșitul anului, spre a marca evoluția studenților, precum și a

exercitării profesiunii de cadru didactic. Dar, dimensiunea formală a fost mult depășită prin prestația de înaltă ținută artistică a corifeului acestei manifestări, conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean. Soprana, cu o carieră artistică națională și internațională impresionantă, a descătușat inimile auditoriului prezent la manifestare. Domnia sa a reuși să scoată la lumină calitățile vocale ale studenților săi, darurile proprii lor, impresionându-ne prin prestația lor deosebită. Studenții protagoniști au fost cei de la ambele programe de studii, Licență și Master, specializarea Interpretare muzicală-Canto. Vocile lor, pregătite cu mare responsabilitate, la fiecare oră de curs, au vibrat înălțător în sala primitoare a Muzeului de Artă. Solistic sau reunite într-un ansamblu pe patru voci, ele au împlinit dedicarea, seriozitatea, pasiunea, năzuința, deopotrivă a profesorilor coordonatori. Atmosfera de emulație a fost evidentă și contagioasă, sala întregă implicându-se prin a cânta, de două ori.

Un spectacol de calitate este perceput la început prin programul ales, și, mai apoi, prin interpretarea propriu-zisă. Programul este cel care atenționează și diferențiază evenimentele. În seara de 13 decembrie repertoriul original propus de conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean și prof.univ.dr. Ioan Ardelean, pentru prima parte a concertului, a fost unul profund transformator pentru toți cei prezenți. Colindele din inima Ardealului, ce aparțin muzicianului Emil Monția (1882-1965), grupate în cele cinci volume ale culegerii *110 colinde populare românești*, au constituit canavaua pe care s-a construit bună parte din concertul vocal al serii. După cum a precizat în cuvântul de deschidere dl. prof.univ.dr. Ioan Ardelean, interpretarea primului volum, din cele cinci, a fost ales pentru a iniția o suită de concerte destinate Sărbătorilor de Crăciun, spațiate în anii următori, construind în acest fel o tradiție. Prestația celor cinci soliști, Noemi Modra, Iulia Stănei, Georgiana Gordea, Mirela Paraleu, Mircea Găvan și Silviu Vizan au impresionat prin căldura interpretării. Studiul intens, puterea propriei voințe, nerăbdarea decriptării fiecărei partituri, intensitatea trăirilor la repetiții, avântul în depășirea condiției prezente, sunt atribute care au fost vizibile în interpretarea studenților.

Acompaniamentul pianistic a fost asigurat, cu măiestria care ne-a obișnuit, de dna. Conf.univ.dr. Gabriela Oprea și dna. Natalia Gribinic.

Următoarea treaptă pe care am fost conduși, noi publicul, a fost acela al elevării spre spiritualitate, prin bucuria evidențiată în cânt, conjugată cu smerenia. Prezența corului de maici de la Mănăstirea Saon, Tulcea, având la pupitrul dirijoral pe conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean, a impresionat prin acuratețea vocală, corecta diferențiere a celor două partide vocale, prin expresivitatea interpretării, deși ea a fost atent menținută în rigorile unui hieratism specific. Gestul dirijoral, ferm dar și artistic, semnificând știință și sensibilitate, a facilitat redarea melodică și armonică a partiturii în perfectă consonanță cu mesajului sacru, de Naștere a Mântuitorului.

Al treilea moment al spectacolului a fost al unei expansiuni emoționale, controlate și mărturisite: studenții, prin cânt; publicul; prin apluze îndelungi. Toți studenții specializării Interpretare muzicală-Canto s-au reunit pe scenă, într-o formație corală generoasă numeric, interpretând lucrări ale compozitorilor A. Adam, I. Brie, I. Cârstoiu, I. Costescu, Gh. Cucu, D. G. Kiriac, T. Lugojan, N. Lungu, T. Popovici, V. Stanciu, A. Stoia. Munca și atenția acordată acestui moment a fost un proces intens, de aceea și răsplata eforturilor personale s-a resimțit în aprecierea publicului. Momentul de climax muzical a fost acela al interpretării solistice, de către conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean, a piesei *Florica*, de Francik Hubic. Recunoștința publicului s-a îndreptat către solistă și cor, cu vie admirație.

Conceptul acestei seri s-a transmis cu fiecare interpretare nouă, accentuând pe calitate. Performanța, condusă cu măsura experienței și creativității celor două cadre didactice, conf.univ.dr. Nicoleta Ardelean și prof.univ.dr. Ioan Ardelean, este modalitatea sigură, dar deloc facilă, gândind munca de pregătire a unui real concert. Fiecare student prezent, primind știința mentorilor, a dat măsura propriei valori, s-a construit spiritual pe sine dar mai ales în grup. Felicitări tuturor!

Ruxandra MIREA

Recenzii

Ipostaze chitaristice în creația lui Joaquín Rodrigo de Dan Alexandru Arhire

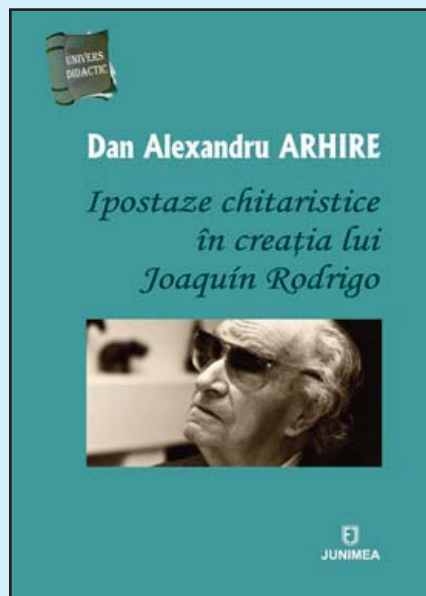
Sub semnătura tânărului interpret și acum, iată, cercetător în domeniul interpretării chitaristice, Dan Alexandru Arhire, a apărut la Iași, sub sigla Editurii Junimea, volumul *Ipostaze chitaristice în creația lui Joaquín Rodrigo*.

Volumul este rezultatul unei cercetări doctorale profunde a repertoriului chitaristic al bine cunoscutului compozitor spaniol realizată din dublă perspectivă, muzicologică și interpretativă. Deși Joaquín Rodrigo este faimos în primul rând prin al său *Concert de Aranjuez*, autorul acestei cărți își propune să îndrepte această „nedreptate” punându-l în lumină cu întregul său arsenal componistic.

În cartea sa, Dan Alexandru Arhire propune un adevărat itinerar structurat în două mari secțiuni: prima parte conturează contextul muzical, estetic și chiar social – fiind trasate idei care țin de folclorul și tradițiile de tip iberic și mai apoi castilian și non-andaluz iar cea de-a doua parte este dedicată aspectelor analitice ale creațiilor lui Rodrigo, pornind de la *Concierto de Aranjuez* și continuând cu *Fantasia para un gentilhomme* dar și cu o multitudine de lucrări pentru chitară solo. Ceea ce aduce un plus-valoare acestei publicații este permanenta conexiune pe care autorul o păstrează cu realitățile interpretative, presărând aceste analize cu sugestii de execuție și interpretare și încheind volumul cu enumerarea și detalierea tehnicilor generale de abordare chitaristică a lucrărilor rodriguereene.

Cartea are ca anexă un foarte util index de nume proprii și lucrări dar și de termeni și noțiuni, aspect care completează ideea că acest volum își găsește un loc binemeritat în orice bibliotecă liceală și universitară de specialitate.

Andra APOSTU

O primă audiere românească în Austria

Am ajuns la Innsbruck la început de noiembrie.

Fusesem invitată să susțin un workshop despre muzica mea, despre noile concepte sonore din muzica românească contemporană în fața studenților clasei de compoziție ai Conservatorului de muzică din Innsbruck. Urma de asemenea să iau parte, împreună cu clarinetistul Cristian Miclea, la cele două concerte ale Orchestrei Academiei St. Blasius condusă de Karlheinz Siessl. În program, alături de două binecunoscute și iubite pagini simfonice, "Concierto de Aranjuez" de Joaquín Rodrigo (solist: Florian Palier, un foarte bun chitarist) și *Amorul vrăjitor* de Manuel de Falla - *Concertul pentru clarinet și orchestră de coarde* de subsemnata, concert pe care Karlheinz Siessl îl dirijase cu un an în urmă la Arad și la Timișoara, în Festivalul internațional "Intrada" cu Orchestra Filarmonicii din Arad.

Îi plăcuse din capul locului, după cum îi plăcuse și interpretarea efervescentă a lui Cristian Miclea, așa că iată-ne pe amândoi în celebrul oraș în care aveam să descoperim un centru muzical vibrant și în care aveam să ne facem neașteptat de mulți prieteni.

Colaborarea mea cu Cristian Miclea era excelentă și avea deja vechime, știam că mă pot baza pe un interpret de cea mai bună calitate, stăpân pe o tehnică de înaltă virtuozitate și cu un sunet minunat; nu mai departe de luna mai Cristian culesese numai laude ca solist al aceluiași Concert pentru clarinet acompaniat de Orchestra de cameră Radio dirijată de Tiberiu Oprea.

Cunoșteam, ca orice muzician, tradiția culturală a Austriei, colaborasem deja cu dirijorul Karlheinz Siessl și avusesem prilejul să remarc profesionalismul impecabil, intuiția și deosebita sa sensibilitate artistică, disponibilitatea umană; nu cunoșteam însă orchestra din Innsbruck și mă întrebam care va fi reacția față de o partitură contemporană, față de un compozitor român despre care nu știau mai nimic.

Mă întrebam, de asemenea, care va fi atitudinea publicului, dacă acea mult clamată universalitate a limbajului sonor avea să funcționeze. Ei bine, da, avea să funcționeze, avea să funcționeze la cele mai înalte cote, conectând instantaneu publicul cu orchestra prin acea unică bucurie a înțelegerii artistice pe care numai muzica o poate realiza. Reacția publicului din sala "Vier und einzig" a fost entuziastă, cele două concerte în care Karlheinz Siessl și Cristian Miclea au prezentat premiera austriacă a unei lucrări românești au fost, așa cum

avea să-mi confirme și doamna Irina Cornișteanu - director al Institutului Român de Cultură din Viena și prezentă (alături de doamna Alexandra Panican, conducător de proiect) în ambele seri - un succes incontestabil, succes care nu ar fi fost posibil fără susținerea consecventă a ICR. Sala a fost arhiplină, publicul deosebit de atent, încântat de sonoritățile lumii lui de Rodrigo și de Falla, sensibil la paginile unei muzici românești în primă audiere.

Cu totul deosebită a fost deschiderea orchestrei față de o nouă partitură, capacitatea rapidă de a se conecta la un alt punct de vedere, de a se implica și mai ales de a se bucura de muzică. Este cu siguranță meritul excelentului muzician și dirijor Karlheinz Siessl - fondatorul și conducătorul Orchestrei Academiei St. Blasius, care a știut să construiască un ansamblu minunat de oameni pentru care pasiunea de a face muzică nu este o vorbă goală ci devine un mod permanent de a trăi, de a comunica.

Ea, această bucurie a trăirii întru muzică a fost darul pe care mi l-a oferit Orchestra Academiei St. Blasius, dovada că arta nu e inutilă, că oamenii continuă să fie însetați de sunetele care vibrează și care-i fac să vibreze, că publicul are nevoie în continuare de muzică și de muzicieni, de Manuel de Falla ca și de muzica modernă.

Pentru mine, ca și pentru Cristian Miclea, repetițiile și concertele dirijate de Karlheinz Siessl au însemnat o gură de aer proaspăt. Am întâlnit o orchestră pentru care repetițiile pregătitoare unui concert nu însemnau îndeplinirea unei obligații de serviciu, ci prilejul de a modela sunetele, de a exista ca artiști, de a fi fericiți și de a-i face și pe ceilalți fericiți.

Ne-am simțit minunat și nici nu ar fi putut fi altfel.

La Conservatorul din Innsbruck, întâlnirea cu studenții profesorului Franz Baur a fost un bun prilej de a vorbi viitorilor compozitori despre muzica românească de azi, despre moștenirea enesciană, despre noi atitudini estetice ale diferitelor generații, de la Corneliu Dan Georgescu, Octavian Nemescu la Irinel Anghel, la care s-au adăugat prezentarea propriilor puncte de vedere, fragmente din diferite lucrări. Un workshop de aproape trei ore în care s-au pus întrebări și s-au dat răspunsuri, în care s-au deschis ferestrele unei mai bune cunoașteri și comunicări, în care am încercat să aduc un plus de informație despre ceea ce se întâmplă în viața muzicală românească, despre variatele opțiuni estetice ale noii generații.

Cele câteva zile de toamnă au trecut prea repede. Pe drumul spre aeroportul din München se așternuse deja zăpada.

Maia CIOBANU

Despărțiri

Elena Zottoviceanu

În ultimul deceniu, muzicologia și critica muzicală românească au pierdut câteva mari personalități, Ada Brumaru, Clemansa și Gheorghe Firca, Viorel Cosma, Anca Florea... Miercuri, 27 decembrie, s-a stins din viață, la 84 de ani, și Elena Zottoviceanu după o suferință de câteva luni pe un pat de spital, deplânsă de numeroși prieteni și foști colaboratori. Existența ei a fost legată indestructibil de viața muzicală căreia i s-a dedicat întru totul, cunoscând-o în profunzime, reflectând-o și comentând-o în mii de studii, articole, cronici, conferințe, comunicări, emisiuni de radio și televiziune.

Studiile temeinice făcute la instituțiile muzicale din Timișoara și București, având profesori de marcă precum Liviu Rusu, Florica Musicescu, Cella Delavrancea, Zeno Vancea, Theodor Rogalsky, Sabin Drăgoi, au rodit apoi în activitatea foarte intensă dusă de Elena Zottoviceanu ca cercetător la Institutul de Istoria Artei al Academiei Române, Director al Direcției Muzicale din Societatea Română de Radiodifuziune, ca membră a Uniunii Criticilor Muzicali, a Federației Internaționale a Jurnaliștilor și a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. Îi datorăm nenumărate studii de referință asupra personalității lui George Enescu - a contribuit substanțial la redactarea primelor monografii dedicate maestrului român la Editura Muzicală și cea a Academiei Române - dar și importante studii și articole asupra trecutului muzicii noastre, cu tradițiile și figurile cele mai de seamă.

Cronicar de cea mai aleasă competență, cu un stil literar elegant, elevat, a consemnat evenimentele marcante ale vieții muzicale românești și internaționale în publicații de prestigiu, lăsând astfel documente de preț privitoare la lumea artistică ce i-a fost contemporană.

Elena Zottoviceanu a făcut parte dintre muzicienii noștri cei mai distinși, de mare cultură, de atitudine demnă și responsabilă, de talent și adevărată dragoste pentru artă. Această dragoste nu s-a diminuat nici în clipele de suferință fizică pe care le-a înfruntat curajos și cu mare discreție.

Îi vom simți lipsa și nu o vom uita. Dumnezeu s-o odihnească!

Olga GRIGORESCU

Elena Zottoviceanu

Ne-am despărțit, în lumea sunetelor, de muzicologul, criticul muzical Elena Zottoviceanu, prin definiție un cercetător care descoperă, adună și păstrează valori ale artei din lumea muzicii noastre. Îmi pare cea mai apropiată imagine capabilă a caracteriza eficient drumul existențial al doamnei Elena Zottoviceanu, nume binecunoscut în spațiul culturii românești din ultimele decenii. De-a lungul a mai bine de o jumătate de veac, prezența sa în sala de concerte, pagina scrisă sau discursul despre muzică, acțiunile de propagator al evenimentelor artistice s-au adunat în sipetul propriului tezaur personal de gânduri, meditații sau creații. Tonul doct, limbajul elegant, documentarea de o acribie profesională remarcabilă conferă scrierilor, realizărilor sale - studii și comunicări, volume, cronici, emisiuni de radio sau de televiziune - valoarea mult dorită de autor a contribuției efective la cultura noastră

muzicală națională. Elena Zottoviceanu redemonstrează acum, la acest moment de tristă despărțire, autoritatea de necontestat a semnăturii sale, atestând o prezență profesională și muzicologică de excepție.

Urmărim câteva detalii din „jurnalul de bord” al călătoriilor sale profesionale, de-a lungul vieții:

Cercetător științific, șef secție de Istoria muzicii în cadrul Institutului de Istoria Artei al Academiei române (1956-1990), Director, Consilier al Direcției muzicale din Societatea română de Radiodifuziune (1994-2010), Membru al Biroului Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor (din 1965), Vicepreședinte al Uniunii Criticilor muzicali „Mihail Jora” din România (din 1990), colaborator al mai multor enciclopedii din țară și străinătate (*Beitrage zur Musikwissenschaft* / Germania; *Repertoire internationale de Literature Musicale New York*; *Dictionarul Rizzoli-Ricordi* - Italia.). Putem adăuga studii, articole, cronici, publicistică, volume de muzicologie, coautor al *Monografiei George Enescu* - Academia Română, Comunicări științifice în țară și străinătate (Praga, Moscova, Negotin, Bydgoszcz, Stockholm, Copenhaga, Strassbourg, Innsbruck, Belgrad), turnee artistice, participant la Seminarul de Studii americane de la Salzburg (1979,1992). Numeroase distincții pot fi menționate - Premiile Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor, Uniunii Criticilor muzicali „M.Jora”, premiul „C. Porumbescu” al Academiei Române, Prix „Bernier” al Academiei Franceze de arte frumoase - Institut de France.

„Într-o perioadă (anii 70) în care abia începuse să se contureze o hartă plauzibilă a evoluției creației și vieții muzicale românești - mărturisese cândva Elena Zottoviceanu - m-au preocupat ca privire istorică, subiecte, asupra teatrului liric, în București în principal, cu repertoriu, personalități, principii

estetice, evoluția publicului etc., începuturile istoriografiei originale în perioada interbelică. Un capitol aparte cred că îl pot considera cercetarea fenomenelor muzicale legate de ceremonialul domnesc, de la sacru la profan, de viața cotidiană a secolelor XVI-XVIII, așa cum reies din scrierile epocii (literatura cronicarilor, călătorilor străini etc.) într-o viziune ce ține seamă de orientările teoretice ale muzicologiei contemporane actuale. Bineînțeles, adaugă Elena Zottoviceanu, un loc preponderent l-au avut întotdeauna cercetările legate de personalitatea lui George Enescu, căruia i-am dedicat studii privitoare la creație, biografie, estetică etc... „Condeier, critic muzical de vocație, dincolo de cercetare, de nevoia de a avea un contact permanent cu muzica vie, scrierea curentă despre muzică mi-a adus mari satisfacții.”

Iată, așa poate să se contureze în întregime succintul portret al acestei distinse muziciene, Elena Zottoviceanu, nobil trezorier al valorilor culturii noastre muzicale, tănuite în cuprinsul bogat a veacului XX.

Grigore CONSTANTINESCU

Vasile Donose - OMAGIU

Din perspectivă existențială, plaiurile vasluienilor Moldovei reprezintă, de-a lungul vieții, o trăire generoasă, clădită pe credință culturală și filozofică de către personalitatea muzicianului octogenar Vasile Donose, a cărui trecere în neființă a fost marcată de pragul dintre ultima zi a anului 2017 și întristătoarea despărțire de noi, la miezul zilei de 1 ianuarie 2018. Primul dintre Ierarhii Ortodoxiei, Sfântul Vasile cel Mare, a fost și pentru Vasile Donose simbolul atragerii către viață precum și modul de a-i apropia pe cei din jurul său, pornind pe calea ce îl aducea din satul Valea Lungă, comuna Vinderei. A avut de ales, în calea învățăturii, drumurile studiilor pegătite de profesorii „Școlii Normale Costache Negri” din Galați, înainte de a poposi mai apoi la Conservatorul de Muzică (1950-1955) și la Facultatea de filozofie a Academiei Ștefan Gheorghiu (1962-1965) din București, obținând tot aici Doctoratul.

Are, în acești ani, avantajul de a beneficia de pregătirea profesională universitară a unor maestri de înalt nivel, precum George Breazul, Ion și Gheorghe Dumitrescu, Tudor Ciortea, Constantin Bugeanu, Nicolae Moraru, D.D.Botez, Ion Nicol, condiții de familiarizare a cunoașterii mediilor universitare orientate de Mihail Jora, Tiberiu Alexandru, Emilia Comișel. Sunt îndrumări valoroase care devin bazele profesionale ale perioadei ce-i asigură fundamentarea carierei sale remarcabil de generoase, care se deschide spre perioada afirmării profesionale către creație și preocupările teoretice (compoziție, muzicologie, genuri muzicale corale, simfonice, muzică vocală). Documentarea profesională îi sprijină o perspectivă remarcabilă în direcția scrisului și studiilor în domeniul unor multiple manifestări profesionale de o apreciazabilă seriozitate și diversitate în planul prezențelor absolutei preocupărilor universitare capabile a-I impune cu posibilitățile multiple care îi asigură prezența complexă în mijloacele scrisului, relațiilor social profesionale, și nu numai. Remarcăm aceste însușiri în momentele în care viața social-culturală contemporană și manifestările diverse, implicările valorice, se bazează pe multipla sa activitate culturală.

Trebuie să ținem seama că ecourile prezenței sale nu s-au estompat în vecinătatea anilor de afirmare a fiecărei solicitări profesionale, reprezentând ocazii de cunoaștere mai temeinică a rezultatelor perioadei organizatorice începute în anii '60. Oferta manifestărilor interpretative, ca dirijor de cor, înaintează astfel în implicarea lui Vasile Donose ca Director al Casei Regionale a Creației Populare din București, apoi ca redactor muzical (1959-1964), posturi profesionale ce marchează înaintarea ca director artistic și redactor șef adjunct (1966-1969) la Radiodifuziunea Română. Vasile Donose urcă sistematic treptele afirmării în calitate de redactor șef al Emisiunilor

muzicale și la Televiziunea română (1969-1972). Vorbim astfel de ascensiunea evidentă a cunoașterii mijloacelor de manifestare complexă ce îl impun cu fermitate ca redactor șef și director al emisiunilor și Formațiilor muzicale la Radioteleviziunea Română (1972-1978). Pentru cei care au urmărit această activitate sortită a marca profesionalizarea instituțiilor deja menționate, preocupările multiple înseamnă un evident progres, despre care s-a vorbit cu admirație la nivelul conducerii, al promovării cadrelor tinere bazate pe metodică cunoașterii resurselor de organizare. Un director iubit, formator de oameni, el a îndrumat numeroși realizatori (Ligia Ardelean, Luminița Constantinescu, Rodica Sava). Fără a menționa semnul ascendent de progres al activității de conducere, cunoaștem în detaliu modalitățile de promovare a redacțiilor, urmărirea mijloacelor progresive ale tematicii emisiunilor și amplificării relațiilor profesionale supravegheate cu competență în domeniul Radiodifuziunii și Televiziunii muzicale, într-o ascensiune evidentă a calității profesionale din domeniul istoric respectiv, cu lansarea concursurilor radiofonice cu public "Floarea din Grădină", "Steaua fără nume". Cunoaștem de asemenea date despre activitatea sa profesională din perioadele ce au urmat plecării sale din Radiodifuziune, când a realizat după Revoluție, împreună cu redactorul șef al postului "Radio România Muzical", Mihaela Doboș, un ciclu de emisiuni intitulat "Muzica românească și epopeea națională", axat cu prioritate pe creația componistică a lui Gheorghe Dumitrescu - ciclu difuzat la Radio România Cultural - iar mai târziu - după 2002 - în schema Postului Radio România Muzical, o emisiune săptămânală, REVISTA PRESEI MUZICALE destinată articolelor despre concerte, evenimente muzicale, etc. apărute atât în presa de specialitate cât și în incare altă publicație.

Interesat de cercetări de estetică și muzicologie, Vasile Donose semnează periodic mai multe studii de remarcabilă valoare, dintre care cităm *Puncte de vedere; Umanismul, trăsătură fundamentală a artei autentice* (1972); *Cultura muzicală ca identitate spirituală a poporului român* (1984); *Muzica secolului XX (limbaj, gândire, sensibilitate, comunicare)* (1986); *Idei estetice afirmate în gândirea componistică și muzicologică românească* (Ed. Academiei Române).

Vasile Donose a realizat documentarul radiofonic "George Enescu or the Poetry of Man" (1967, în colaborare). Devenit director și consilier artistic la Agenția Română de Impresariat Artistic - ARIA - (1978 - 1982), Vasile Donose preia de asemenea răspunderea de vicepreședinte al Uniunii Interpretelor din București, devenind și membru în Comitetul Internațional de Muzică Populară (1969). În această perioadă, Vasile Donose își asumă răspunderea, în calitate de director general, la *Teatrul satiric-muzical artistic "Constantin Tănase"* din București (1982 - 1999).

Multiplele direcții spre care își îndreaptă atenția, pe plan național și internațional, în publicistică și răspunderi organizatorice, justifică în planul Uniunii Compozitorilor atenția de care beneficiază. Astfel, Vasile Donose a fost sărbătorit în 6 iunie 2009, în Aula Palatului Cantacuzino din București, cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani, prezentând volumele semnate de el, lansate în momentul respectiv: *Imaginarul real* - Editura Muzicală, anul 1990, cartea intitulată *File de jurnal* și cartea publicată la Craiova de "Revista Ramuri", *Cu și despre Vasile Donose*.

Sunt doar o parte din aspectele publicisticii sale, articole, studii, comentarii, cronici, recenzii, editate de Melos, Muzica,

Studii de Muzicologie, Tomis, Lucașfăruș, Îndrumătorul Cultural, România Liberă, Ramuri etc. De asemenea, a susținut Conferințe, Prelegeri la Moscova, Budapesta, comunicări științifice (Varșovia, Edinbourg, Augsburg, Ungaria, Belgia, Italia, Germania, Polonia, Rusia).

Realizările sale au determinat distincții precum "Ordinul Meritul Cultural" Clasa V-a (1969), Ordinul muncii Clasa II-a, Medalia Bedrich Smetana (1975), Medalia orașului Lucca (1976).

Un interes aparte, oglindit în reflectarea vieții sale profesionale și familiale subliniază urmărirea carierei strălucite a fiicei sale, mezzo-soprana Ruxandra Donose, o interpretă lirică de nivel internațional, amprentă de mare răsunet care a reprezentat, dincolo de diversitatea tuturor preocupărilor, recompensă valorilor muzicale ale întregii familii, ecou al unei legendare existențe.

Grigore CONSTANTINESCU

Vasile Donose

Printre cei care ne-au părăsit în ultima vreme, și nu puțini, personalități de excepție ale culturii noastre muzicale, de Noul An 2018, de ziua sa onomastică, muzicologul, compozitorul și unul dintre cei mai luminați organizatori ai

vieții muzicale românești dintr-o perioadă de maximă efervescență a creației componistice originale, **Vasile Donose**, a trecut în lumea de dincolo.

L-au regretat toți cei cu care a colaborat, și care mai subzistă încă, pentru capacitatea sa extraordinară de a-și duce la bun sfârșit serii peste serii de proiecte artistice atât personale, privind activitatea sa componistică și muzicologică, cât și, mai ales, consecvența cu care a fost capabil, într-o perioadă tulbură, înțesată cu tot felul de nulități parvenite politic, de tristă memorie, să conceapă, să genereze și să impună în viața noastră muzicală idei de maximă relevanță culturală privind noua muzică românească (și nu numai) a anilor '60-'80 ai secolului trecut. A fost capabil să organizeze la Radio un ciclu, astăzi memorabil și neegalat de prezențe în viața de concert a celor mai semnificative apariții componistice ale acestei perioade, cu precădere a ultimelor generații de compozitori, sub forma unei serii de CONCERTE-DEZBATERE la care, printre

participanții la discuții mi-i amintesc pe Grigore Moisil, Solomon Marcus, Edmond Nicolau, literați, artiști vizuali, intelectuali din toate domeniile, și nu numai... Muzica devenise în acea perioadă o problemă de maximă relevanță culturală în toate cercurile intelectuale ale vremii și mă întreb unde se mai află astăzi, abandonată prostiei generalizate într-o „zonă a spectacolului artistic” (!!) atât în perimetrul vieții universitare, cât și în manelistica de resort... Acest demers cultural a fost rezultatul geniului organizator, al abilității politice a lui **Vasile Donose** de a se dedica în deplină consecvență unui scop nobil constituindu-și totodată o echipă de colaboratori de marcă precum Doru Popovici, Iosif Sava, Mihai Moldovan și câți alții... La acea vreme **Vasile Donose** și-a îndeplinit cu cinste și cu rigoare rostul cultural în viața muzicală românească și nu putem decât să-l omagiem după cum se cuvine și să-i regretăm plecarea dintre noi...

Dumnezeu să-l odihnească!

Nicolae BRÂNDUȘ

David Cassidy - Cântăreț și actor american impus cu serialul TV "The Partridge Family" (o mamă alcătuieste o formație rock cu cei 5 copii, lansând hit-uri cum ar fi "I Think I Love You"), devenind apoi vedetă solo în anii '70. Născut la New York într-o familie de artiști, a fost nominalizat la premiile Grammy și are 30 de milioane de discuri vândute pe glob. Suferind de Alzheimer, renunță la carieră, se internează în spital și se stinge la 67 de ani.

David Cassidy

Fats Domino - Născut la New Orleans, cântărețul și pianistul Antoine Domino părăsește școala și cântă în localuri. Stilul său aparte influențează artiști precum Elvis Presley sau John Lennon. A lansat cântece de neuitat precum "Ain't It a Shame", "Blueberry Hill" și "Shake, Rattle and Roll". În ultimul timp s-a retras din prim plan, dar a contribuit financiar la refacerile după Uraganul Katrina. A decedat în octombrie 2017 la 89 de ani.

Fats Domino

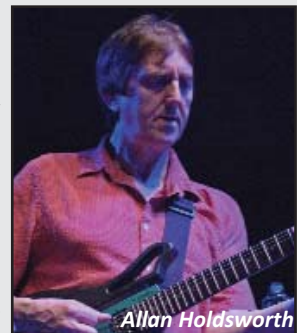
Malcolm Young - Scoțian, emigrează în Australia, unde fondează cu fratele Angus în 1973 una din celebrele formații ale rockului, AC/DC. Lider al grupului și unul din marii chitariști ritmici ai genului, a fost indus în galeria Rock 'n' Roll Hall of Fame în 2003. Suferind de Alzheimer din 2014 (când a lipsit temporar din formație), se stinge la numai 64 de ani în mijlocul familiei. Lasă în urmă o soție, Linda Young și doi copii - Cara și Ross.

Buddy Greco - Cu o carieră de șase decenii, cântărețul și pianistul Armando "Buddy" Greco a înregistrat peste 60 albume în stilurile jazz, pop, country și peste 100 hit singles (celebru - "The Lady Is A Tramp"). Debutază la radio la vârsta de 4 ani, este orchestrator pentru Benny Goodman, compune pentru film și TV. A dirijat London Symphony Orchestra și a cântat cu The Beatles pentru regina Elizabeth II. Ultima sa apariție scenică - la Las Vegas, în noiembrie 2016. Decedează la 90 de ani - cauze naturale.

Buddy Greco

Allan Holdsworth - Chitarist virtuoz de jazz fusion și rock, compozitor, a lansat zeci de albume și a colaborat cu mari formații. Celebri chitariști îl citează ca influență și îi apreciază compozițiile complexe. A studiat saxofonul, apoi chitara (de la 17 ani abia) și este votat "Best Guitar Synthesist" de revista *Guitar Player* între 1989 și 1994. În 2017 apare setul discografic *The Man Who*

Allan Holdsworth

Changed Guitar Forever!, iar după o săptămână este răpus de un atac de inimă, la 70 de ani.

J. Geils - John Warren Geils Jr. născut la New York City, pleacă la Boston unde studiază ingineria, trompeta, chitara. Album de debut în 1970 cu The J. Geils Band. Discuri modeste, spectacole antrenante, se orientează spre new wave - mare hit "Centerfold". Formația se destramă în 1985, iar J. Geils se ocupă de restaurarea automobilelor sport de colecție, cântând sporadic cu vechii colegi. Moare la 71 de ani (cauze naturale) în casa sa din Groton, Massachusetts. (**Dorin MANEA**)

Imnul Național al României - Deșteaptă-te, române - după documente de epocă (II)

...și o alta culeasă, în 1938, de George Breazul din aceeași zonă subcarpatică a Munteniei, din comuna Cerbu (Argeș) - cu precizarea că eminentul muzicolog a întâlnit mai multe versiuni ale cântecului cu textul adaptat sărbătorilor Crăciunului:

Muntenia
Argeș
18-XI-938

"Anurile eozcozii"

ni-me-ni-le eozcozii / Această cântec se cântă de sf. Vasile, când
picăcă copiii cu eozcozii.

Anurile eozcozii
A'ncăput a colinda
De prăya cea lăptosă
Nimerii la ceasă eoză.
Ceasă eoză mai frumoasă
Săde Dumnezeu la masă.
Tăbeț, Dumnezeu și manăci,
Mama cu mă năeolesc.
Du cu Tuda m'am bătut
El pe mine mă răzbit

Culeș și notat la Curtea-de-As-

Fișa nr. 30 din fondul George Breazul -
Biblioteca Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor

Istorie

- melodia a fost apoi „cununată” de Anton Pann, cu versurile lui Grigore Alexandrescu - *Din sânul maicii mele* - și publicată în *Spitalul amorului*, în 1852, îmbrăcând straiile notației psaltice:

159

159

ΔΕ Α ΓΖΗ ΚΒ ΛΑ Δ ΒΡΧΜ ΜΑΜΧΡΖΗ ΙΤ
ΚΒ ΛΑ Δ ΒΡΧΜ ΜΑΜΧΡΖΗ ΙΤ
ΚΑ Δ ΛΕ ΜΑ Χ ΡΙΙ ΡΕ Ε Ε ΠΙΣΙ ΨΙ
ΓΡΟΑΧ ΝΙ ΤΕ Ε ΤΑ ΛΑ Δ Δ ΞΡΠΙ ΔΕ
ΚΑ ΧΗ ΤΒΑ ΡΕ Ε ΛΙΙ ΟΑ Δ ΑΡ ΤΕ ΣΠΡΕ
ΣΤΑΝΧ ΑΜ ΦΟΣΤ ΓΟ ΝΙ ΙΤ ΣΠΡΕ ΣΤΑΝΧΙ ΑΜ
ΦΟΣΤ ΓΟ ΝΙ ΙΤ

*Din sânul maicii mele, din Spitalul amorului, pe care
vor fi create versurile lui Mureșanu*

Serial de Vasile VASILE

(Va urma)

Performanțe concertistice

Ce localitate din țară se mai poate lăuda cu peste 15 mii de spectatori în patru zile? Și cu cele mai importante nume ale momentului, alături de vedete internaționale de calibru? Este performanța reușită din nou de Focșani, orașul care domină cu autoritate lumea spectacolelor muzicale de la noi, depășind fără drept de apel Capitala, care reunește o mână de artiști o dată, cel mult de două ori (și niciodată vedete de peste hotare), în schimb în capitala Vrancei asta se petrece de cinci-șase ori pe an! Cifra de care aminteam la început se datorează în primul rând mega-concertelor din Piața Unirii, dar și celor "de zi" din Piața Moldova, cu artiști etno și de folclor (Matilda Pascal Cojocărița, Datina, Robert Tîrnăveanu, Ionică Moroșanu, ansamblul "Țara Vrancei"),

Narcotic Sound

Irina Rimes

După tradiționala caravană, care a înglobat și elevii tuturor liceelor din oraș, muzica modernă a răsunat în voie, cu nume îndrăgite, unele revenind la cererea publicului, altele în premieră. Din prima categorie, în seara dintâi au fost Marius Mirică și Christian D. Dumitrescu, adică "Narcotic Sound", duetul care a înnebunit lumea cu hit-ul "Mamasita", și Elena Gheorghie, împreună cu formația sa, al cărei "Ecou" a răsunat din nou în urechile tinerilor entuziaști. O... jumătate de premieră pentru focșăneni a fost întâlnirea cu "La Familia", deoarece Dragoș Gărdescu (Puya, prezență familiară aici, în diverse proiecte) l-a

precum și unui reușit concurs de interpretare a cântului tradițional. "Cântece de viță veche" a ajuns la ediția a 8-a. Acesta a reunit în sala "Balada" 12 finaliști din toată țara, jurizați de specialiști în domeniu (Elise Stan, Ileana Vieru, Liviu Nedelcu, ș.a.) și acompaniați de o orchestră profesionistă. Tematica vini-viticolă a fost recomandată, pentru că să nu uităm că era omagiat, la el... acasă, însuși Bachus, în organizarea Consiliului județean Vrancea și a Primăriei. Așa încât pe

Ro-Mania

avut de această dată alături și pe Tudor Sișu, cei doi declarând public că "Nicăieri nu-i ca acasă"... la Focșani! Compozitoare (a semnat piese pentru numeroase nume de top, cum ar fi Andra, Raluca, Antonia, Inna) și solistă, basarabeanca Irina Rimes s-a lansat la "Fabrica de staruri" de la Chișinău. A oferit selecțiuni din trilogia "Iubiri secrete", în frunte cu "Visele" (în Franța circulă sub titlul "Vivons les"), "De ce tu", "Cupidon", "Stai lângă mine", "Haina ta", "Piesa noastră", "Iubirea noastră mută", "Ce s-a nântâmpat cu noi". Vineri seara multă lume a venit pentru a o revedea pe Delia, alături de formația sa, recitalul fiind într-adevăr într-o pozitivă notă... "Deliria". Cu studii muzicale la bază și activând în juriul unor cunoscute concursuri TV, Delia Matache n-a putut ocoli "Mamă, sunt beată" (de vinul de Vrancea? Nu, de fericire că se afla în Piața Unirii!), "Pe aripi de vânt", "Cum ne noi", "Sufletul meu", "Africana", anunțând noi spectacole sold out la Sala Palatului. Kamara Ghedi și Andrei Ștefănescu (Alb-Negru), talentați și ca... fotbaliști, au fost așteptați cu nerăbdare pentru "Mi-e sete de tine", în timp ce Corina Bud a fost, ca de obicei, dezlănțuită, o adevărată "Fată din Balcani" mustind (fără să vrem tot la termeni vini-viticoli ajungem!) de temperament. Numele inedit al celei de-a doua seri a fost cel al solistei Lariss (Larisa Borza), care a studiat vioara la Iași și se pregătește la Universitatea Națională de Muzică din București cu Mircea Tiberian. Are emisiune la radio, a făcut backing pentru Paula Seling și și-a centrat recitalul în jurul hit-ului său nr. 1, "Dale Papi" (din 2014), alături de care nu puteau lipsi "You Can Lie", "Droppin' Da Bomb", "Prefer" sau "Ladidadi".

Ca de obicei, seara de sâmbătă este, în principiu cel puțin, cu audiența cea mai mare, nefăcând nici acum excepție. Tonul l-au dat reprizele coregrafice incendiare ale trupei "Trouble" și rapper-ul Maximilian (Claudiu Husaru, originar din Bacău), cu piesele sale de succes "Sophie" sau "Aseară". Absolventă a Liceului de muzică din Deva,

clasamente, cu titluri cum ar fi "I Like (The Trumpet)", "September", "Aroma", "Ieri erai" sau "Miraj". Azi, cu apariția sa sculpturală, cântă singură și o face foarte bine. Premiantă a "Școlii vedetelor-2", a lui Titus Munteanu, Ioana Anuța a devenit la un moment dat Jo. A continuat să colaboreze, inclusiv ca moderatoare, cu TVR, dar mai ales cu artiști alături de care a impus câteva piese, între aceștia numărându-se Dorian Popa, Uddi și mai ales Randi. Așa încât și-a "depănat" o parte din hit-uri ("Lasă-mă pe mine", "Dragoste nebună", "Șoapte", "Până vara viitoare") alături

de Randi (Andrei Ștefan Ropcea) și de formația acestuia, care au fost programați special de organizatori imediat după ea. Aceștia au "sunat" foarte bine, aplaudați fiind și

pentru piese cum ar fi "Visător", "Prietenă ta", "Anybody". Legați de Randi și de Jo, prin melodia "Mă întreabă inima", sunt și tinerii Ioana Ignat și Eduard Sanda, ambii cu oarecare pregătire muzicală și câteva succese ("Beauty In the Beast", "Mă dez-îndrăgostesc"), Ioana fiind și finalistă la "Vocea României". Aceștia, însă, au dezamăgit, mai întâi întârziind la scenă (ce devreme devin unii "vedete"...), apoi cântând doar separat (ce-i drept, de mai multe ori, din lipsa unui repertoriu propriu) atât de așteptata melodie aflată pe toate buzele, "Doar pe a ta" (peste 20 de milioane de vizualizări pe youtube)...

Raluca (Raluca Alexandra Nistor) s-a lansat, inițial, în muzica ușoară, cucerind un premiu II la Mamaia și mai ales Trofeul festivalului internațional "George Grigoriu" de la Brăila. După care colaborarea cu DJ Sava a propulsat-o în

Cătălin Măruță a avut "pe mână", înafară de dinamicii dansatori de la "Trouble", o altă elită muzicală: Claudia Pavel (Cream), "Akcent", Liviu Teodorescu, Antonia, totul culminând cu show-ul îndrăgitei star internațional

Corina

de peste hotare), Ovidiu Popică jonglând și de această dată cu jocurile de lumini, focurile bengale și laserele. Artiștii abia așteaptă să vină la Focșani din pricina primirii entuziaste a unui public avizat, competent, civilizată, dar și a ospitalității “ca la mama acasă”, doamna Mirela Cristea de la “Laguna” fiind o mare iubitoare și cunosătoare de muzică. De altfel, nu o dată voci celebre au “fugit” din Piața Unirii pentru a încânta cu câteva refrene pe prietenii de la acest hotel atât de prietenos. Într-un viitor articol vom vedea cum și alte staruri internaționale și-au înscris la loc de cinste în agenda concerte la Focșani. (foto: Like FX by Infinity Sounds)

Octavian URSULESCU

Thomas Anders, acesta fermecând nu numai pe nostalgici cu cântecele care au făcut să danseze întreaga Europă în epoca de maximă înflorire a genului disco. Un profesionist redutabil, așa cum ne-a demonstrat acum câțiva ani și pe scena defunctului “Cerb de aur” de la Brașov. Spectacolul pirotehnic multimedia a încheiat apoteotic cele patru zile de muzică și activități adiacente (cei mai faimoși sommelier-i și degustători s-au întrecut în a ierarhiza licorile românești, între ei numărându-se nume “grele”

Thomas Anders

Albumul cu amintiri

În primii ani după debutul său, Anda Călugăreanu (în buletin figura Anca, dar alăturarea supărătoare a fost înlăturată de un om de televiziune) s-a făcut cunoscută prin interpretarea impecabilă a unor cântece de succes ale muzicii ușoare franceze, gen “Tombe la neige” al lui Salvatore Adamo, aduse la microfon cu un accent perfect și

cu real talent actoricesc. Pasiunea pentru teatru se vădise încă de când era elevă la Liceul “Dimitrie Cantemir” din Capitală, unde era vedeta trupei de teatru instruite de profesoara de... matematică Drîmbă. Publicul a descoperit-o pe Anda în concertele susținute de celebra formație Sincron, care isteriza tineretul la vremea respectivă. Liderul grupului, Cornel Fugaru, care era în egală măsură compozitor, orchestrator și solist vocal, îi remarcase

înzestrările tinerei soliste, care ulterior s-a impus ca una din marile vedete ale muzicii ușoare românești, dar și star de televiziune, în emisiunile lui Alexandru Bocăneț sau Titus Munteanu, între partenerii săi din acei ani fiind Toma Caragiu, Dan Tufaru (viitorul său soț), Florian Pittiș. A fost admisă după numeroase tentative nereușite, în ciuda talentului cert, la facultatea de teatru, visul ei fiind acela de a fi recunoscută ca actriță profesionistă. La un moment dat a renunțat la muzica ușoară, preferând muzica folk, participând ani de zile la spectacolele cenaclului “Flacăra”. Imaginea alăturată reprezintă o pagină de istorie, amintindu-ne concertele explozive cu Anda Călugăreanu și “Sincron”... (Lelia PRUNDU)

Timișoara Jazz Fest 2017

Cea de-a IX-a ediție a Timișoara Jazz Festival a fost și în această toamnă un mix de jazz, world music, etno, clasic, fusion și rock. Concertele celei de-a IX-a ediții a evenimentului Timișoara Jazz Festival organizat de Fundația Culturală Jazz Banat au avut loc la Filarmonica

Joshua Redman este un foarte apreciat muzician care a cântat cu nume mari ale jazz-ului, printre care Chick Corea, Dave Matthews Band, Bill Frisell, Herbie Hancock, Quincy Jones, B.B. King, Pat Metheny, Marcus Miller, John Scofield sau Stevie Wonder. Parteneri ai acestui eveniment susținut de **Catena**, au fost Ministerul Culturii și Identității Naționale, Consiliul Județean Timiș, ICR, Institutul Polonez și Ambasada Suediei în România.

Organizatorul alături de invitați

Surpriza a fost vernisajul unei expoziții de afișe de colecție, unicat, din perioada anilor '70 -'80, cu participarea lui Valeriu Sepi, autorul majorității afișelor expuse și a lui Ioan Băcălete, promotorul și inițiatorul Clubului de jazz din acele vremuri. Aceasta a fost ca un remember al efervescentei activități jazzistice din Timișoara acelor ani, de care mulți își aduc aminte cu nostalgie și plăcere.

Absolvent al Facultății de Arte - Universitatea de Vest din Timișoara, artistul Valeriu Sepi (72 ani), supranumit și „omul cu capra” din legendara trupă Phoenix, a decis să se întoarcă în țară cu doar câțiva ani în urmă, când a hotărât să urmeze Masterul la

Banatul și la Casa de Cultură a Studenților, Marius Giura, directorul Festivalului de la Gărzana și al celui de la Timișoara mizând din nou pe muzica nordică.

Festivalul a adus pe scenă muzicieni talentați și interpreți a căror carieră însumează zeci de albume, dar și artiști tineri, cu albume lansate de cele mai importante case de discuri: Wojtek Pilichowski & FunCuBello (Polonia, Cehia, Germania, România), Eivind Aarset Codex Sonic (Norvegia), Iiro Rantala & Ulf Wakenius (Finlanda, Suedia), Arild Andersen Trio (Norvegia), Svante Henryson & Mathias Algotsson (Suedia), Djabe (Ungaria), Joshua Redman Trio

Ulf Wakenius & Iiro Rantala

Wojtek Pilichowski

Universitatea de Artă din Timișoara. Ultimii 24 de ani i-a petrecut în Singapore. A fost percuționist în celebra trupă, a realizat afișele festivalurilor de rock și jazz din Timișoara între anii 1967 - 1986, dar și grafica și designul albumelor „Phoenix”. Prima expoziție personală a avut-o în 1971 la Muzeul de Artă din Timișoara, a expus în Germania (Heidelberg, Aachen), Singapore, Australia, Malayezia, Indonezia, Brazilia, România (Gărzana, Reșița), a semnat decorația Casei Tineretului împreună cu sculptorul Peter Jecza și mozaicul Universității de Vest din Timișoara, cu Leon Vreme, Adalbert Luca, Sulea Gorj. A ajuns în trupa „Phoenix” în 1970, atunci când solistul Moni Bordeianu, a decis să plece în America. În anul 1971 a fost lansat albumul „Cei ce ne-au dat nume”, primul LP de rock românesc autentic, la care a participat și el, Valeriu Sepi rămânând în trupă până prin 1975, an în care era lansat celebrul album „Cantafabule”. (foto:

featuring Reuben Rogers & Gregory Hutchinson și Craig Taborn Heroics Quartet (SUA). Saxofonistul american

Oana Georgescu, Timișoara Jazz Fest)

Oana GEORGESCU

Actorul cu voce de aur

Melodiile de pe albumul "Melodii dragi mie" nu-i sunt dragi doar lui Alexandru Arșinel, ci și nouă, dar știți de ce? Pentru că le cântă el! Are, cum se spune, lipici în glas, iar la fiecare refren, la fiecare intonație închidem ochii și-l revedem așa cum îl știm de-o viață pe scenă, zâmbindu-ne șăgalnic și făcându-ne cu ochiul, devenind părtași la prestația sa muzicală superlativă. Colecția aceasta de 18 titluri este cu totul specială, permițându-vă să-i descoperiți înzestrările puțin cunoscute de compozitor (în nu mai puțin de șapte piese) și chiar de textier! Sunt cântece foarte frumoase, calde, sensibile, în buna tradiție a muzicii ușoare românești, cu o linie melodică extrem de cursivă, așa încât ele se rețin și se fredonează ușor. Arșinel își iubește mai presus de orice familia: își divinizează devotata soție, Marilena, evocată în creația lui Marius Țicu, își adoră

nepoții, dedicându-le fiecăruia (ca să nu fie discuții!), câte o melodie, toate aceste piese fiind pe versurile regretatului poet și secretar literar al Teatrului de revistă "Constantin Tănase", Aurel Storin. Iar într-o altă compoziție memorabilă, "Țăranii", ne dovedește că nu și-a uitat, ca alții, rădăcinile, fiindcă s-a născut într-o comună din Bucovina. "Inimă de dor", "Ultimul dans" și "Îți mulțumesc" sunt celelalte compoziții ale protagonistului, dezvăluind latura sa sufletească atât de familiară celor din apropierea sa, dar necunoscută marelui public, care-l consideră doar un actor comic genial. Dar Arșinel a jucat excepțional, în teatru, și dramă, iar marii actori comici ascund într-un colț al sufletului un filon de tristețe, durere, decepție care arareori este revelat publicului. Asemeni lui Charlie Chaplin atunci când a compus muzica sensibilă din filmele sale, Alexandru Arșinel își deschide sufletul în compoziții, este romantic, nostalgic și nu o dată cu o lacrimă în colțul ochilor. Iar noi ne amintim încercările la care l-a supus viața, care cu siguranță l-au marcat și în plan artistic...Pe această linie se înscrie și interpretarea magistrală a unui cântec celebru, "Cruce albă", într-o versiune absolut emoționantă, care ne amintește de faptul că Alexandru Arșinel a susținut nu o dată recitaluri pe

scena festivalului romanței românești "Crizantema de aur" de la Târgoviște. Cu toate acestea, artistul a ținut să impună din start o notă optimistă, propunându-ne ca piesă de deschidere compoziția lui Nicu Alifantis "Asta mi-e fericirea".

Sub titulatura de "crooner" sunt cunoscuți marii cântăreți americani intrați în legendă, de la Bing Crosby la Frank Sinatra și Al Martino, de la Andy Williams la Dean Martin. M-am întrebat nu o dată care ar fi fost traiectoria carierei artistice a lui Alexandru Arșinel dacă nu s-ar fi născut la Dolhasca, în Moldova, ci la Los Angeles, în California. Ar fi devenit cu siguranță o mare vedetă comică a Americii și a lumii, cu zeci de filme la Hollywood, asemeni lui Sinatra, și în paralel ar fi bătut toate recordurile de tiraj cu discurile sale. Să ne bucurăm însă că este AL NOSTRU, monstru sacru în patrimoniul de aur al filmului și al teatrului românesc, în special al aceluia de revistă, pe care l-a înnobilit cu harul lui unic și pe care, iată, îl conduce

cu mână de maestru, ca manager al Teatrului "Constantin Tănase", prin "meandrele concretului" unei tranziții care nu se mai sfârșește. Mi-e drag acest bărbat puternic cu suflet mare și bun și datorită faptului că începuturile sale scenice se leagă de județul meu natal, fiindcă și-a făcut ucenicia la teatrul din Târgu-Mureș. Probabil cei care îl admiră cântând își închipuie că muzica ușoară este doar un hobby, dar e mai mult de atât: în tinerețe, revenit în Capitală, era cel mai aplaudat cântăreț de la barurile de noapte bucureștene, făcând ravagii cu vocea sa caldă, învăluitoare, baritonală. Probabil și atunci, ca și acum, impresiona cu melodiile clasice, fără vârstă, care-i vin ca o mânășă: "Mona Lisa", "Fascination", "Bună ziua, tristețe", "Over and Over", "Solamente una vez", "Hai,

zâmbeste!", "Wonderful Life", "My Way", prezente pe acest disc de colecție. Fiindcă Alexandru Arșinel, așa cum îl descoperiți pe acest disc, este un muzician în adevăratul sens al cuvântului: compune, stăpânește toate ritmurile, de la piesele latino-americane la romanțe, de la colinde la cele "evergreen", neocolind bogatul folclor bucovinean. Dar mai ales, ca și pe scenă, știe să țină auditoriul în mână, printr-o selecție și alternanță inteligentă de melodii, melomanii urmărindu-i fascinați și surprinși evoluția pe coordonatele muzicii. Recitalul său de pe acest album (jos pălăria încă o dată în fața casei de discuri Eurostar!) este, se înțelege, cât se poate de serios, dar marele actor comic, ca un ștrengar, strecoară și o undă de umor discret: se "joacă" frumos, evoluează cu lejeritate pe portativ, cântul este pentru el plăcerea supremă. Fiindcă Arșinel nu este un actor care ȘI cântă, ci un cântăreț în toată puterea cuvântului, cu numeroase discuri și succese muzicale la activ.

Unul dintre interpreții săi preferați este, se știe, Nat "King" Cole. Permiteți-mi să fac o reverență în fața acestui lord al scenei, dar și al muzicii ușoare, și să-i declar cu afecțiune, și din partea dumneavoastră, că pentru noi este Alexandru "King" Arșinel!

Octavian URSULESCU

Aurul Apusenilor

În anul când nava-amiral "Crizantema de aur" de la Târgoviște a aniversat 50 de ani de la înființare, printr-o ediție de colecție, bună de pus în ramă, cum se spune, iată că nici tradiționalul festival național de interpretare a romanței "Te-aștept pe același drum" de la Zlatna nu s-a lăsat mai prejos, propunându-ne cea mai puternică ediție de până acum, de departe. În felul acesta s-a sărbătorit, într-un fel, cifra frumoasă (a fost a 15-a ediție), dar mai ales a fost răsplătită pasiunea depusă de primarul Silviu Ponoran, fiu de muzician, care a transformat micul oraș din Munții Apuseni într-o capitală zonală a romanței, dar și a muzicii în general (ne referim și la cele 3 seri de concerte din cadrul FIFE - Festivalul internațional de film etnografic). Din Zlatna au pus umărul la organizare Primăria orașului

Alina Mavrodin

(Palatul administrativ este o superbă clădire de patrimoniu, un adevărat palat!), Consiliul local și Casa de cultură "Horea Popescu", iar la nivelului județului Alba au fost alături de organizatori Consiliul județean (președintele Ion Dumitrel se implică de fiecare dată și nu ratează nici un spectacol) și Centrul de cultură "Augustin Bena" din Alba-Iulia. Sala "Ampelum" a fost pavoazată sărbătorește, primind publicul (venit și de la Abrud sau Câmpeni!) într-un superb decor de toamnă imaginat de Evelina Câmpean, care, împreună cu Cosmina Bogdan, a fost permanent în prim-plan, semnând și fotografiile alăturate. O echipa mică, dar inimoasă, care "orchestreză" an de an o manifestare neegalată nici pe departe de orașe mult mai mari care au competiții similare, cum ar fi Timișoara, Botoșani sau Baia-Mare. Până în ziua când orașul va avea preconizată sală de teatru-cinema-spectacole, pe care localnicii o merită din plin, sala "Ampelum" este o gazdă primitoare: se așează peste 250 de scaune comode, sonorizarea este de calitate (prof. Eugen Hîrșu, Sorin Fekete), luminile de asemenea, așa încât rezultă o atmosferă intimă, primitoare, caldă, ideală pentru genul sensibil, de suflet, care este romanța. Și mai este un aspect, cel mai important, de fapt - acompaniamentul muzical.

În afară de Târgoviște, nicăieri nu există o orchestră la fel de valoroasă, dovada cea mai bună fiind că Alina Mavrodin a apelat la ea la concertul din seria "Romanța ne unește" care a avut loc în noiembrie la Cluj-Napoca. Profesorul Ovidiu Barteș este un violonist de clasă, el alegându-și instrumentiști pe măsură: Kalman Urszui (pian), Marius Szabo (vioară), Victor Geogean (acordeon), Zeno Zanc (contrabas). Formația a repetat pe îndelete, cu răbdare, cu fiecare concurent și vedetă din recital, așa încât totul a decurs fără nici o sincopă. Parteneri media au fost revista "Actualitatea muzicală", ziarul "Ultima oră" și Capital TV Alba-Iulia, Gala laureaților și recitalurile din ultima seară fiind transmise în direct de Radio România Cluj-Napoca (măcar dacă postul public de radio, sub noua conducere, ar înțelege care este menirea unei asemenea instituții naționale - și anume aceea de a avea programe muzicale echilibrate, pe gustul tuturor categoriilor de vârstă, și mai ales românești!).

Juriul a fost prezidat de reputata realizatoare de televiziune și, mai puțină lume știe asta, interpretează de romanțe (a descoperit și a lansat zeci de vedete ale muzicii populare) Florentina Satmari, având în componența sa nume respectate ale muzicii ușoare și ale romanței: Stela Enache, Alina Mavrodin (directoare artistică a Festivalului internațional "Crizantema de aur" de la Târgoviște), Rodica Pop-Seling. Aceasta din urmă se mândrește cu faptul că a cucerit Trofeul atât la Târgoviște, cât și la Zlatna! Nivelul competiției fiind foarte ridicat (concuranții au fost atrași de suma extrem de mare oferită câștigătorului Trofeului - pe viitor este de dorit o nivelare a sumelor, precum și posibilitatea de a se acorda premii "ex aequo") a făcut ca juriul să acorde multe premii, chiar dacă unii le-au meritat mai puțin. Scriitorul Teodor Vasiliu, autor al monumentalei "Istoriei a "Crizantemei de aur"", a înmănat două distincții din partea Centrului cultural pentru UNESCO "Cetatea romanței" Târgoviște, fericții fiind Vasile Topîrceanu din București (fost câștigător al "Crizantemei", cu 30 de ani în urmă!) și Andrada-Gabriela Bogdan din Orăștie. Premiul special al casei de cultură "Horea Popescu" a fost acordat, probabil prin prisma faptului că la ediția anterioară obținuse premiul II, lui Alexandru Dem Silvanu din Alba-Iulia, deși acesta a fost neconvingător. Regretabil faptul că, deși laureat, acesta a avut ulterior, pe o rețea de socializare,

un atac suburban la adresa Alinei Mavrodin, fără să știe că tocmai aceasta îl susținuse, deși alți membri ai juriului s-au opus! Un alt fost câștigător al celui mai râvnit trofeu al

romanței, cel de la Târgoviște, este vorba de Gheorghe Leordean din Baia-Mare, a fost distins cu Premiul special al Primăriei orașului Zlatna, în timp ce vice-primarul Nicolae Clonța a înmănat Premiul special "Valer Ponoran", ctitorul festivalului, tinerei Simona Mazăre din Botoșani. Premiul special al Consiliului județean Alba a fost acordat unei soliste de folclor originare din jud. Bistrița-Năsăud, Ionela Cristina Lacatiș Bugnar, 22 de ani. Surprinzător, Premiul special "Ioana Radu" a fost direcționat către Veronica Moldovan Macarie din Cluj-Napoca, și ea neconvingătoare, mai ales în ce privește specificul înțelegerii romanței, așa cum ne-a lăsat-o moștenire "Regina" Ioana Radu. Locuind în Cluj-Napoca, dar originar din Baia-Mare, Tudor Bărbos venea aureolat de premiul I cucerit atât la Târgoviște, cât și la Zlatna, dar de această dată, cum spuneam, concurența a fost acerbă, drept care a fost nevoit să se mulțumească cu premiul III. El a fost devansat pe podium de un alt solist cu studii muzicale academice, Daniel Pop din Popești-Leordeni, care a confirmat, prin acest premiu II, premiul I de la "Crizantema de aur" din 2011. Artistă lirică la Opera din Brașov, Gabriela Anca Șeicanu, 41 de ani, a meritat din plin premiul I, adăugând în palmaresul său această distincție trofeelor cucerite la Câmpulung-Muscel și la Baia-Mare. La doar o săptămână după ce impresionase prin evoluția sa la "Crizantema de aur" (al cărei Trofeu l-a câștigat în 2010), tenorul Sorin Lupu, 47 de ani, de la Opera Națională din Cluj-Napoca, a avut din nou o evoluție superlativă, primind Trofeul și însemnele victoriei din mâinile președintelui Ion Dumitrel, ale primarului Silviu Ponoran și ale Florentinei Satmari. Bucurie mare, firește,

pentru ascultătorii Radio România Cluj, mai ales că mulți dintre laureați sunt absolvenți ai Academiei de muzică "Gheorghe Dima". Deși posesor al unei voci impresionante, Sorin Lupu a cântat nuanțat, cu rafinament, romanțele "Trubadurul" de Ionel Băjescu-Oardă și "Romanța fiului rățacitor" de Paraschiv Oprea. Problema care se ridică este cea pusă în discuție nu o dată de regretatul Titel Popovici sau de un alt compozitor de marcă, Jolt Kerestely: cântăreții de operă respectă stilul romanței sau îl alterează? La această ediție, la Zlatna au fost preferați cei cu studii academice, cu voci "mari", dar în palmares ar fi meritat să intre, în locul unora, Maria Neag din Reghin, Ion Ioniță din București (reprobabil însă gestul lui de pe Facebook, care îl descalifică) sau, mai sus în ierarhia finală, Mariana Claudia Filipescu din Câmpulung-Muscel, distinsă totuși cu onorantul premiu al revistei "Actualitatea muzicală". Edificator, la scurtă vreme aceasta a câștigat Premiul I la Festivalul de romanțe de la Bocșa! Toți au o vârstă, nu mai

sunt tineri, dar tocmai aceasta este explicația faptului că ei înțeleg, simt romanța, pătrund sensul versurilor și cântă romanță tot timpul, nu doar ocazional, în căutarea unui premiu. De aceea, pe viitor în palmares se cuvine realizat un echilibru între profesioniști și amatori, adică între cei cu studii muzicale clasice și experiența scenelor lirice și marii iubitori și propagatori ai romanței la toate nivelurile, prin participarea la toate competițiile de gen, fie ele cât de mici.

Recitalurile au fost și ele la un nivel înalt, pe măsura unei ediții de excepție. S-a detașat, printr-o evoluție senzațională, Alina Mavrodin. Fosta câștigătoare a

Trofeului Mamaia și al concursului TV "Steaua fără nume" (ambele în urmă cu trei decenii), aflată într-o formă vocală și nu numai (are un talent actoricesc rar) impresionantă, și-a descoperit o adevărată vocație în cultivarea și susținerea romanței, aducând un tulburător omagiu marilor compozitori ai romanței, prin piese foarte dificile și mai puțin cântate. Descoperită de Florentina Satmari, cunoscuta solistă de muzică populară Daniela Condurache a constituit o reală surpriză pentru cei care nu știau cu câtă dăruire abordează și romanța. Și-au confirmat cartea de vizită două foste câștigătoare ale Trofeului, Rodica Pop-Seling și Georgeta Plută, în timp ce ieșeanul Aurel Niamțu, învingătorul din 2016, s-a confruntat cu actualii finaliști. Au fost interpretate atât romanțe clasice, celebre, compuse de Mia

Braia, Nelu Danielescu, Popescu-Peppo, Ionel Fernic, Vladimirovici Gold, Al. Leon, Gherase Dendrino, Nicolae Kirculescu, Henry Mălineanu, Aurel Maxiny (piesa "titulară" a manifestării), Vasile Vasilache, Vespasian Vasilescu, N. Pascu, Ion Vasilescu, Edmond Deda, Aurel

Mariana Claudia Filipescu,
câștigătoare a Premiului "A.M."

Giroveanu, dar și melodii ceva mai recente, care au îmbogățit repertoriul genului, semnate de Dan Mizrahy, Paraschiv Oprea, George Grigoriu, Constantin Bardan, Mircea Aurel Ciugudean, Cornel Vântu, Ion Ioniță. Dar oricât de frumoase ar fi romanțele moderne, publicul vibrează tot la refrenele de neuitat, care emoționează și astăzi: toți participanții, vedetele, orchestra, membrii juriului, organizatorii, prezentatorul, alături de publicul ridicat în picioare, au cântat cu ochii înrouați, la despărțire, "Ciobănaș cu 300 de oi" ... (Foto: Evelina Cîmpean)

Octavian URSULESCU

Valul nou și... mediu

Ca de obicei, noile titlaturi ale segmentului rock sunt cele mai active și harnice, dar nici cele cu o vechime "medie" - Altar, Luna Amară, Pro Consul - nu se lasă mai prejos. Să vedem ce ne-au pregătit.

Proiectul YELLOW înseamnă două concepte antonime, yell (digital) și low (bass), îmbinate dinamic. YellLow este un proiect electro-pop format din Andi (claviaturi, samples & FX), Luiza (voce), Radu (bass) și Alex (baterie). "Crimson", "Scream", "Put it On Top" sau "BLVD" sunt doar câteva dintre piesele lansate până acum de YellLow, urmate de **single-ul "Spaceships"**. Recent, formația YellLow a fost într-un turneu în China, unde a susținut concerte și a participat la festivalul EUROPE MUSIC SHOWCASE.

SYN ZE ȘASE TRI. S-a lansat pe piața internațională cel de-al patrulea album SYN ZE ȘASE TRI. Produs de casa de discuri italiană Code666 Records / Aural Music, "Zăul

Moș" se găsește la vânzare în format CD digipack, cu o piesă bonus. Pe plan internațional, "Zăul Moș" beneficiază deja de recenzii foarte bune în reviste prestigioase de profil, dar și de o distribuție excelentă, fiind prezent în rafturile unor magazine din toată lumea, precum: EMP, Saturn, Media Markt, Nuclear Blast, JPC.

ProConsul revine cu single-ul "Ce dacă mă doare", o colaborare cu Adrian Despot, solistul formației Vița de Vie. Piesa este compusă de Keo, Ralflo, Robert Anghelescu, Dragoș Dincă și Bogdan Marin (Bodo), iar proiectul video este semnat SimpluProduction Studio, regizor Emanuel Petruț. Formația pop-rock Proconsul a fost înființată în 1999, are 10 albume și a cunoscut succesul odată cu hitul "De la ruși vine ploaia". A lansat apoi numeroase hituri, printre care "Cerule", "Mi-ai luat inima", "Zbor" sau "Spune-mi despre noi". Adrian Despot este solistul formației Vița de Vie încă din 1996, alături de care a lansat 9 albume.

ROADKILLSODA (RKS) a lansat albumul "Mephobia" la Expirat Halele Carol, cel de-al cincilea material discografic al formației. Albumul va fi disponibil prin Universal Music Romania în formatele dublu vinyl "red color", CD, și pe platformele online de streaming și download. Acesta a fost înregistrat în studioul formației

Vița de Vie, mixat și produs împreună cu Adrian Despot și masterizat în New York la MASTERvargas Studio. Fotografia care apare pe copertă a fost realizată de Valeriu Cătălineanu, iar de artwork și editare s-a ocupat Costin Chioreanu.

NEXT EX lansează „Runaway”, al patrulea single extras de pe primul album, „Mistakes”, lansat la final de noiembrie în Club Control din București și care cuprinde 7 single-uri, două dintre ele având deja și videoclip. NEXT EX readuce sound-ul trap-pop-alternativ, ilustrat printr-un videoclip regizat de Radu Osaciuc. Single-ul „Runaway” completează trilogia de monologuri interioare începută odată cu „Hey, girl (Self-Conscious Talk)”. Videoclipul evidențiază cuvintele cheie din „Runaway”. Muzica & versurile: Robert Acsintoaie & Andrea Sofronie. Mix/Master: Dan Georgescu @ UNDA Recording. Formația consideră că discul exprimă cel mai bine traseul evolutiv parcurs în cei 2 ani petrecuți atât în studio, în sala de repetiții, cât și pe scenele autohtone și internaționale.

Băieții de la **ALEX and the FAT PENGUINS** au fost foarte marcați de războiul din Siria, care a afectat milioane de oameni, lansând single-ul "Amiral". Sensul piesei nu se oprește la conflictul armat, ci și la conflictul interior al celor implicați în această tragedie. "Amiral" vorbește despre neputința soldatului care nu poate accepta faptul că a pierdut războiul cu sine însuși. Alex & The Fat Penguins este o formație de indie-rock formată din: Alex, Mihai, Septimiu și Ionuț (Gamanu).

JINXY VON D'ERS a lansat "Sugar Rush", un nou single și videoclip. "Sugar Rush" este cel mai nou single al trupei JINXY VON D'ERS și a fost lansat împreună cu un videoclip oficial. Melodia a fost înregistrată, mixată și masterizată de Vadim Paloș, la Cutover Studio București și va fi inclusă pe albumul de debut, programat pentru anul 2018. Videoclipul a fost regizat de Emilian Floareș (Helen Film). "Dacă piesa anterioară, "Glow", a fost concepută plecând de la ideea de Alternative Rock balansat, cu strofe soft, contrastând cu refrane și bridge-uri agresive, noul single "Sugar Rush"

prezintă o altă față a formației, aceea de Alternative Punk, cu un ritm uptempo de la început și până la sfârșit" - au transmis fanilor cei de la JINXY VON D'ERS.

SIGRID. După debutul cu piesa "Don't Be Sorry", SIGRID lansează cel de-al doilea single, "Feed The Flame", o melodie cu un mesaj aparte despre lupta interioară a artistului. Conceput inițial ca un proiect paralel al celor de la TAINE, acesta a început să prindă o viață proprie, fiind

lansat oficial live în cadrul festivalului Posada Rock 2017. Noul single beneficiază de un videoclip produs de

BlackSun Pixels. Componenta **Sigrid**: Sigrid Cornea - voce, Petre Iftimie - chitară, Teo Popp - baterie, Alexei Nichiforof - bass, Andy Ionescu - chitară / voce.

The HUMANS lansează primul single, "Îndură inima". Noul proiect muzical este alcătuit din Cristina Caramarcu, Adrian Tetrade, Alin Neagoie, Alexandru Cismaru și Alex Matei, toți fiind foști membri ai formației Jukebox, care au colaborat de-a lungul timpului cu artiști renumiți din România și au făcut parte din echipa unor emisiuni de succes ca Vocea României, Dansez pentru tine și Cronica Cărcotașilor. The Humans este proiectul muzical în jurul căruia se desfășoară emisiunea Zaza Sing, prezentată de Liviu Vârciu, Cristina fiind cea care intervine în prezentarea pieselor care urmează să fie cântate de concurenții emisiunii. Piesa a fost compusă de Cristina Caramarcu, Cristian Pistol și Christian Teodoru Ilie în studiourile Akcent Music, iar clipul a fost regizat de Dragoș Dordea.

Formația **BRETHELAST** a lansat în exclusivitate pe Zonga un nou single în limba română, "Ascuns în pereți", care vine ca o continuare pentru "Monstrul", piesa cu clip lansată anterior. „De data aceasta actorul principal, afectat de revolta trupei din "Monstrul", se retrage să scape de noua stare de apăsare dobândită, dar chiar și în

singurătate începe să audă formația cântând, să o vadă la tv, accentuându-i angoasa și obligându-l să se ducă să îi caute și să îi înfrunte” – a declarat formația. Piesa a fost înregistrată la Real Sound and Vision, de Vladimir Ivanov (Pinholes, Brad Pits), de asemenea mix/master de Vladimir (BlueCat Studio). Videoclipul a fost filmat de Anya & Vladimir, cu ajutor pentru cadrele cu drona din partea lui Florin Ciorică, editat de Anya (BlueCat Studio) și a fost lansată în eter cu ajutorul Zonga și Universal Music Romania.

Florin-Silviu URSULESCU

Albumul cu amintiri

Emisiunea "Familia Favorit", prezentată de Paul Surugiu-Fuego la TV Favorit, este una dintre foarte puținele (alături de "Opriți timpul" a Corinei Chiriac de la Național TV) de pe micul ecran unde sunt invitate cu regularitate vedetele muzicii ușoare tradiționale – de fapt adevăratele VEDETE, nu cele prefabricate, cărora li se atribuie fals această titlatură, în presa mondenă. Și nu numai că apar, dar li se acordă spații

ample, având timp să cânte în voie, dar să și vorbească, să-și prezinte activitatea, noile melodii sau discuri. În această postură s-a aflat nu o dată Natalia Guberna, solistă valoroasă, dar extrem de modestă și de discretă, ceea ce în ziua de azi este un real defect... La una din aceste emisiuni, Natalia Guberna, din partea căreia așteptăm editarea unui album la

casa de discuri Eurostar, s-a fotografiat alături de amfitrion, cu care am vedea-cândva înregistrând un duet!

Irina și Fuego: „Valurile vieții”

Un album interesant, înregistrat (în studiourile ADM din Chișinău și Euromusic din Cluj-Napoca) alături de reputata orchestră din Chișinău "Lăutarii", careia îi aparțin orchestrațiile, dirijor Nicolae Botgros. Am spune chiar special, fiindcă în cuprinsul său întâlnim puține piese originale (Edmond Deda, Nicolae Sabău sau Nelu Vlad), majoritatea venind din folclor, dar cu texte, am spune, adaptate și semnate de Carmen Aldea Vlad sau de actrița comică amatoare Jeni Nicolau. CD-ul include și un booklet atractiv, cu fotografii și declarații ale protagoniștilor. Sunet: Andrei Lifenco, Alexandru Malschi. Masterizare: Alex Malschi. Producător muzical: Fuego, Puică Dat Florin. Producător: Euromusic (sub eticheta căreia este editat albumul) și Fuego. Este evident că după ce au împodobit împreună bradul de Crăciun, Fuego și Irina Loghin au dat la iveală un nou produs de succes, într-o colaborare ce continuă și care i-a dus, la începutul anului 2018, într-un mai lung turneu în SUA și în Canada. (L. PRUNDU)

Horia Moculescu, un campion mereu învingător

...asta pentru că mai sunt și campioni care pierd, din când în când. Am făcut această trimitere fiindcă muzicianul a practicat sportul de performanță în tinerețe, ceea ce se vede din plin, fiind la fel de plin de energie și de vervă la 80 de ani (s-a născut la Râmnicu-Vâlcea la 18 martie 1937). Existența sa a fost mereu tumultuoasă, n-a stat o clipă locului, ca și astăzi, când trebuie să-ți păzești spatele când e prin preajmă, găsește mereu ceva să te surprindă! A făcut școala primară în orașul natal, liceul la București și la Turda, apoi a urmat cursurile Facultății de Construcții din București și ale Institutului de mine din Petroșani (dar în mină chiar nu-l vedeam!). Din 1962, după ce fusese 2 ani pianist-corepetitor la Teatrul de estradă din Deva, bazându-se pe lecțiile private de pian din copilărie, devine artist liber-profesionist (șef de formație, solist vocal), devenind membru al UCMR în 1974. Sunt de-a dreptul legendare serile oferite în fruntea orchestrei sale la restaurantele "Ambasador" din București (unde a avut-o invitată și pe celebra bulgăroaică Lili Ivanova, pe atunci la începutul carierei; cu bateristul veteran Miky Mănăilă am depănat nu o dată, în Suedia, amintiri din acea perioadă de neuitat) între 1963 și 1969; "Modern" (până în 1974) și "Marea Neagră" din Mamaia. A colindat lumea în fruntea propriei sale orchestre, întreprinzând turnee în Canada (de 10 ori), SUA (de 7 ori), Bulgaria (4), URSS (3), Suedia (2), Israel, Danemarca, Cehoslovacia, RFG, Italia. Creația lui este absolut impresionantă, cu peste 450 de melodii de muzică ușoară, muzica la 12 filme de lung-metraj, la un serial TV (celebrul "Pistruiatul"), la un film de desene animate, la 3 spectacole de teatru. A semnat o comedie muzicală, "Vraja dragostei", la Teatrul muzical din Brașov, două spectacole de revistă cu un ansamblu creat de el la Râmnicu-Vâlcea (cu unul din ele a triumfat în "Cântarea României"!); precum și musical-ul "Sfânt și păcătoși" la Teatrul "Fantasio" din Constanța, care a cucerit nu mai puțin de 12 premii la Festivalul național al teatrelor de revistă, în 2000. Până în 1989 a fost un adevărat colecționar de premii la toate concursurile naționale (Mamaia, "Melodii", "Șlagăre în devenire"), iar după aceea și-a mai adăugat în panoplie "Trofee" la Mamaia, "Melodii ale anului", dar și-a ilustrat și talentul interpretativ, aducându-i un Trofeu la Mamaia, în 1996, compozitorului brașovean Dan Pavelescu, căruia i-a cântat piesa "E toamnă în septembrie". În 2009 i-a fost conferit Marele Premiu al Uniunii compozitorilor și muzicologilor, a fost de două ori laureat la Gala revistei "Actualitatea muzicală", editată de UCMR, dar și pe plan internațional a avut o sumedenie de recunoașteri, cu premii de creație cucerite la Moscova, Dresda, Los Angeles sau la "Orfeul de aur", în Bulgaria, pentru cea mai bună orchestrație a unui cântec bulgăresc. Între miile sale apariții pe micul ecran amintim cele 400 de emisiuni realizate la TVR2 (și prezentate împreună cu actrița Alexandra Velnicuic), "Atenție, se cântă!" singurul program profesionist consacrat muzicii ușoare de pe toate posturile noastre TV, un unicat în materie. A îndeplinit două funcții importante, din ambele plecând în postură de demisionar: secretar al UCMR (1990-1992) și director al Departamentului "Divertisment" al TVR (1997-2000). Dar "Anul 2000", cunoscutul său șlagăr, i-a adus și o bucurie: devenit "Locul potrivit", în versiunea hip-hop a lui Guess Who, a fost cel mai difuzat hit al anului respectiv. În

ultimii ani face parte cu regularitate din juriile celor mai puternice festivaluri de muzică ușoară din țară, cel internațional de la Brăila ("George Grigoriu"), cele de la Amara ("Trofeul tinereții") sau Focșani ("Florentin Delmar"), la acestea din urmă fiind și președinte al juriului. Între distincțiile cu care pe drept cuvânt se mândrește se numără Ordinul "Meritul cultural" în grad de Cavaler, Premiul de excelență la "Romanian Music Awards", titlurile de "Cetățean de onoare" la Râmnicu-Vâlcea și Focșani, premiul special la Mamaia în 2010 pentru melodia "Vreau", premiul I la festivalul de la Mamaia, secțiunea Creație, în 2012, pentru "Tăcerile de fier", premiul "Compozitorul anului" din partea revistei "Actualitatea muzicală". Ar fi o sarcină riscantă să alegem doar câteva titluri, lansate într-o carieră prodigioasă. Le amintim aici doar pe cele care nu figurează pe albumul de față, pentru care compozitorul s-a oprit în general la piese mai puțin difuzate: "Noaptea la rând", "Pentru tot ce-a fost, îți mulțumesc!", "Apă și foc", "Glasul meu, tăcerea mea", colaborarea sa cu poetul Mihai Maximilian fiind absolut exemplară.

Horia Moculescu a fost un adevărat erou al festivalului de la Mamaia, unde a debutat în 1965, dar în postură de solist, fiind distins cu un Premiu special și cu o Mențiune de interpretare. El a condus către Mențiuni melodiile cărora le-a dat viață, "Cânt de dragul cui mi-e drag" de Aurel Giroveanu și "N-am știut să te păstrez" de Noru Demetriad. Din 1971 începe să intre în palmaresul festivalului în ipostază componistică, la primele sale participări cucerind de fiecare dată mențiuni: "A fost odată can-povești" (solist Dan Spătaru) în 1971, "Cântec" (Cvintetul Horia Moculescu) în 1973, "Dacă vrei dragostea mea" (Corina Chiriac, Marina Voica) în 1975. Era perioada când fiecare cântec beneficia de două versiuni interpretative, cum s-au petrecut lucrurile în 1976, când creația sa "Părinții mei", cântată de Corina Chiriac și Aurelian Andreescu, cucerește premiul III. De la reluarea festivalului, întrerupt în 1976, este prezent aproape an de an: Premiul juriului pentru "Apă și foc" (Corina Chiriac) în 1983; premiul III pentru "Nu te cunosc" (Cornel Constantiniu), dar și recital alături de soția sa Ana-Maria, în 1984; Trofeul în 1985, pentru "Păi de ce?" (Corina Chiriac) și "Leagănul meu" (Dida Drăgan); premiul special al juriului pentru "Și ieri, și azi, și mâine" (în duet cu Corina Chiriac), precum și din nou recital alături de soția sa, actrița Ana-Maria Moculescu; în 1987 titlul de Laureat pentru cântecul "Să păstrăm ce-i frumos" (Adrian Daminescu) și aceeași distincție în 1989 pentru "Izvorul meu de dragoste" (Bogdan Bradu). În 1988 este recompensat cu premiul I pentru "Glasul meu, tăcerea mea", cu același Bogdan Bradu, descoperirea sa în postură de solist de muzică ușoară (ulterior a cântat și în legendară formație Phoenix), ca și Daminescu, de altfel, venit dinspre rock. Un alt solist crescut la școala rockului, Gabriel Cotabiță, îi duce către premiul III, în 1991, melodia "Ce mai vrei?", iar în 1992 către premiul II "Dacă lumea ar fi a mea". În același an, pe scena de la Mamaia, Moculescu se alătură altor vedete, cântând celebra "Hey Jude" în acompaniamentul Orchestrei de muzică ușoară a RTV, dirijate de Ion Cristinoiu. În 1995 propune un alt nume care va face carieră, inclusiv internațională (actualmente în Franța), delicata Otilia Romea, cucerind premiul I cu piesa "Drag mi-e omul meu, drag". La aceeași ediție primește două distincții (Premiul Uniunii criticilor muzicali "Mihail Jora" și Premiul Reprezentanței UNICEF), pentru "Ascultați copiii care plâng", solist Adrian Daminescu.

Nu întâmplător am trecut în revistă participările premiate la festivalul de la Mamaia, pentru că o parte din titlurile de pe CD-ul de față au fost lansate și aureolate cu distincții importante la competiții majore. În această categorie intră și celebrul concurs al Televiziunii Române, "Șlagăre în devenire", realizat de Titus Munteanu și ale cărui ediții, 21 la număr, le-am prezentat cu bucuria de a fi părtaș la lansarea a peste 200 de cântece minunate de muzică ușoară românească. Horia Moculescu a avut 8 participări, toate până la ediția a XIII-a, 5 dintre ele încununată cu premii, nu mai puțin de 4 dobândind distincția supremă, Premiul Juriului. Este vorba de "Pentru tot ce-a fost îți mulțumesc" (Corina Chiriac), "Mamaia, Mamaia" (Song), "Inima ta" (Corina Chiriac), "Pământ" (Marina Florea), în timp ce piesa cântată de el însuși, "Primăverii n-ai ce-i face", a obținut Premiul de popularitate. Pe scena aceleiași competiții a fost finalist și cu melodiile "Vis de păpușă" (Ana-Maria Moculescu)-la ediția când a susținut un recital Lili Ivanova, vechea sa cunoștință, "Dragoste de mamă" (Angela Similea), "A mai trecut un an" (Un an de dragoste), aceasta cântată de el în duet cu soția sa Ana-Maria.

Câteva din melodiile de pe acest CD apar în enumerările de mai sus, dar, cum spuneam, protagonistul albumului a ținut să ne reamintească și titluri pe nedrept mai puțin cirkulate și difuzate. Astfel, "Mai gândește-te" a fost primul său șlagăr, lansat împreună cu Dan Spătaru la Radio în 1966. Povestea cunoscutei melodii "Ce vrei să faci din mine" e interesantă, ca de altfel toate istoriile cântecelor marca Moculescu. Compozitorul intenționa să încredințeze piesa fie Marinei Voica, fie lui Aurelian Andreescu, dar Mihaela Mihai i-a solicitat un cântec special pentru festivalul internațional "Cupa Europei" de la Knokke-le-Zoute, din Belgia. Cum a doua zi materialul muzical trebuia trimis, Horia Moculescu a orchestrat între orele 15 și 23, victoria echipei României datorându-se și interpretării vibrante a acestui șlagăr. Pe un LP Electrecord apărut în 1975 au fost gravate "Eu și tu" (compusă încă din 1969, în cursul unui turneu în Suedia, cu text elaborat abia după 6 ani), "Singurătatea mea" (Nu te mai vreau) - rod al aceluiași fecund turneu scandinav și "Cântec de leagăn", toate trei propuse inițial marelui public în emisiuni radiofonice. "Fir de busuioc" (1976) a fost prima piesă în manieră etno încredințată Corinei Chiriac. "Cântec" (Fluieraș de fag) a marcat o altă premieră la Mamaia, în 1973, în versiunea vocală remarcabilă a Cvartetului Moculescu (a doua variantă: Eva Kiss), alcătuit din compozitor, Ovidiu Romanu, Sergiu Zagardan, Silviu Hera. Scriam la un moment dat că aproape nici una din piesele de top purtând brand-ul Moculescu n-a avut o... naștere banală. Iată de pildă faimoasa "Salcia" (De-ai fi tu salcie la mal), cu versurile memorabile aparținând bunului prieten Mihai Maximilian. N-o să vă vină să credeți, dar acest cântec emblematic a fost respins de comisia de selecție de la Mamaia atât în 1973, cât și în 1974!! La această din urmă ediție, însă, Mihaela Mihai l-a introdus în recitalul său. Moculescu a fugit câteva zeci de minute de la restaurantul Modern, unde cânta cu orchestra sa, și a "prins", pitit într-un colț, pe treptele de la intrarea în Teatrul de vară, exact momentul triumfului, când lumea ovaționa ridicată în picioare. Vă dați seama că din acea clipă s-a decis ca în recitaluri să nu mai figureze nici o piesă respinsă de juriu! Pe disc, ca și în kardex-ul radio, există și o foarte reușită versiune a Angelei Ciochină. "Anul 2000", de care am amintit, a fost înregistrată cu un grup de copii din Corul Radio, bucurându-se din anul lansării, 1972, de un succes constant. Două titluri sunt legate de vocea inconfundabilă a lui Gabriel Cotabiță. "Prima iubire și ultima", lansată la sfârșitul anilor 80, este

inclusă cu regularitate în toate recitalurile sale de îndrăgitul interpret, în timp ce prin "Ce mai vrei?", Moculescu i-a oferit, la Mamaia 1991, o altă partitură decât cele cu care ne obișnuise ex-craioveanul. "Mai dă-mi o speranță" s-a bucurat de un mare succes la festivalul internațional "Orfeul de aur", de pe litoralul bulgăresc al Mării Negre (a dispărut Mamaia, a dispărut și acesta...). "Inima ta" (Ba nu, ba da!) a fost distinsă, cum spuneam, cu Premiul Juriului la ediția a VIII-a a concursului "Șlagăre în devenire", exact când Corina Chiriac împlinea 30 de ani! "Ascultați copiii care plâng" înseamnă nu doar cele două distincții cucerite la Mamaia 1995, ci și emoția uriașă provocată la audierea acestei piese, însuși Adrian Daminescu plângând la refren... La ediția a IX-a a atât de prolificului concurs TV "Șlagăre în devenire", Horia Moculescu și-a cântat, alături de grupul vocal Choralis îndrumat de Voicu Enăchescu, compoziția "Primăverii n-ai ce-i face", câștigând Premiul de popularitate, votat de juriile aflate în studiourile teritoriale Radio-TV. Un alt gest nonconformist al compozitorului a fost cel legat de interpretul nevăzător George Nicolescu, interzis, din acest motiv, pe micul ecran. Ei bine, la festivalul "Melodii" din 1983, de la Palatul sporturilor și culturii din București, Moculescu însuși l-a condus de mână la microfon, "Fântânile albastre" bucurându-se de un succes

răsunător. Ocazie de a ne aminti ce om înțelegător, tolerant, protejându-i pe compozitori și interpreți a fost secretarul de stat de la Consiliul culturii, Ladislau Hegheduș! "Un an de dragoste" (A mai trecut un an), cântec finalist la ediția a XIII-a a competiției "Șlagăre în devenire" (1983), a evidențiat un text special, receptat ca atare de public. "Te voi aștepta" a figurat în coloana sonoră a filmului regizat de Mircea Mureșan, "Maria și marea", pe un scenariu de Radu Tudoran, solista Florina Cupșa, maramureșeancă, având în prezent o notabilă carieră peste hotare. Am amintit la un moment dat de premiul I

obținut la Mamaia 1995 de "Drag mi-e omul meu, drag", piesă cu delicate irizări folclorice, în care Moculescu este maestru. Cu interpreta acestui cântec, Otilia Romea, compozitorul a editat în anul următor un album de autor, "Revelație", cu texte de Eugen Rotaru (discul a fost premiat de revista "Vedete", între altele). Inovator, Horia Moculescu introduce un pasaj "rap" în melodia "Plec", înscrisă la Eurovision 1991 și cântată de Corina Dogaru (deținătoare a Trofeului Mamaia) la festivalul "București 1992" de la Sala Palatului, o inițiativă bună la data respectivă, dar stinsă rapid din cauza managementului defectuos. Așa cum și "Rugă", pe un text tulburător al lui Mihai Maximilian, a provocat un adevărat șoc la difuzarea sa la radio, în 1990. "Tăcerile de fier" încheie un ciclu și marchează dispariția unei epoci de nedepășit pentru muzica ușoară românească: festivalul de la Mamaia a fost înființat în 1963, a fost întrerupt între 1976 și 1983 și a suferit în 2012... La această ultimă ediție, Horia Moculescu, debutant la Mamaia în 1965, a câștigat Trofeul festivalului primind note de 10 pe linie! Pentru "Tăcerile de fier", piesă adusă la rampă în maniera sa inconfundabilă, compozitorul a combinat două poeme ale regretatului poet George Țârnea.

Compozitor, pianist, șef de orchestră, interpret, om de televiziune, membru în jurii prestigioase, promotor al bunului-gust în muzică, Horia Moculescu este o personalitate uriașă, un campion al șlagărului românesc de muzică ușoară, în favoarea căruia a luptat pe toate baricadele. Albumul de față este doar o părțică din tezaurul de melodie și poezie dăruit genului de acest creator care aparține unei generații cum am vrea să se mai nască...

Octavian URSULESCU

Răzlețe

Un festival internațional de film în care muzica să fie în prim-plan chiar că este ceva ieșit din comun. Așa s-au petrecut lucrurile la cea de-a V-a ediție a festivalului internațional de film etnografic, FIFE, de la Zlatna, jud. Alba. Pe stadionul din localitate, timp de trei seri, în decorul mirific al Munților Apuseni, care se profilau în zare, au evoluat zeci de artiști valoroși din întreaga țară, în așteptarea deciziilor juriului prezidat de actorul Mircea Diaconu. Organizatori meritoși au fost Primăria orașului Zlatna, Consiliul local, Casa de cultură "Horea Popescu", Consiliul județean Alba (președintele Ion Dumirel este un mare iubitor de muzică, sprijinind în egală măsură festivalul de romanțe de la Zlatna și pe cel folk de la

Alba-Iulia), Centrul de cultură "Augustin Bena" din Alba-Iulia. Este un adevărat miracol ca într-un oraș mic să aibă loc un eveniment de o asemenea rezonanță (s-au înscris nu mai puțin de 971 de filme din 99 de țări, datorită listării pe platforma de mare audiență Film Freeway!!), meritele primarului Silviu Ponoran, fiu de muzician, fiind indiscutabile, el având colaboratori pasionați și destoinici în Evelina Cîmpean, Cosmina Bogdan și Ionel Brătian. Parteneri media: "Actualitatea muzicală", TVR, Radio România Cluj, Digi 24, "Ultima oră". Între noutățile actualei ediții: constituirea Asociației de dezvoltare intercomunitară "Țara Moșilor" (ca de obicei, parada ce deschide festivalul, cu sute de participanți în costume populare, este impresionantă) și plimbarea cu trenul de epocă numit "Crăița". Programul artistic a inclus o sumedenie de soliști și grupuri, orchestre și ansambluri, elevi și studenți cu pregătire muzicală, dansuri germane, grecești și maghiare, spre bucuria unui public numeros și generos. Aplaudat a fost recitalul de muzică ușoară al lui Emanuel Cârstea, 22 de ani, cu lauri în trecut la "Mamaia copiilor" și la "Suflet de stea" de la Aleșd. Vedetele programului folcloric au fost Marius Ciprian Pop, Lavinia Goste și Marius Zorilă, dar de cel mai mare interes s-a bucurat recitalul incandescent al formației Talisman, formația condusă de Alin Oprea (vocal, vioară, pian) aniversând cu această ocazie 20 de ani de la înființare. N-au lipsit titlurile reluate în cor de tinerii care au invadat extaziați gazonul (după concert ei au rămas să danseze la o originală discotecă în aer liber): "Numai una", "E ziua ta", "Iartă-mă", "Eu te-am iubit", "Galbenă gutuie", "N-am să te

uit" și, se înțelege, "Atât de singur". La final, juriul (din care au mai făcut parte regizorii Copel Moscu, Toma Enache, Cristi Toporan) a anunțat premiile festivalului internațional de film etnografic. Premiul pentru cea mai bună coloană sonoră (distanțată importantă, de aceea la ediția viitoare se impune invitarea unui specialist în domeniu) a revenit filmului "GAMMA, universul maestrului" (Rusia), scenariu și regie Angela Guseva, dedicat compozitorului Eugen Doga.

În Capitală, spectatorii au avut ocazia să aplaude câteva zile la rând artiști de valoare în cadrul "Zilelor Bucureștilor" (dragii edili, acesta e pluralul corect!), mai precis la "Târgul Bucureștilor". Aici s-a detașat printr-o evoluție superlativă formația Alesis, condusă de Alina și Romeo Negoiasă, cu un recital ce a reunit pe scenă nu mai puțin de 35 de persoane, instrumentiști, trupa de dans sportiv, plus ansamblul de dansuri populare "Florica". Dacă în cel mai mare oraș al țării este ceva firesc, absolut uluitor a fost un adevărat festival muzical propus de un primar de toată isprava, Gheorghe Marin, care conduce de ani buni destinele celor din frumoasa comună Barcani, din jud. Covasna. Pe scena amplasată, ca și la Zlatna, într-un feeric decor montan și în fața miilor de spectatori entuziaști au defilat pe scenă zeci de artiști, într-o desfășurare demnă de orice capitală de județ sau... de țară. Judecați și dvs.: la o sărbătoare comunală a fost aplaudat, cu un program instrumental de factură clasică ("Dansul săbiilor" de Hacıaturian, "Brindisi" din "Traviata" de Verdi, "Time to say goodbye" sau "You raise me up") oboistul Adrian Petrescu, de la Filarmonica "George Enescu"! El este originar din orașul vecin, Întorsura Buzăului, adevărată pepinieră de toboșari, aici fiind născuți Vlad Tohănean (big-bandul Radio dirijat de Ionel Tudor) sau Flavius Hosu (Phoenix). Au fost reprezentate toate genurile muzicale, așa cum este normal, date fiind gusturile diverse, dar de fiecare dată cu nume importante din aria respectivă: Aurel Tămaș (muzică ușoară, dar și populară), Cornelia Catanga (lăutărească), Aurel Pădureanu (muzică ușoară românească veche), Ionuț Langa (folclor patriotic). Tămaș n-a ocolit hit-urile de muzică ușoară de pe albumele "Am trup de vânt" și "Furtuni de vise", îndeosebi "Caravana", în timp ce Aurel Moldoveanu, dezlănțuit, cu o

energie formidabilă, a fost nevoit să cânte bună parte din succesele sale, la solicitarea publicului: "Du-te, dor!" (compoziția sa premiată în 2000 la Mamaia), "Zamfira", "Lorelei", "Sunt moldovean", "Ulciorul", "Mândro", "Săraca față săracă" (ar fi însă de dorit să elimine pasajul vulgar), "Ochii tăi", "Frumoasă și rea", "Fata primarului", titluri extrase de pe albume cu tiraje mari, cum ar fi "Poveste fără sfârșit", "Ce frumoasă ești!", "Balada copilului fără tată". Cu o asemenea distribuție, ne întrebăm pe cine va mai "convoca" anul viitor primarul Gheorghe Marin? Orice e posibil, orchestră simfonică, vedete internaționale (cum v-ar suna: "Julio Iglesias la Barcani!"), Loredana, Bănică sau Brenciu!

U. OCTAVIAN

Ianna Novac – „Viața e frumoasă”

Cel mai nou videoclip lansat de Ianna, fosta componenta a trupei A.S.I.A (2004 - 2006), a fost lansat cu ocazia unui eveniment special, alături fiindu-i colegi de breaslă, prieteni, fani, dar și soțul ei, tenorul Octavian Dobrotă, membru al trupei „Distinto” (în aceeași zi au aniversat 14 ani de căsnicie), dar și fetița lor. În rolul principal a fost chiar micuța Erika, în vârstă de 4 ani și jumătate, care a făcut furori la filmări. Ianna a fost acompaniată de quartetul „Arpeggione”.

„Viața e frumoasă” este o melodie de suflet, lansată cu o săptămână înainte ca interpreta să împlinească 34 ani, cu

un mesaj optimist, textul fiind semnat de Narcis Constantin Avădănei, iar muzica de Nicola Piovani, după coloana sonoră a celebrului film Italian „La Vita e Bella”. Regia și scenografia videoclipului au fost semnate de Anthony Icuagu, iar ținutele de designerul Clara Rotescu. „Cu această piesă am dorit să transmit doar o stare de bine în care sper ca sufletul celor care mă ascultă și care mă privesc să se identifice cu vocea, melodia diafană și versurile simple, dar profunde” – a spus Ianna, una dintre foarte puținele interprete care abordează cu succes genul pop-opera. „Îmi doresc să trezesc în conștiința fiecăruia ideea de a realiza că viața poate fi frumoasă”.

Originară din Rep. Moldova, Ianna și-a început cariera de la vârsta de cinci ani, urmând cursuri de canto și de pian. „Tot timpul am cântat, de mică, pentru că acesta era și sensul vieții mele”. A urmat timp de unsprezece ani cursurile Școlii de Muzică din Chișinău, la clasa de pian, apoi, după ce a obținut o bursă de studiu din partea Președenției României, s-a stabilit la București. A absolvit Liceul de Muzică „Dinu Lipatti”, secția Canto Clasic în anul 2001, la clasa profesorului Octavian Dobrotă, care i-a devenit mai târziu soț. Patru ani mai târziu, Ianna a absolvit și Universitatea de Muzică București, tot Canto Clasic, la clasa profesoarei Olimpia

Urs. Are un palmares impresionant de premii și trofee ce i-au recompensat activitatea artistică: Premiul „Vocea de Aur de pese Prut”, Trofeul „Gala femeilor de Succes”, Premiul Publicului și premiul II la Eurovision România, Premiul pentru cea mai bună evoluție muzicală din Rep. Moldova a anului 2004, oferit de „Euro TV” Chișinău, Premiul III la „Slavianski Bazar” - Vitebsk, Belarusia, Premiul Special „Jocurile Delfice” - Chișinău, „Diploma pentru succese remarcabile în domeniul Artelor” și „Diploma pentru merite deosebite în promovarea culturii” oferite de Ministerul Culturii din Rep. Moldova, Premiul Special „Hariclea Darclée” - Brăila, Premiul Special și Premiul Presei „Vladimir Ivasiuk” - Ucraina, Trofeul „Tineretii” și Premiul I - Amara, Premiul III și Premiul Special „Constelația Trofeelor” - Bârlad, Trofeul „Flori de mai” - Slobozia, Premiul III la Festivalul Național de Interpretare „Aurelian Andreescu”, Trofeul și Premiul I „Maluri de Prut” - Chișinău, Premiul III - „O melodie în premieră” - Chișinău, Trofeul „Steaua de Aur” - Chișinău. Ianna Novac a fost în 2001 laureată a concursurilor de frumusețe Miss Moldova și Miss Italia nel Mondo, Salsomaggiore, Italia.

La scurt timp după ce a devenit mămică, soprana Ianna Novac, care a cântat alături de Francesco Napoli (au lansat albumul „Come h’o fatto” - Universal Germania), Alessandro Safina și de trupa Distinto a reușit o performanță remarcabilă. Videoclipul piesei „Una furtiva lagrima” (regizor Bogdan Albu) a fost difuzat pe Classical Music TV (C Music TV) Londra, unul dintre cele mai importante posturi de muzică pop-opera și crossover. Acesta poate fi vizionat în peste 100 de țări și este recunoscut pentru promovarea celor mai importanți artiști, precum Sarah Brightman, Andrea Bocelli, Il Divo, Adele, Björk, Bobby McFerrin, André Rieu, Paul Simon, fiind desemnat de trei ori „Best Music Channel” la Gala Premiilor Eutelsat TV. „Nu îndrăzneam nici măcar să visez la așa ceva, dar speram că într-o zi să ajung aici...” – spunea atunci interpreta care tocmai lansase albumul „Open Your Eyes”. „Din momentul în care am fost contactată de echipa de la Classical

Music TV pentru a-mi cere dreptul de a transmite videoclipul, nu mă mai trezeam din acel vis frumos care mi s-a-implinit!”.

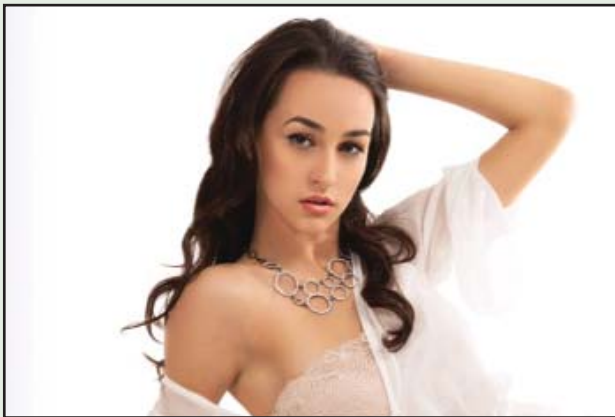
Și, probabil că nimic nu e întâmplător, Ianna Novac și Octavian Dobrotă se pregătesc de sărbătoare: lansarea albumului aniversar „10 Ani - Distinto”.

Text și foto: **Oana GEORGESCU**

Miss Mary

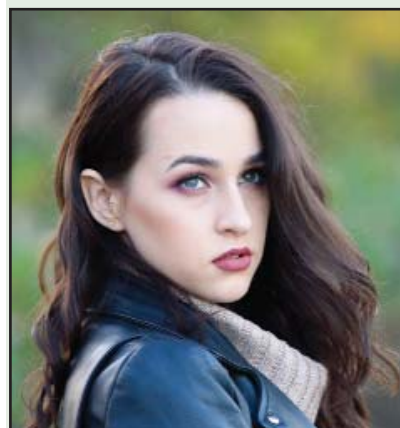
Maria Alexandra Florea a fost descoperită de compozitorul Jolt Kerestely, încă de când era copil. Acesta i-a compus numeroase melodii, cu care foarte talentata solistă a cucerit zeci de premii la competițiile destinate vârstei ei. Anii au trecut, Alexandra a devenit o adolescentă nu numai frumoasă, dar și înzestrată cu talent actoricesc, nu doar muzical. Dovadă că în urmă cu doi ani a reușit la examenul de admitere atât la Universitatea Națională de Muzică din București, cât și la cea de Artă Teatrală și Cinematografică. La sfatul lui Kerestely, având în vedere că oricum are o carieră muzicală promițătoare, ca și cunoștințe în domeniu, a optat pentru teatru, fiind în prezent studentă în anul III la Actorie, la UNATC "I. L. Caragiale", pregătindu-și cu entuziasm proiectele de licență, pentru că activitatea în studio n-a dus la neglijarea studiilor. Maria Alexandra Florea a adoptat pseudonimul Miss Mary și are o viziune clară și ambițioasă asupra viitorului său: "Întotdeauna am simțit că muzica mea poate fi consumată și apreciată de mai multe categorii de melomani. Am știut că orizonturile mele nu se limitează doar la granițele țării în care m-am născut. Din acest punct de vedere, 2017 a fost pentru mine un bun start pentru a mă concentra pe colaborări cu oameni dinafara țării, experiență care mă face să evoluez în fiecare zi. Oportunitățile s-au înmulțit considerabil, iar ceea ce, lucru esențial, nu mai este acum condiționat de nici un "trend"

radiofonic. Ador să cunosc oameni noi și, chiar dacă acest lucru se întâmplă deocamdată doar în mediul online, este o oportunitate extraordinară de a cunoaște oameni talentați și de a-mi perfecționa compozițiile. Cred cu înverșunare că un solist ar trebui să aibă un aport destul de consistent în melodiile pe care le interpretează". Pentru că Miss Mary a trecut peste dezamăgirea cruntă de acum câțiva ani, când n-a ajuns în SUA, unde fusese invitată la o manifestare circumscrisă faimoaselor premii Grammy, și s-a concentrat serios pe elaborarea unor piese de succes, inclusiv internațional. În această categorie ar intra "Hainele mele", piesa din acest an în care colaborează cu rapper-ul F. Charm, și care se adaugă celor din anii anteriori:

"Open", "Când soarele mă chema", "Lacrimi din stilou". Proiectul pe plan extern a debutat cu o colaborare cu doi tineri foarte talentați, prieteni buni, care activează sub titulatura "It's Different". Prima piesă lansată alături de ei a fost "Shadows", din ianuarie 2017, care s-a bucurat de succes atât în Europa, cât și în America de Nord și de Sud, cu audiențe grăitoare: 3,8 milioane de vizualizări pe youtube și 2 milioane de stream-uri pe Spotify. La puțină vreme a urmat o a doua

piesă în aceeași formulă, "Outlaw", cu 3,1 milioane de vizualizări pe youtube și 1,1 milioane stream-uri pe Spotify. Cântecele "Outlaw" a fost inclus pe o compilație a celor mai bune piese drum&bass ale anului 2017! Din acest moment, s-au intensificat propunerile pentru colaborări, Miss Mary fiind contactată de foarte mulți producători, în urma succesului celor două melodii lansate pe platforma NCS. A compus o serie de piese, a încercat diverse stiluri și a lucrat cu mulți artiști, producători și instrumentiști străini, îmbunătățindu-și și perfecționându-și maniera componistică. Noile cântece urmează a fi lansate anul viitor. Deocamdată, tânără artistă se bucură din plin de succesul celei mai recente piese, "Maria, Maria", feat. DJ Mari Ferrari, care ocupă locuri fruntașe în topurile din Rusia, Turcia sau Grecia, urmând a fi licențiată și în restul Europei. Un alt cântec lansat de curând, deocamdată doar pe platforma Spotify, este "Tell Me What To Do", feat. Angerwolf. Datorită creșterii exponențiale a celor care aderă la acest gen de muzică, drum & bass, experimentul s-a dovedit a fi benefic pentru Miss Mary, fiind mai mult decât evident că evoluția sa artistică s-a înscris pe o pantă ascendentă. Înafara compozițiilor pe care i le-a încredințat în trecut, Jolt Kerestely a inclus-o de fiecare dată pe Miss Mary pe discurile sale, cu

piesa "Gânduri împlinite", pe versuri de Marian Stere. Cântăreață, compozitoare, viitoare actriță, Maria Alexandra Florea, alias Miss Mary, și-a păstrat, în ciuda succesului internațional, luciditatea și echilibrul: "Muzica înseamnă pentru mine mai mult decât pot exprima în cuvinte, iar faptul că ea ajunge la urechile oamenilor de pe tot globul nu poate decât să mă impulsioneze să îmi doresc și mai mult. În următoarea perioadă urmează noi proiecte frumoase, cu piese noi, stiluri diferite și mesaje din inimă, iar eu stau cu sufletul la gură până se va lansa fiecare piesă, străduindu-mă să compun cât mai mult și mai frumos!"

Denisa IONIȚĂ

Revistă lunară de informare, opinie și dezbateri editată de
UNIUNEA COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA
și finanțată cu sprijinul MINISTERULUI CULTURII ȘI IDENTITĂȚII NAȚIONALE

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactor șef:

George BALINT

Redactori: Mihai COSMA, Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Secretar de redacție: Costin ASLAM

Colegiu redacțional:

Petruța MĂNIUȚ-COROIU, Mariana POPESCU,
Mihaela Silvia ROȘCA, Vasilica STOICIU-FRUNZĂ,
Cristina ȘUTEU

Semnează în acest număr:

Andra APOSTU, Loredana BALTAZAR,
Al. I. BĂDULESCU, Nicolae BRĂNDUȘ, Corina BURA,
Maia CIOBANU, Lavinia COMAN, Grigore CONSTANTINESCU,
Adrian DIACONU, Oana GEORGESCU, Olga GRIGORESCU,
Florian LUNGU, Carmen MANEA, Ruxandra MIREA, Doina MOGA,
Cristina PASCU, Mariana POPESCU, Laura SAVA, Anca SÎRBU,
Mădălin Alexandru STĂNESCU, Elena Maria ȘORBAN,
Florin-Silviu URSULESCU, Iliana VELESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect. 1, 010071,
România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - INTERSIGMA-ERICOM SRL

TEL: 021-242.30.32

ISSN: 1220-742X